

per se et intrinsece terminat ad ubi actiuu per se autem non pmo et extrinsece ad passiuu.

His pmissis dicit Canonicus qd vltima spera no mouetur localiter in loco circumscriptione nec ad locu circumscriptionu sed mouet localiter duplr. pmo qd circa locu circulariter rone partiu mouet et ad ubi actiuu. pmo et per se. secundario ad ubi passiuu partiu spera infra se imediate pte. naz ille pmo mutar locu ad motu celi supioris esto etia qd nuq ipse mouerent ex se.

Ad sedm articulu principale qonis dicit qd totus mundus aggregat ex toto mundo inferiori et oib speis celestibus nec per se nec per accidens est in loco circumscriptione per se aut per accidens fm se totu capiend illas determinationes per se aut per accidens in pmo psonis: vt determinat verbu et tota compositione et in fine fm qd determinat locu. ista conclusio pz per Aristo. i textu qd: extra mundum sic acceptu nihil est. **S**i dicat qd est in loco p accidens fm parte: qd vna pntet aliaz. Dicit qd no est in loco per accidens rone ptis fm se totu. sed solum fm ptes.

Dicit quida hic qd lz vniuersu aggregatu ex omnibus entib aut celu pstitutu ex oib orbibus sit in loco per accidens qd per parte no tame simpliciter est in loco cuius fundamentu est duplex. pmi qd a. per accidens ad simplr non valet argumetu: qd per accidens est fm qd et a. fm qd ad simplr no tenet sequentia in fine sedi topicor. fm qd illud attribuit parti per se attribuit toti per accidens.

Contra que fundamenta ego arguo pmo qd illa regula no tenet in rebus fm omnes. Naz bene sequit. tu es pater huius ergo tu es pater simplr. esse autem in loco per accidens et per se sunt relativa ad sua loca. Secdo qd tuc no sequer tu es albus per accidens. ergo tu es albus simplr. esto qd albedo in se tibi sufficiter ad denominandu te simplr. Simili si homo moueret vel submergeret ad motu vl submersio nem natis nec moueret simplr nec submergeret simplr et pz pna: qd per accidens ad motu et submersione natis p se.

Proterea nuqz tota nauis diceret esse in mari aut in fluuio simplr nisi qn eet tota submersa: et pz pna: fz ipz qd qd uest pt p se uest totu p accns: et p accns ad simplr n valet ar. Sili si sanabit torax aut oculus hois n sanabit ho simplr: et simplr qn talia patiunt non patiet ho simplr et pz pna qd sanitas et egritudo no determinat sibi aliqua pte nalis sicut crispitudo et sic nuqz patiet aut sanabit homo simplr nisi cu quelibet ps eius sanat aut egrotat erit.

Ptra 2m fundamentu ei qd fm pte distinguit ptra pmo et p accns ex hoc. 4o. et ad pmo qnti phicoz. ergo fm parte no erit p accidens. **P**roterea tunc omne pmo ex ma et forma esset corruptibile p accidens ptra Aristo. pmo. celi quia illa est p se. 2o. et ho eet ronalis itellect itelliges p accidens pns est falsuz: qd oia illa sunt p se pmo. aut. 4o. et pz pna: oia illa insunt pdictis rone ptis.

Propterea dicit qd p accidens distinguit ptra p se vt pz pmo. posterior et no cotra simplr sed fm qd bene distinguit cotra si simplr. et a. p accidens ad p se no valet ar. vñ notandu qd simplr capie multis modis. Uno modo pro vniuersali. Alio modo vt distinguit ptra fm qd sicut dicit. 5o. hui. qd gnatio substantie est gnatio simplr: qd ad ens simplr et gnatio accide tis est fm qd: qd ad ens fm qd. alio modo vt distinguit ens in potetia sicut dr in plogo posterior qd pclo ante oes inductione et demonstratione pclo est scita in potetia et non simplr et in actu. alio mo vt distinguit ptra dictione vl co dictione distrabente sicut homo mortu aut pcr et quito vt distinguit ptra denominatione forme no sufficiter extense ad denominandu simplr vt in exeplo suo et ethiope albo fm dentes tantu.

In oib his a fm qd ad simplr sibi oppositu no valet argumetu vt pz inducendo ro est qd vt sic ex opposito distinguit. **Q**uestio. 4o.

Trum itelligetie sint in loco absq argumetis ad ptes. hic sunt duo v videntia. pmi est de questio. secundu an qdditates sint in loco.

Ad pmi dicit qd secus est de pma itelligetia et de alijs quonia pma itelligetia no est in loco circumscri

ptine cu no sit corpus nec virtus existens in corpore: vt pz 8o phicoz. nec est in loco diffinitive et intelligo p esse in loco diffinitive esse ens limitatu fo: mali bns respectu simplr cis pntie et qd sit ita hic qd no ubiqz deus aut est ens infinitu ubiqz totus existens ppter sui ineffabile imensitate et p sens omnib per distantiaz negatiuas et no per respectum pntie formalis qd tuc esset mutabilis. Alie aut itelligetie lz no sint per se in loco circumscriptione: qd no sunt qste tame sunt in loco diffinitive qd quelibet earu est ens limitatu et in substantia et no omnib entib pntes.

Sed est vna difficultas de distantia negatiua dei ad qdlibet ens et de instantia fo: mali angeli ad aliqd ens: qd tuc deus et angelus et illa qbus sunt pntes erunt simul. et cu tangent se lz co tactus est pa. qnti. vt declarat. 5o. hui. ergo quelibet itelligetia erit qnta. **D**icit qd duplex e ptractentatiuus et mathematic. pmi est per sola pntia negatiua aut positia et indistantia et talis est ibi. secundus est inquantis et est eoz quoz vltima sunt simul. 5o. huius.

Ad 2m arti dicit qd qdditates pferant duplr. s. fz esse qdditatiu et fo: male seu fm esse centie aut fz ee materiale et esse existetie. pmi esse habent in se. sedm in idiuuidis actu existentibus. **S**ecudo est notandu qd qdditas in se duplex: quedam est corruptibilium. quedaz non corruptibilium.

His pmissis dicit qd nulla qdditas i se fo: mali supra est i loco nec circumscriptione nec diffinitive nec alio quo modo de supius adductis. Et ratio e qd qdditates sic accepte pscindunt ab omni existetia et pdicato per accidens reale aut p se. quarto modo qd talia psupponit existentiaz sed actu esse in loco psupponit existentia actuali locabilis. **S**ecdo dico qd esse locabile copectit qdditati corpis i potentia obiectiua qd est pdicatum secundi modi: et oia pdicata pmi et secundi modi eis copectit. 3o. dico qd qdditates corpore actu existentiu deducto omni ipedimento sut p se no pmo in loco eoz nali pteitate qrti modi: nam mobile per sui natura no ipeditu pot se facere in loco suo nali. 4o. hui si fuerit extra ipm p se autem pmo tali pteitate sunt oia corpora simplicia in actu in loco circumscriptione simul accepta no diuisim extra que sunt vltima in qb sunt capiend ly pmo. vt dicit adequatione vel vltate insistentie no pdicatio nis aut vt pmi distinguit ptra p aliud.

Aduerte tñ qd refert dicere hoc corpus est pmo in hoc loco sibi pmo et dicere hoc corpus est pmo in loco. pma est vera. et scda falsa qd esse in hoc loco sibi pmo competit sibi vniuersali et adequate et no p aliud. sed esse in loco lz no copectat sibi p aliud sicut vniuersale. no tame copectit sibi vniuersaliter et adequate. vnde pmi et adequatu subiectu locatois circumscriptione est corpus sed pmi subiectu vniuersali et adequatu locatois actualis passine sunt oia signa in loco ambiente existetia.

Naz fm po: pdiru in principio coitatu vniuersali pdicata secundi modi et pmi copectit vniuersali et eo mediate singli lz pdicatu qrti modi ecotra pmo singlibus et eoz gra vniuersalib. vñ breuiter iste ppositiones pcludit per se pmo corpus mathematicu esse locabile circumscriptione et locatiu p se pmo. hoc corpus est bec sua pna locabilitate numerali locabile circumscriptione p se no pmo hoc corpus est locabile circumscriptione p se pmo omne corpus est in loco tenedo ly omne corpus collectiue pro eo extra qd est corpus actu ab eo diuisuz in cui vltimo est in loco circumscriptione p se pmo hoc corpus signatu est in hoc loco sibi pmo et adequato per se no pmo hoc corpus signatu est in loco. Tres pme ppones sunt de aptitudine que pmo et per se debent vli relique tres de actu qui couenit pmo singli sicut et exntia qua act psupponit. et ita dicat de qlibet aptitudine pme intetiois et actu eius.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Et si dicatur cui est aptitudo eius e act et opatio in de sompno et vigilia. Dicit qd est veru sed no pmo. **Q**uarta pclo qd qdditates no corpore inesse existetie no sunt in loco circumscriptione per se qd est ppetas corpore: vt pz. 8o. huius. tame possunt esse in tali loco p accidens maliter accepte sicut aia est in loco per accidens: quia est in corpore qd est per se in loco fm Aristo. in hoc quarto.

Tex. p. 86

Tex. p. 29

Tex. p. 22

Tex. p. 28 et. 48.

Tex. p. 45

p. 45

p. 14
co. 1.

p. 20

p. 7.

Sed tunc stat difficultas cui corpori prius insit taz lo-
cabilitas q̄ locatio actual. Dicit q̄ locabilitas
circūscriptina & locatio actina & passiva actualis pri⁹ insit
corpori mathematico. seu de genere q̄ntitatis q̄ corpori de
p̄dicamēto substantie q̄: loc⁹ circūscriptiu⁹ est s̄m̄ dimētio/
nes que prius insunt q̄ntitati cōtinne p̄manenti & ipsa me/
diante alijs existēsis. naz amota q̄ntitate nō remanet corp⁹
substantie i loco circūscriptio s̄ diffinitiuo remoto aut cor/
pore qd̄ est substantia remanet id corp⁹ mathematicū i lo/
co circūscriptiuo sicut dicit. 4°. hui⁹ de corpore cubo: vt p̄z
etiā in sacro altaris & remanēt in eodē loco diffinitiuo: sed
locabilitas diffinitiuo modo expresso sup̄l⁹ inest p^o enti si/
nito. **Sed** pro declaratiōe cuiusdā dicti sup̄l⁹ debes no/
tare q̄ cuz vas plēnū aqua est h̄ respectū p̄sentie forma/
lis & per illū formalit⁹ & positue est aque p̄sens: sed si de/
solū illuz respectū p̄sentie remouēt stante aqua in eodem
vase: q̄ ille respect⁹ est posterior & distinct⁹ realiter tūc il/
lud vas remoto illo respectū p̄sentie formalis remanebit
p̄his negatiue aut p̄uatiue s̄ nō positue. **Alia** difficultas
si deus multiplicaret aliquā itelligētiā aliā a se vel aliquod
corp⁹ in infinitis locis aut in plurib⁹. an esset in loco diffini/
tiue dicit qd̄ esse in loco diffinitiuo est duob⁹ modis. vno
modo q̄ actu sit ita hic q̄ nō alibi. aut ponentie p^o. p̄dicta
nō essent in loco sed sc̄do modo. **Q̄do**. 5^a.

Tex. 2.76

Prum duo corpora possunt esse simul in
eodē loco p̄prio & adequato na/
turaliter q̄ sic. q̄ elemēta s̄m̄ cōmētatorē 3°.
celi remanēt in mixto & in ferro ignito sunt si/
mul ferrū & ignis. **Pr̄terea** qd̄ mouetur

Com. 2.2.

aut mouet in pleno aut in vacuo. nō in vacuo q̄: nō datur
cū sit impossibile esse ex hoc. 4°. igit⁹ mouet in pleno & sic
duo corpora erunt simul. **In** cōtrariū est exp̄tētia nā q̄nti/
tas vt p̄z ex hoc. 4°. facit cedere & distare.

Tex. 2.63

Tex. 2.8.

Ad q̄nē dicit breuiter q̄ nō: & hoc non puenit ex re
pugnātia formalī subiectoz aut q̄ntitatis nec q̄lita/
tum: sicut qdā dicūt s̄ ex solo ordine vniuersi qui attendit
s̄m̄ situz. quo vnū est extra aliud vñ ex eadē rōne qua va/
cuū nō pōt dari in natura nec duo corpora sunt simul adeq̄/
te. nam ratio que cōiter assignat. quare vacuū nō pōt dari
nō solū est: q̄: mot⁹ posset fieri in instanti sed q̄: repugnat
ordini vniuersi: q̄: totū vniuersuz est p̄tignū que p̄tignitas
si dissolueret p̄iret talis o: do. ideo nā vlls. s̄. itelligētia &
p̄ticularis pro bono vli cōseruādo statim succurrit mouē/
do aliqd̄ corp⁹ ad implēdū ne detur vacuū. s̄l̄ si duo cor/
pora possent eē in eodē loco & cū nō sit maior rō de duob⁹
q̄ de oib⁹. igit⁹ a simili oia possent eē in eodē situ & sic p̄iret
ordo vniuersi p̄dic̄. **Pr̄terea** nā vlls intendit vitare
defectū & s̄l̄r habūdantiā & retinere mediū verbi gr̄a. nā
p̄hibuit ne mot⁹ celi eēt velotio: q̄: si fieret in q̄libet hora
totus motus celi nō ita p̄tinuaret gnātio vel si nimis tar/
de idē. Sic in p̄posito defect⁹ est. q̄n̄ loc⁹ nō h̄z locatū sup̄/
abundātia aut q̄n̄ h̄z plura locata simul adeq̄te. **Nota**/
dum tamē qd̄ duo corpora. quoz vnū ē de p̄dicamēto sub/
stantie & aliud de p̄dicamēto q̄ntitatis p̄nt eē in eodē loco
circūscriptiuo adeq̄te & hoc q̄: nō ē ibi nisi vna q̄ntitas q̄ ē
ratio locabilitatis passiuē & actiuē circūscriptiuē.

Sed hic sunt aliquę difficultates qd̄ sit difficult⁹ i nā
aut vacuū dari vel duo corpora fieri in eodē loco
adequato simul. Dicit q̄ difficult⁹ duo corpora esse simul q̄:
facili⁹ est seu min⁹ difficile opationē nature impedire q̄: cō/
tra naturā agere sed qui faceret vacuū ipedit actionēz na/
ture succurrētis. qui autē facit duo corpora s̄l̄ resistit & agit
p̄tra inclinationē nature. vñ vt plurimū facili⁹ est d̄struere
q̄: p̄struere. **Sc̄da** difficultas vtruz hoc sit impossibile
apud deū. dicit q̄ nō: q̄: o: do situs & loci est o: do accidē/
talis sicut o: do t̄pis q̄ pōt variari s̄m̄ ordinez essentialēz &
eminēte deus nō posset. nō enim posset facere asinū me/
liorē homine inq̄ntū asinus. De facto aut in sacro altaris
sunt duo corpora q̄nta. s̄. q̄ntitate corp̄is x̄pi eadēz q̄ h̄z i ce/
lo & q̄ntitate adēquate hostie. S̄l̄r dicat de sanguine sed
ista p̄tinent ad q̄rtū s̄n̄az. S̄l̄r in nativitate x̄pi qui exiit
vtero clauso matris sue b̄ndicte & ēt in resurrectōe q̄n̄ exi/
it sepulchri prius q̄ lapis eēt retolūt⁹ & q̄n̄ sanis clau/
sis intrauit ad discipulos & etiā ascēdit absq̄ fractiōe ipsi⁹
celi & poterit fieri de corp̄ib⁹ glorificatis q̄ vnū iter aliud
absq̄ fractiōe alicui⁹ ipsoz. **Alia** difficultas si duo corpa
mathematica existētia in eodē loco adequato haberēt duo
vbi. dicit q̄ habēt duas superficies vltimas & duas figuras
que sunt termini intrinseci & vnū terminū extrinsecū. s̄. locū
& vnū vbi intrinsecū. **Si** dicat q̄ tunc idēz accidēs nu/
mero erit in duob⁹ subiectis adequatis. Dicit q̄ qd̄libet
illoz corpoz locatoz est sibi adequatum extēsiue sed nō q̄
possit esse in plurib⁹ vno. imo si in eodē loco essent infinita
corpa oīuz esset idēz loc⁹ & idē vbi numero. **Sed** qd̄
est duo corpa esse in eodē loco. Dicit Scotus qd̄ non est
aliqd̄ absolutū duoz corpoz locatoz neq̄ locoz sed vnūz
locū habere respectū p̄tinetie ad duo locata.

Ad argumēta facta in p̄ncipio dicit q̄ elemēta oīa in
eodem mixto sunt q̄nta eadēz q̄ntitate numero ēt
de talibus nō incōuenit sed de diuersis corp̄ib⁹ mathe/
maticis. **Ad** aliud de ferro dicunt quidāz q̄ ferrū in ali/
quibus suis partib⁹ est porosuz & in illis poris est ignis.
Alij dicūt q̄ ibi est seruo: caliditatis nō ignis. **Aliter**
dicit q̄ ignis & ferrū sunt simul nec hoc est incōueniēs: q̄
eoz est idēz corpus mathematicū & eadēz trina dimensio
numero. **Ad** vltimū dicitur q̄ recipit i pleno se & nō alio
corpore. **Questio**. 6^a.

Prum idem corpus numero possit
simul actu esse in diuersis lo/
cis adequatis q̄ nō: q̄: sicut aliqd̄ indiuiduū
per suā nām in aliquo genere collocat sicut
corpus per q̄ntitatē determinat sibi locuz: s̄z
indiuiduū vnū nō pōt eē in diuersis generib⁹. igit⁹ nec idē
corpus in diuersis locis actu. **Sc̄do** q̄: loc⁹ est equalis
locato & adequatus sibi. 4°. huius. ergo idē corp⁹ nō pōt
esse in diuersis locis p̄z p̄na: q̄: tūc loc⁹ nō adquaret lo/
cato. **Tertio** q̄: idē a se separi nō pōt q̄: p̄tingeret si idē
corpus actu posset esse in diuersis locis. **Quarto** q̄: idēz
corpus nō pōt simul esse in diuersis t̄pibus. ergo nec i di/
uersis locis p̄z p̄na: q̄: idēz cor: p⁹ sit successiue in diuersis
locis sic in diuersis t̄pibus. **Extra** q̄: idē corp⁹ esse in
diuersis est habere diuersos respectus ad diuersa vbi: sed
hoc nō est impossibile: q̄: eadēz albedo h̄z diuersas situ/
dines actu ad diuersas albedines que sunt respect⁹ intrin/
secus adueniētes igit⁹ multo min⁹ repugnabit de pluribus
vbi que sunt extrinsecus adueniētes & minus sequitur
cōditiones subiecti.

Tex. 2.1

Ad euidētia q̄ntis notande sum q̄nto: regule quas
ponit Scot⁹. 4°. s̄n̄az. **Pr̄ma** q̄ q̄nticūq̄ po/
nitur aliqd̄ corp⁹ in diuersis locis quecuq̄z accētia insunt
sibi que p̄cedūt vbi eētialit⁹ sibi insunt vbiēcuq̄z ponit: q̄:
variato posteriori: nō est necessariū q̄: variet⁹ prius s̄z ecō/
tra. **Sc̄da** regula q̄ quecuq̄z forme posteriores vbi in/
sunt sibi in vno loco nō cōueniūt sibi in alio sicut dextrū &
sinistrū. cōsequunt⁹ ipsuz vbi: naz h̄z impossibile sit eidem
in esse priuatiue opposita s̄m̄ idēz: b̄n̄ tñ s̄m̄ aliud. & aliud
p̄nt inesse eidez simul. **Tertia** regula q̄ quecuq̄z aliud
corp⁹ est in diuersis locis. sicut est aprū natum imitari in
quolibet loco. sicut si esset in vno tantū a quocūq̄z agente
imprimat sibi aliqd̄ absolutū. **Quarta** regula quecuq̄z
aliqd̄ corp⁹ est in diuersis locis sic est aprū natuz agere in
quolibet illoz sicut si esset in vno tantū rō istaz duaz regu/
larū est q̄: ad actionē & passionē sufficiūt actiuuz & passiuuz
sufficienter p̄portionata ad agenduz & patienduz cuz de/
bita applicatiōe.

His p̄missis dicunt due p̄clusiones q̄ de potētia na/
turali mltū corpus nāle pōt simul esse in diuer/
sis locis p̄bat q̄: eadēz rōne. nālī posset eē in infinitis locis
actu simul p̄z p̄na per illam regulā quecuq̄z aliqd̄ est de se
indeterminatū ad vnū eiusdē rōnis si fuerit ad plā eiusdē
rōnis eadēz rōne ad infinita. sequit⁹ igit⁹ q̄ si darent⁹ infinita
loca eiusdēz rōnis q̄ in omnibus illis simul & actu posset
nālīter in illis fieri cōsequēs est manifeste falsum. **Se/
cunda** cōclusio q̄ per diuinas potētiāz hoc potest fieri q̄:

non includit contradictionem ut patebit in ſoluendo dubia. **C**etera euz unitate prioris ſtat plitas poſteriorū ſine contradictione. nam multiplicanſ indiuidua nō multiplicata ratione ſpecifica & ipſa remanēre vna ſed locabile eſt p^o loco. q^o facit diſtare latera p^oinetis & cauſat ipſuz maxime ſi corpus locans fuerit corpus fluxibile & locabile ſoliduz. ergo poterunt loca multiplicari nō multiplicato locato.

Sed hic ſunt multe difficultates. p^oma idē ad ſe nō pōt referri relationib^o oppoſitis qd̄ ſequit^o da/ ta iſta p^oluſione iſta maior p^o: quia omnia oppoſita infe/ runt cōtradictoria per Ariſtotilē in poſt p^odicamētis & etiā quia ſurſum & deoſuz ſunt correlatiua & idēz erit ſuperi^o & inferi^o & ſic de alijs differētijſ loci. **S**ecūda quia tūc cōtraria eſſent in eodez ſil^o ut puta p^opinquitas & diſtantia & idēz erit ſibi p^opinquū & diſtans & eodez modo idē mo/ uebitur motib^o p^otrarijs ex quo pōt actu habere vbi ſur/ ſum & deoſuz. & ſimiliter p^ouatiue oppoſita. ſ. moueri in vno & quieſcere in alio. **Q**uinta qd̄ eadez aqua poterit hic caleſcere & rome erit frigida. **S**exta q^o eidez dabitur comedere & rome fameſcere. **S**eptima q^o idēz in vno loco comedit bonū cibuz & in alio malū: & ita idēz erit ſa/ num & egrū. **O**ctaua q^o tunc in vno loco v^o erit bene munitus & in alio iſterficietur.

Ad p^om cōcedit maior & negat minor. naz nō incōue/ nit idēz referri ad ſeipm̄ relationib^o oppoſitis nō reſpectu eiuſdez fundamēti ſed diuerſoz fundamētōz ſur/ ſum. n. & deoſuz ſunt relationē que erunt in caſu dato in eodem corpore ſed fundamēta in diuerſis vbi exiſtentib^o in eodem loco. **A**d 2^m dicit q^o p^otraria eidez ſimul non inſunt ſim idēz ſed ſim aliud & aliud q^o in duob^o vbi ſun/ dant ſicut ſimilitudo & diſſimilitudo ſimul inſunt idēz ſolū re/ lato ad ignēz cui eſt ſimilis ſol ſim lucē & diſſimilis ſim ca/ liditate. **A**d 3^m q^o ſim vni vbi pōt moueri & ſim aliud quieſcere & tunc dicit q^o nō h^oz ſimpl^o carentiā alicui^o illorū vbi quādo eſt in diuerſis locis ſed ut in tali vbi careret op/ poſito q^o habet ſibi. vnde nō ſequitur mouet igit^o nō quie/ ſcit. queſcit ergo nō mouet. ergo ſimul mouet & nō mouet/ tur quieſcit & nō queſcit ſed eſt fallacia p^oſequētis nec etiā ſe/ quit^o mouet in tali. vbi ergo in illo non quieſcit ſicut p^o de celo qd̄ mouetur motu circulari & euz hoc ſimul quieſcit multis alijs quietibus nō oppoſitis motui quo mouet ſz bene ſequit^o mouet in tali. vbi ergo in illo nō quieſcit q^ote oppoſita motui quo mouet ſil^o dicat^o d̄ quiete. **A**d 4^m dicit q^o p^odictio ſeruat ſim diuerſa vbi a quoz vno incipit v^o motus p^otrarius & ab altero. alter ita & a p^otrario ter/ minat^o & quādo venis de roma gratia exēpli acquiris vbi media: ſed q^o venis ad vltimū pd̄is acquiſita in medio. & remanet mobile ſub vbi a quo incipit p^otrari^o motus & cō/ ceditur q^o illi duo motus p^otrarij erūt dep^odiſi dato q^o inter illa duo vbi ſunt illi motus p^otrarij adequate. **A**d 5^m di/ citur q^o aqua illa rome erit calida: q^o caliditas ē forma ab/ ſoluta & q^oqd̄ abſolutū acquiri^o in vno loco inest eidem in quolibet loco: q^o abſolutū p^ocedit eēntialit^o vbi. **A**d illud de nutrimento dicit q^o ſi inmiſſio cibi in ventre eſt poſterior vbi. vnde hic intrabit cibus eſto q^o hic ſumā eum & rome nō habeo euz inuenire ſed ſatietas que eſt effectus abſo/ lutus erit vtrobiz ſicut x^opus in cruce habebat ferrū in latē in cruce exiſtēs. non aut^o in piſſide ſi ſibi in cena d^oni fuiſſet reſeruatū ſed vtrobiz fuiſſet dolor: q^o dolor eſt forma ab/ ſoluta. **A**d 7^m dicit q^o ita facient illi duo cibi in diuerſis locis ſicut ſi ſumerent^o in eodē loco. ſ. q^o ſi malus ſup^ouince/ rer egrotare faceret. ſi aut^o cibus bonus ſup^ouinceret indu/ ceret ſanitatē & ita in diuerſis locis erit. **A**d vlt^o dicit q^o ſi morietur in vno loco & in alio: q^o vita & mors d^oni formā abſolutā vel p^ouatiuā & q^oqd̄ taliū eſt i vno loco & i quo/ libet ſed nō ſequit^o vulnerat^o hic. ergo & ibi q^o vulneratio dicit diuiſionez cōtinui que eſt reſpectus ſequens vbi & q^o cōtinuitas eſt forma p^ocedens vbi ideo ſi diuideret in vno in alio loco non diuideret ſed remanebit diuiſa.

Sed adhuc remanent difficultates alię. **P**ria de ligno quia datur q^o ſit in diuerſis locis & in vno. vnus artiſex velit eum quadrare. & alter artiſex velit

eum in alio triangulare. Dicit q^o poſterior illoz artiſicum in dicit formā quāz intēdit & cōtinget ſicut ſi eſſent in eodez loco. **A**lia difficultas eſt q^o vna ſcintilla multiplicata per totum mundū ardebit ipſuz dato q^o paſſa ſint equali diſ/ poſita. Dicit q^o ſicut ſi iſta ſcintilla eſſet in centro mundi ſi/ cut habitū eſt ſupra in tertia q^one de infinito nuſq^o moue/ retur ceteris paribus ſic talis ſcintilla nil combureret vel dicatur cōcedo totum ex illo dato. **A**lia difficultas quia tunc eadez materia ſimul habebit diuerſas formas p^otra/ rias ut ſi ponatur q^o vnus panis a multis hominib^o ſimul comedatur & virtus cuius lz illuz trāſmutabit in ſe. Dicit q^o habens fortiorē ſtomacū cōuertet illū in ſe & alter nihil. **U**ltima difficultas: quia tūc dens poſſet facere de vno homine vnuz exercituz & ſimilia &c. **C**ōcedit^o & dicit qd̄ q^o ille homo nō poſſet extrahere enſem dato q^o haberet: q^o tunc agēs naturale traheret idēz corpus ſupple enſem ad diuerſa loca imo dicunt q^o nō poſſet ſe mouere nec fa/ cere alię effectuz corporales q^o inductio mēbroz eſt ei impoſſibile. **A**lij dicunt q^o ſic: q^o extractio enſis ſequitur vbi & nō ſequit^o q^o vbiq^o fiat talis euaginatō.

Ad argumenta in p^oncipio dicit negādo maiores quia indiuiduū non poteſt trāſire de genere vno i quo ſit per ſe ad aliud in quo poſſit eſſe per ſe corpus aut^o trāſit de vno loco per ſe ad aliū per ſe. **A**d ſecundū dicitur q^o ſunt adequate ſim q^ontitatez p^otinuā q^o quādo vnū eſt & reliquū ſed non ſim q^ontitatez diſcretaz: quia locus vnus habet tantū vnuz locatuz & illud locatuz non tantū vnū locum ſed duo habet. **A**d tertū dicit q^o idēz non ſepa/ tur a ſeipſo ſed corpus illud tunc nō eſt in vno loco ſepato ab alio. **C**ōtra quia quecuq^o ſunt localiter ſimul q^oqd̄ eſt localiter cū vno eſt localiter cū alio: & tunc ſi aliquis ſit in aere & aqua ſimul tunc & ſup^oficieſ aeris & aque erūt ſi/ mul. **C**ōfirmat^o per illaz regulaz. quecuq^o vni & eidez ſunt eadez: & inter ſe ſunt eadez q^o videt^o tenere in locis ſi/ cut in ordine formalī &c. **A**d p^oimū dicitur q^o aſſumptū eſt falſum quando illud tertū eſt illimitatuz ab aliquibus non oportet ex tali indifferētia iſta iter ſe eē ſibi p^oiuncta ſicut eternitati coexiſtit beat^o franciſcus. & ex hoc nō ſequit^o q^o coexiſterint ſimul. **S**imiliter diuinitati in triduo fuit vni ta anima & corpus nō tamē inter ſe: q^o nō fuiſſet mortuz p^otra artū^o fidei & eſt q^o illud tertū cui cōiungit^o eſt illimita/ tum. ſimiliter dicat^o de loco. tu eſ p^oſens deo hic. & plato ē eidem piſius p^oſens. igitur ambo eſtis inuicē p^oſentes. ſicut in p^opoſito illud corp^o eſt illimitatū ad illa duo loca. **A**d regulā quecuq^o vni &c. dicit q^o nō tenet per habitudinem ad intrinſeca cū modificatiōe. non enīz ſequit^o ſoz. & plato ſunt idēz realiter in homine igit^o inter ſe. ſimiliter homo & ſoz. ſunt idem riſibilitati. ſcdo modo ergo inter ſe. ſimiliter gen^o & d^ona inſūt in p^omo modo ſpēi & tanq^o p^os. ergo iter ſe nec tenet p^o habitudine ad extrinſeca ſicut ſi diceret albe/ do & dulcedo in lacte ſunt in eodē ſub^o. igit^o vnuz in alio ſic in p^opoſito ſicut ſi diceret ſunt p^oſita illa loca eidē corp^o. er/ go iter ſe. ſz regula tenet abſolute ſine talib^o modificatiōib^o bus. & p^o habitudine ad intrinſeca. **A**d vltimū d^o qd̄ rō t^opis eſt ſucceſſiua ſz rō loci eſt p^omanēs. **N**ota t^o q^o illa rō de reſpectib^o intrinſecis adueniētib^o & ſi p^ont plures actu eſſe in eodē ſub^oiecto ut dictuz ſuit de ſimilitudine ergo & pla vbi cū ſunt reſpectus extrinſecis adueniētes: ideo d^o q^o illa rō ſuit p^onaſiua & d^oyaletica & nō demōſtratiua. **C**ōd. 7°.

Prum per diuinā pote^otiā poſſit fieri q^o vno corp^o exiſtēt i vno lo/ co ptes ei^o ſunt alibi ſepate ab inuicem & a toto actu & in diuerſis locis q^o nō: q^o tūc p^oria eiſdē ineſſent ſimul. naz quelibet talis p^os eēt p^oiuncta q^o to^o cōſtituit^o ex eis i vno loco & alibi eēt ſepate ſz op^o poſita p^oie iſerūt oppo^o p^odictorie p^o aristo. i poſt p^ontis. **I**n p^ouū arguit^o q^o p^o pōt ſepari a poſteriori lz nō cōduerſo. **H**ic ponunt due cōcluſiones breues cū aliquibus cor/ relarijs: p^oima q^o per diuināz p^otentiam aliq^o corpus pōt hēre aliquā formā abſolutā i vno loco puta al/ bedinē & nō in alio & ſic eſſe albū i vno & nō in alio p^obat^o quia magis ſequitur leges ſub^oiecti forma magis inuerſa

materie q̄ minus imersa sed relatiōes sunt magis imerse
 q: separari nō p̄nt a subiecto s; bñ forma absoluta: & tamen
 aliq̄e pueniunt in vno loco & nō in alio: vt p̄ de illis que
 sequuntur vbi igitur magis hoc poterit eē de formis ab/
 solutis q: sunt min⁹ imerse materie & hoc p̄ diuinā potē/
 tiam. **Sec̄da** p̄lo q̄ per eandē potentia poterit eē aliq̄
 homo in vno loco formis substantialib⁹ eius & corpore eri/
 stētib⁹ separatim actu i diuersis locis circūscriptiue loquēdo
 de extēsis aut diffinitiue ppter aīaz itellectiua. p̄ q: partes
 sunt priores toto eēntialr: & prius pōt multiplicari nō mul/
 tiplicato posteriori s; nō ecōtra. nam aīal pōt eē alicubi vbi
 nō sit homo: & homo vbi nō erit for. s; nō ecōtra ergo.

Correlatiuū qd̄ idē pōt fieri de p̄tib⁹ q̄ntita/
 tiuis vt q̄ aliq̄s hō sit alicubi & tñ caput ei⁹
 & pect⁹ sint alibi in diuersis locis separatis ab inuicē & a toto
 per diuinā potētiā. **Sec̄da** correlatiuū q̄ corp⁹ ei⁹ aut
 materia p̄ma in vno loco erit aiata in alio nō. s; erit simplr
 aiata q̄ntis nō vt ibi. **Tertiuū** correlatiuū q̄ aliq̄d corp⁹
 eēntiale pōt p̄ eandē potentia esse in aliquo loco diffinitiuo
 s; nō circūscriptiuo p̄tib⁹ ei⁹ q̄ntitatiuis nō exstētib⁹: ibidez
 p̄ q: diuina virtute p̄nt separari oīa accētia absoluta & rea/
 liter distincta posteriora nālir hoīe ab hoīe sicut in sacramē
 to altaris & remanebit hō q̄ntū ad oēs partes eius q̄ntitati/
 uas & eēntiales s; nō q̄ntitatiuas & sic non hēbit caput nec
 pect⁹ & sic de alijs. Nam caput aut pect⁹ sunt mēbra offi/
 cialia plurib⁹ opatiōib⁹ vite desernētia & p̄cernūt debitas
 q̄ntitatē & figuraz & multa talia & in casu dato ille hō p̄nt
 nō erit nec aliq̄s nec aliqua homo formalr: s; bene funda/
 mētaliter: q: ista p̄cernūt figurā masculinā vel femininā &
 eius esse erit mathematicū & nō naturale q: separ⁹ esset ab
 omni motu & mā sensibilib⁹ ac etiā q̄ntitate sensibili & cōcedit
 q̄ pro illo esse virtute p̄pria nō pōt itelligere sed bñ vtute
 diuina: esto etiā q̄ fantasinata remāserint in memoria ex/
 poliata extēsiōne p̄pria sicut ponit in illo hoīe. ratio est q: q̄
 fantasinata nō sunt apta nata imutare itellectū possibilem:
 nisi vt q̄nta sicut color nō posset mouere visū s; nō eēt ex/
 tensus vñ nā coloris est rō mouēdi visū & q̄ntitas est cō/
 ditio necessario exigita. ita dicat de fantasinatis. sicut de
 alijs opatiōib⁹ alioz sensū quorūcūq; taz interiorz q̄ exte/
 riorz: & p̄nt p̄cedit q̄ tot⁹ erit in puncto. differēter tñ aīa &
 corp⁹: q: corp⁹ eēt extēsiōne aīa itellectiua nō & tot partes
 adhuc hēret s; nō tātas q̄t hēbat ante separationē q̄ntitatis.
 vñ remaneret ibi q̄ntitas discreta trāscēdēs & non q̄ntitas
 p̄tinua: q: idēz numer⁹ mathematic⁹ partū s; nō p̄dica/
 mētalit: q: talis est mltitudo q̄ntoz actu ab inuicē diuisoz
 & fm istud esse in p̄dicamēto substantie q̄ntū ad mēra sub/
 stantia s; quo ad potētiā aīe remaneret in sc̄da sp̄e q̄ntitatis.
Si dicat q̄ adhuc remanebit vno p̄tū que est relatio
 cū sic p̄ior: p̄posito & intriseca & sit talis hō erit aggrega/
 tuz p̄ accēs & nō p̄ se in p̄dicamēto ēt seclusis oib⁹ accidē/
 tibus posteriorib⁹ & exstētia ei⁹. Dicit q̄ non oē p̄tū p̄tinet
 ad q̄dditatē sicut p̄ de cāis extrisecis s; solū p̄tū intrisecū.
 Et voco hic intrisecū solū illud qd̄ p̄tinet ad p̄mū modū
 dicēdi p̄ se. Et isto mō posset dici qd̄ talis vno est extrin/
 seca. Est etiā dispō necessario exigita ad q̄dditates sicut al/
 teratio p̄ria & approximatō actiui ad passiuū respēctū actōis
 & passiois: s; nō ē q̄dditas nec pars q̄dditatis s; dispō ne/
 cessaria p̄tib⁹ ad hoc. vt cōponāt q̄dditatē. Alia difficultas
 si de⁹ pōt facere qd̄ idē corp⁹ eēt vbiq; dicit q̄ sic p̄ regu/
 lam in p̄cedēti qōne adductā q̄ntū aliud est de se inde/
 terminatū ad vñ. sit indetermiatū ad plura eiusdē rōnis
 & ad infinita vt p̄ de nā specifica hoīs que ad infinita in infi/
 nitū supposita est idetermiata. Alia difficultas qd̄ ē dis/
 ficili⁹ aut duo corpa eēt simul aut vnū eēt in diuersis locis.
 Dicit qd̄ docto: q̄ idēz corp⁹ eēt in diuersis locis: q: ma/
 gis repugnat ymaginatōi & rōni nālir: naz plura icōueniē/
 tia sequunt ad hoc q̄ ad diuersa corpa eēt in eodez loco vt
 patuit supra.

Ad argumētū in p̄nō dicit q̄ p̄traria inerūt in cāu da/
 to eidem fm diuersa vbi q̄ nō icōuenit sed bene
 fm idem. **Questio.** 8.

In caplm de vacuo q̄runf duo. p̄rio
 an vacuū p̄ nām possit dari q̄ sic
 multis expimētis. **Primū** est q̄ capiat vas
 plenu aqua calidissima & rarissima & obtaret
 leue foramen & ponat in loco frigidissimo sic
 q̄ ibi cōgelet. & seq̄ q̄ ista aqua occupabit minore locū
 q̄ p̄tū & p̄ p̄ns cū in illo nihil possit ingredi aliq̄ ps ei⁹ re/
 manebit vacua. **Sec̄da** est de cinerib⁹. naz vas plenu ei/
 nerib⁹ tantū recipit de aqua cū cinerib⁹ sicut sine cinerib⁹
 qd̄ nō eēt nisi in cinerib⁹ essent aliq̄e vacuitates in quib⁹
 recipit aqua. **Tertiuū** sic capiant duo corpa dura tangentia
 se imēdiate fm superficies planas quoz vnū incipiat ab al/
 tero subleuari equalr. & tūc sequit q̄ imēdiate post hoc il/
 la corpa ab inuicē distabūt fm puncta media superficie fm
 que se tangūt: aut ergo aer exterior iter illa puncta media/
 bit & sic dabit mot⁹ subit⁹ & nō successiu⁹ nec mēsurat⁹ tpe
 qd̄ est p̄tra nām mot⁹. 7. hui⁹ aut nō: & tūc iter illa corpa
 erit vacuū. **Quartū** expimētū capiat clepsida plena aq̄
 & bñ clauso solo foramine superiori eleuet & tūc querit an aq̄
 descēdet per foramina inferiora: & tūc cū nihil p̄ foramē su/
 peri⁹ possit ingredi seq̄ q̄ in pte superiori clepside dabitur
 vacuū aut nō descēdet aqua: & tūc graue sursum positū &
 nō impeditū nō descēdet qd̄ est p̄tra naturam granis &c.
Ultimū expimētū sumat sollis bene clausus excepto
 foramine sul orificij qd̄ ponat in foramine vni⁹ vasis p̄caui
 tam stricti q̄ nihil ingredi possit. deinde dilatent p̄ctes sol/
 lis. & querit vtrū aer qui est in vase intrabit sollem aut nō
 si sic fiet vacuū in vase si nō fiet in solle ergo &c. **Extra**
 mundū est vacuū. Naz posset deus creare aliū mundū
 extra istū mundū quo dato aut tāgerēt se imēdiate aut di/
 starent si tāgerēt: & cū solū tāgerēt se in puncto: q: essent
 p̄fecte sperici tūc essent inter quolibet dsuisibilia ipsoz cir/
 cūferētie caderēt spaciū vacuū si distarēt tūc inter eos esset
 vacuū. **In** hui⁹ ē aristo. i h. 4. & p̄mētator.

Ad istā qōne dicunt due p̄clones. **Pr̄ia** q̄ nālir va/
 cuū nō pōt dari & hoc tū ppter ordinez vnuerfi
 sicut dicitur est supra qui p̄stet in p̄tuitate entiaz: & dato
 vacuo discōtinuaret. ideo moto vno corpore natura vni/
 uersalis & p̄cularis succurrit impellendo aliud corp⁹ ne
 detur vacuū. Tum etiā q: fm philosophū motus loca/
 lis posset fieri in nō tēpore: q: fm ipsuz qualis est p̄portio
 spaciū ad spaciū in subtilitate & talis est p̄portio motus ad
 motū in velocitate sed pleni ad vacuū nulla est p̄portio in
 subtilitate. ergo nec motus facti in pleno ad motū factū in
 vacuo erit aliqua p̄portio. Sed erit cuiuslibet mot⁹ facti
 in tēpore ad quolibet motuz factuz in tēpore est aliqua p̄o/
 portio sed motus factus in pleno sit in tēpore. ergo motus
 factus in vacuo sit in non tēpore qd̄ est impossibile: q: ois
 motus est velox vel tardus & velox & tardū includūt tps
 4. hui⁹. **Sec̄da** cōclusio q̄ per diuināz potentiam
 potest dari vacuū. Nam vacuū fm Aristo. in hoc. 4. est
 spaciū p̄riuatuz corpore aptum natuz recipere corpus s;
 dens posset destruere omnia elementa & mixta. & vnuer/
 saliter omnia corruptibilia p̄tenta infra speram actiūoz &
 passiuoz & p̄sentare speras celoz s; ista sunt eēntialiter or/
 dinata & realiter distincta & speres celoz sunt p̄iores & tunc
 spaciū repletū elementis imixtis esset vacuū. **Ap** p̄i/
 mum experimentū dicitur q̄ nunq̄ illa aqua p̄gelabitur:
 q: p̄hibebit natura vnuerfalis ne detur vacuū aut si cō/
 gelabit franget vas vbi erit debilius & fortior cōpressio.
Ad sc̄da q̄ cineres sunt multū porosi que porositates
 sunt plene aeris. que expellitur in imissione aque que etiā
 cū sit nimis humida restringit cineres & a cinerib⁹ resoluū/
 tur aliq̄e partes euz sint calidi sapientes naturaz ignis a q̄
 geniti sunt & exalant aliq̄e partes subtiliores vtriusq; taz
 aque q̄ cinerū. **Ad** tertiuū quidāz nō admittunt casuz q̄
 duo corpa dura tangent se imēdiate in aere. aut in aqua
 quia Aristo. videtur velle p̄trariū. 2. de anima. sed si vnū
 fuerit durū & alter molle. aut ambo mollia. dicunt q̄ ista
 nonsepant ab inuicēz fm omnes partes simul & equalr
 sed successiue. Alij admittunt casuz & cōcedunt q̄ aer ex/
 terior imēdiate post hoc mediū punctum tanget. nullas

Tex. 2.6. et. 3 5.

2.7 0 11.

Tex. 2.63

Tex. 2.73

Tex. 2.91
Tex. 6.6
et. 6 3.

Tex. 2.11

2.32.

tamen aer immediate post hoc fm qdlibet sui attinget me/
 diuz punctum ⁊ q infinita velocitate mouebit ille aer ad
 punctum medium: nec dabitur primuz instans in quo tā/
 get sed vltimuz in quo non eo q in quolibet tpe incipient
 ab instanti p̄sentis tanget lz nō adequate: nec ex his sequit̄
 q det mot⁹ in instāti ⁊ qui nō mēsuret tpe imo ille aer
 ⁊ quelibet pars ei⁹ mouebit successiue ⁊ in quātuz pars
 aeris erit illis corp⁹ p̄p̄inquo: tāto veloci⁹ mouebitur:
 ideo in infinitū intēdet mot⁹ illi⁹ aeris fm illud extremū.
 Ad aliud dī q aq nō descēdet s̄ p̄hibebit ei⁹ descen/
 sus ab obturatiōe forāmis in pte supiori vasis p̄hibentis
 aliud ingredi. Ad aliud de folle dī q latera follis nō po/
 terunt tātuz ab inuicē subleuari q̄ntū potuissent anteq̄ ori/
 ficū follis poneret in foramen vasis ⁊ aliqd aeris cōtenti
 in vase ingrediet folles s̄ residuū rarefiet ⁊ ei⁹ locū imple/
 bit. Ad vltimū p̄cedūt theologū q de facto extra mūdū
 est vacuū infinitū. naz q̄rit Augusti. in libro de civitate dei
 quare deus magis creauit istuz mūdū hic q̄ alibi. respō/
 det q: sibi placuit

Qd. 9.

Utrum dato vacuo elemēta possent i eo
 monēi motu locali successiue mē/
 surato tpe q sic. q: eēt ibi oīa sufficiētia ad talē
 motū: q: ibi eēt mobilē supple elemētū ⁊ mo/
 tiuū sufficiēs. s. fo:ma elementi ⁊ spaciū.

⁊ dīz est Aristo. ⁊ Cōmētator: in hoc. 4. Et p̄ncipalis rō
 Aristo. est ista qualis est p̄portio mediū in sub/
 tilitate talis est p̄portio mot⁹ ad motū in velocitate s̄ me/
 diū pleni ad mediū vacuū nulla est p̄portio in subtilitate.
 ergo nec mot⁹ facti in vacuo ad motū factū in pleno ē aliq̄
 p̄portio s̄ cuiuslibet mot⁹ facti in tpe ad quelibet motū fa/
 ctum in tpe est aliq̄na p̄portio s̄ mot⁹ fact⁹ in pleno fit in
 tpe ergo mot⁹ fact⁹ in vacuo fit in tēpore.

Theologus dicit q sic: q: successio in motu
 catur ex resistētia mobilis intrin/
 seca vt imitro aut mediū. s. positua vel priuatiua vl ex pt e
 termini ad quē q nō est nat⁹ acqri nisi diuisibilr vel ex p̄e
 finitatis mobilis ex sua. n. finitate nō est natuz acqrere ali/
 quē terminū totuz simul aut ex pte finitatis motoris. q̄t
 nō est nat⁹ agere effectū totū simul. nūc aut eēt ibi resistē/
 tia mediū ⁊ si nō positua q̄ est cū re actione ⁊ violētia sicut
 cū nauis mouet p̄tra aquā currentē tñ est ibi resistētia p̄/
 uatiua que est impossibilitas mobilis cū oib⁹ partib⁹ va/
 cui simul eēt ē finitas mobilis ⁊ motoris. C̄ fm hīdeꝝ
 angelus est nālī mobilis motu locali vt p̄ d̄ multis ⁊ p/
 batur rōne cū sit in potētia passiua ad vbi diffinitiuū ⁊ h̄z
 potētia motiua sui q̄ elemēta h̄nt virtutē actiua ad se mo/
 uendū multo magis angelus q: qd̄ p̄cedit in ip̄fectis non
 d̄z negari ip̄fectis ceteris parib⁹ cū nā sit ibi magis sol/
 licita: ⁊ tñ angelus nō h̄z resistētia in pleno. C̄ p̄terea
 supponit q sit magna asta affixa terre ⁊ sit vacuū a celo
 vsq̄ ad terrā ⁊ dno lapides moueant simul vn⁹ a capite
 lancee: alter vero a medio lancee. tūc qñ prim⁹ erit ad me/
 diū lancee alter erit in fine. C̄ p̄terea celū mouet loca/
 liter ⁊ successiue vbi tñ nulla est resistētia positua nec intri/
 seca nec extrinseca s̄ solū p̄uatiua spaciū qd̄ p̄trāsit.

Ad argumētū Aristo. qd̄ dīcunt qd̄ est in p̄ma si/
 gura ⁊ qd̄ nō est in modo ⁊ qd̄ posset fieri simile
 argumētū de motorib⁹ spaciū ⁊ mobilib⁹: ita q si vellet
 in mediū in qb⁹ sit mot⁹ ⁊ etiā in istis vt si arguit̄ q̄lis est
 p̄portio motoris ad motū in vigore vel mobilis ad mo/
 bile ⁊ spaciū ad spaciū ⁊ talis est mot⁹ ad mobile s̄ moto/
 ris infiniti in vigore ad finitū ⁊ spaciū diuisibilis ad spaciū
 indiuisibile. s. ad punctū sup qd̄ mouet spera in plano ⁊
 mobilis diuisibilis ad indiuisibile nulla est p̄portio. ergo
 nec iter mot⁹ istoz. C̄ Alij dīcūt qd̄ maior est fallā cuius
 ratio est q: successio mot⁹ nō solū est extēsiua mediū posi/
 tiua ad mobile vel motoris ad motū s̄ ex p̄uatiua vel ex
 o: dīne formaz acqrēday aut ex finitate mobilis ⁊ moto/
 ris que sunt ibi. C̄ p̄ d̄ etiā dīcūt q Aristo. locutus est ibi
 disputatiue solū. C̄ s̄ tūc est difficultas p̄tra eos de an/
 gelo q nō sit mobilis: tum q: nō est in loco q: nō q̄nt⁹: tuz
 q: indiuisibilis nō mouet. 6. hui⁹. Dicit qd̄ angelus nō

est in loco dimēsonalr: s̄ bene p̄tialr ⁊ hoc sufficit. Sili/
 q in diuisibile nō mouet sic q subiecto mot⁹ acqrat loc⁹
 dimēsonalr extēsus: sed bene mouet ad vbi diffinitue.

Naturales aut dīcēt ad q̄stioneꝝ sicut dicit
 burle⁹ in hoc loco q capiēdo va/
 cui⁹ pro spacio iter terminos in quo nihil est nec eo: p̄na/
 turale nec q̄ntitas sepata q: q̄ntitatib⁹ sensibilibus q in tali
 vacuo grane simplex aut leue nullo mō mouet motu di/
 uisibili tpe mēsurato imo q grane positū in tali vacuo su/
 bito ⁊ in instāti fieret deorsuz absq̄ hoc q p̄trāsiret aliquaꝝ
 pteꝝ spaciū cui⁹ rō ē q: ad motū talē necessario requit̄ aliq̄
 resistētia vel ex pte mobilis vel ex pte mediū vel ex parte
 vtriusq̄ ⁊ nulla eēt ibi ex pte mediū cū nihil ponat̄ i eo nec
 mobil resistit motorū q: in motu grauiū ⁊ leuū idēz ē mo/
 to: ⁊ mobile ⁊ idē non resistit sibi ipsi. Et dicit q ad taleꝝ
 motū nō sufficit distātia terminoz mot⁹ s̄ q̄t requit̄ re/
 sistētia positua: ⁊ dicit vlteri⁹ q si illud graue transiret de
 extremo ad extremū p mediū illi⁹ vacuū q̄ ille transit⁹ fie/
 ret in tpe s̄ q grane posituz sup tale spaciū fieret subito in
 altero extremo spaciū absq̄ hoc q p̄trāsiret p mediū vel
 aliquaꝝ pte spaciū. ⁊ si det vltimū instāti i quo sit sursum nō
 dabit̄ p̄m i quo erit deorsuz s̄ immediate post hoc fuit deor/
 sum. vl si dabit̄ p̄m i quo erit deorsuz nō dabit̄ vltimū in
 quo erit sursum: s̄ immediate ante illud fuit sursum: ⁊ dicit vl/
 teri⁹ q si capiat̄ vacuū p q̄ntitate sepata ab oī subā ⁊ q̄li/
 tate sensibili q nō cedat in aduētū mobil tūc dīcat̄ p̄formi/
 ter sicut dicit̄ ē immediate supi⁹ q ibi nō erit mot⁹ successi/
 uis: q: nulla est resistētia. si aut q̄ntitas cesserit in aduētū
 mobil tūc erit mot⁹ successiū: q: erit resistētia ex pte q̄nti/
 tatis mediū resistētis mobili. sola. n. q̄ntitas fac distāre ⁊ q
 lz q̄ntitas non sit de p̄ncipijs alteratiuis. tñ est de p̄ncipijs
 actiuis faciēs distāre ⁊ q q̄ntitas sub relatiōe vera: videlz
 sub p̄p̄ingate p̄tū ad inuicē magis resistit q̄ sub distātia:
 lz nō p̄p̄ingtas nec distātia resistat. notādū tñ q in vacuo
 quocūq̄ modo accepto de istis duob⁹ modis possz eē mo/
 tus alteratiōis ⁊ augmētatiōis ad min⁹ p modicū t̄pis: s̄
 in motu augmētatiōis nō acqreret maior: loc⁹ nisi capiat̄
 vacuū p q̄ntitate sepata cedēte in aduētū mobilis: q: tunc
 acqreret maiorēz locum.

Sed adhuc restāt due difficultates. Prima est de
 mixtis inafatis. Secda est de aialib⁹ q̄ntum ad
 motū p̄gressiuū. Ad p̄m dī q si imitro non remanent
 forme elemētoꝝ formali: sed solū virtualr q non plus q̄s
 pur elemētū: q: i eo nō ē nisi vna fo:ma q̄ est p̄ncipiū mo/
 tus ⁊ mā p̄ma sicut in elemēto puro. ⁊ tō i eo nō ē aliquid
 resistēs motorū nec ē resistētia extrinseca in tali vacuo q̄ ne/
 cessario requit̄ ad motū successiuū. Si aut imitro rema/
 nent elemēta formali dicit̄ q sic p̄pter resistētia intrinseca.
 Naz vnūq̄q̄ elemētoꝝ resistit in p̄pria spera aut incli/
 nat mobile ad illam si fuerit extra et loquor de vacuo po/
 sito in loco naturali illoz elemētoꝝ ex quibus tale mixtū
 componit̄ quia si esset vnū mixtū non ex igne nō posset
 moueri successiue ex se in spera ignis quia nulla esset ibi re/
 sistētia intrinseca nec extrinseca. C̄ Dicit etiā Burleus
 qd̄ si esset aliquod mixtū cōpositū solū ex terra ⁊ aqua:
 ita p̄portio natis q aqua dīaretur super terram ⁊ q iste
 excessus nō esset tantus q̄ntus eadeꝝ aqua si esset p se exce/
 deret aerem in loco aeris ad diuidendū ipsuz ⁊ mouēduꝝ
 per ipsuz deorsuz tale mixtū positū in vacuo sub loco aq̄
 s. in loco terre moueret aliqua velocitate sursum supposi/
 to q aqua moueretur naturalr a loco terre qd̄ ad p̄sens
 supponit ⁊ illud mixtū si poneret̄ superius in loco aeris
 descēderet velocius ⁊ ratio est quia ibi nulla esset resiten/
 tia intrinseca imo impetus ex parte vtriusq̄ elemēti ⁊ ex/
 trinsecus nō esset tanta resistētia q̄nta intrinseca eidē mixto
 in vacuo posito loco terre ex casu dato. Et cōcedit qd̄ pos/
 sibile est inentre duo mixta vniforma fm p̄portione ele/
 mentoz. quoz vnū mouebit in medio resistētia vtriq̄ in
 duplo veloci⁹ q̄ aliud sed nō in eodē medio equalr raro
 ⁊ denso ⁊ etiā sit possibile q illud qd̄ est tardioris motus
 in pleno q̄ reliquū moueat p̄tise tardius in duplo in ple/
 no q̄ i vacuo. Ad scdaꝝ difficultatē dī q aial p̄gressiuū

Ex. 2.6.
35.

Ex. 2.70
71.

Ex. 2.65

Ex. 2.73

Ex. 2.9
Ex. 6.6
et. 6.3.

Ex. 2.11

Ex. 2.32.

posset in vacuo existēti super terrā moueri motu pgressi-
uo figendo pedē supra terrā sed nō multū ppter respi-
rationem necessariā animalī que non posset fieri in vacuo
nisi a spirādo aerē cūdeꝝ numero q̄s ibi expirarūt: sed anis
nō posset ibi volare qz nō hēret i vacuo cui posset inīti vo-
lando. Nota tamē qd̄ grane simplex spericū posset mone-
ri in vacuo motu circulari rotādo: qz tūc ibi eēt resistentia
intrinseca: qz pars eleuata resisteret clenāde.

Ad argumēta theologoz diceret q̄ ibi nō esset suffi-
ciens resistentia mediū nec mobilis que est tota cā
successiōis in motu locali nō finitas mobilis aut motoris &
q̄ forma diuisibilis acquiribilis eēt cā successiōis in motu
alteratiōis aut augmētatiōis s̄ non in motu locali. Et q̄
angeli s̄m phos sunt imobiles quocūqz motu: qz sūt ple-
ne so: mis & sic nec quo ad intellectū nec quo ad effectū sūt
alterabiles nec augmētabiles qz indiuisibiles nec mobiles
motu locali qz nō sunt corp⁹. **Ad** illud de lācea dicit q̄
vterqz lapis statim fieret deorsū sine transitu p mediū sed
si trāsiret p mediū pcedit totū q̄ nō ptingeret si relinque-
rent pprie nature in vacuo. **Ad** illud de celo dicitur q̄
Aristo. loq̄ de motu recto. **Ad** arg^m. cōtra theologos
neget q̄ in tātu possit subitari pleniū q̄ non plus resisteret
mobili q̄ purū vacuū: & ita negat q̄ idēz mobile eqli tpe
equale spaciū adēq̄te p̄trāsibit in pleno & in vacuo.

Sed hic sunt aliquę difficultates. **Prima** q̄ si in va-
cuo p̄mo modo dato posset fieri gnāto pfecta
vt hoīs ab hoīe dicit q̄ nō qz sol & homo generāt hoīem.
2°. hui⁹: nāz nō suffic̄ ibi sola cā p̄ticularis s̄z regunt vles
que oēs exprimunt p solē. sol aut nō agit aliqd̄ absolutūz
indistās nisi mediāte mediū p̄ motū qd̄ nō eēt ibi tamē
posset ibi esse tāta virt⁹ solis impressa in vt oqz. s. masculo
& femella vltra pprias virtutes gnātiuas q̄ concipet mu-
lier esto q̄ dato vacuo statim p̄miserent. **Alia** difficul-
tas est an sol posset videri ab his qui essent in vacuo super
terrā. Dicit q̄ nō qz ad visionē requir̄ mediū positūz &
illuminatū actū. 2°. de aīa qd̄ ibi nō eēt i vacuo p̄mo mō
accepto nec illo dato supnāl̄ posset sol illuminare eūz na-
turaliter: qz nāl̄ eēt in illo vacuo accēs sine subiecto. s. lu-
men. sed scōdo mō vacuo accepto credo q̄ illo dato posset
nāl̄ sol illuminare illā q̄titate sepatā. Illa illuminata non
remanēt tale vacuū cū illud sit sepatū ab oī corpe naturali
& q̄tate sensibili & lumē est qualitas sensibilis. **Alia** dif-
ficultas an ibi possit fieri son⁹ & audiri. dicit q̄ nō qz catur
in aere 2°. de aīa q̄ ibi nō eēt. **Alia** difficultas an aīal pos-
set ibi odorare. Dicit q̄ si apponētur corpi odorifero ali-
quid resoluēs ipm i fumalē euaporationē que deferet ad
olfactū aīalis hñ dispositū posset odorare aīal alr non. Et
rō istay triū difficultatū est qz visus audit⁹ & olfactus nō
sentūt nisi p meāsū extrinsecū. tact⁹ autē & gustus non indi-
gent nisi medio intrinsecū ex sui natura ita q̄ remoto quo-
cūqz medio extrinsecū meli⁹ vbi duo sensus sentiret qd̄ non
p̄tingit de alijs trib⁹ sensib⁹ exteriorib⁹. **Quō. 10.**

Arca tractatū de tpe. Querit p̄ an tēp⁹
sit p se q̄titas p̄tinua. p̄tio q̄ non sit
q̄titas: qz q̄titas est qd̄ absolutū & absolutum
nō fundat in respectu tps aut fundat in motu
4°. hui⁹. cū sit ei⁹ passio. **P̄** tps est q̄titas p
accidēs. 5°. metaphisice. ergo nō est p se q̄titas q̄ nō cō-
tinua qz est numer⁹ mot⁹. 4°. hui⁹. **P̄** q̄titas est diuisi-
bilis in ea que insunt. 5°. metaphisice. s̄z ptes tps nō sunt
sed fuerūt aut erunt. **In** cōtrariū arguit qz local in p̄-
dicamēto q̄tatis p̄tinue ex pte successiūoz vt p̄z in p̄edi-
camentis ab Aristō.

Ad euidentā qōnis est notandū qd̄ mēsurā est q̄dru-
plex. Una est entū oīo necessariōz & incōmutabi-
liūz & ista est eternitas dei. Alia est pmanētū & ista dicitur
euum. Tertia est successiūoz & ista est tps. Alia est raptūz
trāsentiū sicut sunt mutata eē & ista est instās de quibus
oibus est aliqd̄ alr videndū qd̄ sint. **Primo** de eterna-
te. Eternitas. n. est duratio pmanens & imutabilis tota sil
carens pncipio & sine fine hāc eternitatē vocant plō seculū
qd̄ quidaz seculū fuit ante mūdi creationē s̄m veritatez &

s̄m platonē sicut recitat cōmētator de eo p̄io de celo. De
hac h̄z p̄siderare metaphisic⁹ aut theologus qz est mēsu-
ra oīo abstracti a motu & mēsurabili s̄m eē & sui opatione
s. mēsurare. **Sed** hic est vna difficultas de similitate et
eternitate qz certā est q̄ seclāso omni tpe de⁹ posset in sua
eternitate creare vnū angelū & postea annihilare aut igāz
simul in illa eter: nitate creabit ipm & annihilabit aut prius
creabit & postea annihilabit aut ecōtra. Et q̄rit hic d̄ mē-
sura adequata istarū opationū. non est dare p̄m̄: qz
tūc duo d̄dictoria eēt simul adequata. Si def 2^m aut 3^m
tūc erit in eternitate p̄a⁹ & posteri⁹ & sic eternitas non erit
tota simul & pmanēs & ista rō. pbat mūdi eternitatē: quia
pbat q̄ semp̄ fuit & erit tps quomā semp̄ fuit eternitas &
ista est duratio habens in se p̄a⁹ & posteri⁹ & talis duratio
est tps sed oē tps p̄supponit motū & mobilis actu motūz
ergo &c. **Ad** hoc dicit q̄ eternitas caret p̄ioz & poste-
rioz successiue quoz vnus positio infert negationē alteri⁹
& econtra. & pcedit q̄ seclāso omni tpe deus pōt creare
vnū angelū & creatū annihilare. & cū querit aut simul aut
successiue dicit q̄ nec simul s̄tate tps nec successiue nec
per p̄a⁹ nec per posteri⁹ posterioritate tps s̄ simul simul-
tate eternitatis in qua eternitate oīa d̄dictoria simul fue-
runt vera que fuerūt & cū dicit q̄ tūc d̄dictoria sil fuerūt
vera in eadē mēsurā adequata dicit q̄ eternitas nō ē mē-
sura adequata creatiōis aut annihilatiōis dicti angeli cū sit
mēsurā vtriusqz illay. nāz mēsurā adequata vni⁹ d̄dictoriū
est illa que ita mēsurat ipm q̄ nō suū d̄dictoriū. ista autem
eternitas mēsurat vtrūqz. eūz aut est duratio pmanentiūz
seu assistentia aut p̄sentia eorū d̄ die eternitati habens in se
formalr p̄ius & posteri⁹.

Sed hic sunt aliquę difficultates. prima an oīa p̄ma-
nētia mēsurant eūo. dicit q̄ sic qz q̄tūcūqz al-
befactio mēsurat tēpore exītia tamē albedinis mēsuratur
eūo. Silr licet mot⁹ quo angel⁹ mouet se aut celū aut aliud
mēsurat tpe. tñ exītia & opatōes eius imanētis sicut itellu-
gere & velle mēsurant eūo sicut & cetera pmanētia. **Se-
cūda** si ē successiūoz vel successio. dicit fr̄cisc⁹ de mayro-
nis in. 2° s̄niay. qd̄ est mera successio sicut tps. Et dicit qd̄ ē
eiusdē rōnis formalis cū tpe formalr sumptūz s̄m qd̄ est
duratio successiua s̄z māl̄ rōe. s. fūdamētū v̄ mēsurati dif-
ferunt: qz eūz mēsurat pmanētia vt pmanētia sunt & i ipis
fundat: sed tps motū & fluxibilia vt sunt in fluxu. Et p̄r
oportet pcedere s̄m ipsum q̄ tot sunt spēs tps māl̄ter q̄t
sunt spēs motus & tpa specificē distingui māl̄ter s̄m spe-
cificaz distinctionē tpaū. Et p̄r eua distingui māl̄r s̄m
distinctionē specificā eūternoz. & p̄z p̄ia: qz ista nō disti-
guunt rōne termini: qz nihil est. s. eternitas dei s̄m ipm.
nāz sicut eūz apud eū est fluxus forme. s. p̄tialitatis rōne
exītie pmanētis cū deo ita tps est fluxus p̄tialitatis & cō-
existente fluxibilitū cū deo. ergo sicut eūz nō distinguit a
tpe nisi māl̄r: qz termin⁹ eoz est idē ita nec tps a tpe for-
malter distinguit sed solū materialr. **Dicunt** tñ qdam
q̄ euum & tēpus distinguit etiāz ratione termini: qz eūz
est coexistentia pmanētis ad eternitatez: sed tēp⁹ est co-
existentia motus ad euum mobilis que distinguit. & sic
psequēter pceditur qd̄ tēpus est posteri⁹ eūo sicut mot⁹
mobili & res successiua re pmanēt simul eūz & posteri⁹
eūterno sicut fundamētū suo fundamēto.

Pro declaratione vero quidditatis temporis pono
quinqz p̄clusiones p̄tmissis opinionib⁹ anti-
quoz & auicēne. quoz prima est q̄ tēpus est per se q̄titas
p̄z: qz ex se habet partē extra partē. s. p̄tē ritū & futurū. que
p̄mo cōpetunt tēpori & rōne eius cōpetunt motū & se-
cūdario. **Secūda** cōclusio qd̄ est q̄ntitas cōtinua p̄z quia
eius partes copulant ad instans sicut partes mot⁹ ad mu-
tatum esse. **Tertia** p̄clusio est qd̄ est q̄ntitas successiua. p̄z
quia partes tēporis succedunt sibi inuicem nec sunt simul
vnde sicut de ratione pmanentiū est q̄ eius partes sint
simul actu ita & successiūū ecōtrario est q̄ vna succedat al-
teri & q̄ nō sint sil oēs actu per tēpus. **Quarta** cōclusio
qd̄ est numerus motus. **Ad** cuius euidentiaz est notā
duz q̄ in ratione tps sūt duo vnū māl̄e & istud ē duratio

Tex. 2.26

Tex. 2.66

Tex. 2.85

Tex. 2.73

Tex. 2.18.

Tex. 2.101

motus & q̄tus ad hoc mot⁹ ē extra aiā realiter: q̄ nulla anima aut opatiōe anime actu exite celi posset moueri & h̄z ppriā duratiōe intrinsecā. formale aut est q̄ sit mēsurā mot⁹ hoc h̄z ab aiā mēsurāte motū vt interceptū iter duo instātia t̄pis: & hoc est qd̄ dicit Lōmētator. 4.º. phisicoz q̄ tollēs aiāz tollit t̄pis. s. quo ad suū formale vel in rōne mēsurā nō alr. Et est t̄pis mēsurā intrinseca motus in quo s̄m p̄t⁹ & posteri⁹ exītia in t̄pe fo: malr & in motu subiectiue. ¶ Pro quo est notādū q̄ ad motū locale p̄currūt triplex p̄t⁹ & posteri⁹. s. que sunt in spacio p̄t̄rito vel p̄t̄seūdo & ista sunt sil' & p̄tes mot⁹. q̄rū vna p̄cedit aiā & p̄t⁹ & p̄sterius in t̄pe que sūt p̄tes aut instātia t̄pis & s̄m ista solūz t̄pis mēsurat motū p̄bat q̄ solū s̄m tale p̄t⁹ & posteri⁹ pars extēdit motū & sunt q̄b' aiā mēsurat motū tanq̄ terminos vel extēsiōe & nō sumit numer⁹ pro nūero simpliciter s̄z p nūero determinati generis. s. pro mēsurā cōtinua determinata ad mēsurandū successiua sicut p̄cta ē mēsurā liquidoz & vna p̄ani. ¶ Ex bis sequunt̄ duo. p̄mū q̄ māliter & in rōne essendi mot⁹ p̄cedit t̄pis sicut subiectū suā ppriā passiōe & q̄tū ad diuisiōe quā h̄z mot⁹ a spacio diuidit̄ t̄pis sed in rōne mēsure successiue intrinsece t̄pis mēsurat motū & ē eo p̄t⁹. Diffiº ergo t̄pis est ista q̄ t̄pis ē per se q̄tūta successiua & nūer⁹ mot⁹ s̄m p̄t⁹ & posteri⁹ successiue extēdētia motū intrinsece. q̄ aut̄ ista diffinitio sit bona eo mō quo pro statu isto p̄t̄ hēri & nālr p̄obatur: q̄ p̄tes ei' cōueniūt diffinito & essentiā ei' declarāt & distinguūt diffinitū a quocūq̄ qd̄ nō est ip̄m tales. n. sūt p̄ditiōes diffinitōis bene assignate. 6.º. topicoz: s̄z quelibet pars p̄uenit diffinito & ip̄suz declarat. p̄z ex p̄clusiōib' sed q̄ distinguat ostēdit. Itāz eo ip̄so qd̄ est p̄ se q̄tūta diffinitū t̄pis a motu qui q̄tūis sit per se q̄tūis p̄t̄tate secūdi modi. nō t̄t̄ est p̄ se q̄tūta in abstracto p̄t̄tate p̄mī motū sicut t̄pis per cōtinuū distiguit a q̄tūitate discreta p̄ successiū distiguit a q̄tūitate p̄manēte cui' oēs p̄tes sūt simul cū t̄t̄ adesse successiū solū sufficiat q̄ sit iduisibile copulans & p̄tinuās p̄tes ei' per numerū mot⁹ excludit̄ t̄epus infinitū cui' q̄tūis cetera p̄cule p̄dicte diffinitōes cōpetant nō t̄t̄ est t̄pis hic diffinitū ab Aristō. q̄ nō est numer⁹ nūmeralis nec quod nec quē possum⁹ nūerare: q̄ ignotuz silr nec t̄pis hic diffinitū est nūer⁹ mot⁹ infiniū q̄ nō est numerabilis. dicit aut̄ s̄m p̄t⁹ & posteri⁹ ad d̄t̄iaz p̄tū aut̄ q̄tūatis p̄manētis mobilis que mēsurat motū nō s̄m p̄t⁹ & t̄posteri⁹ successiua s̄z p̄manēte. q̄ mot⁹ s̄m q̄tūitates & diuisiōe quā h̄z a mobili est ens p̄manēs & nō successiuz. dicit vlt̄er⁹ extēdētia motū intrinsece ad d̄t̄iaz p̄tū spaciū q̄ extēdūt motū locale extrinsece solū.

Sed hic sūt difficultates. p̄tia in quo p̄dicamēto est t̄pis. dicit Scot⁹ & fr̄acisc⁹ in. 4.º. s̄māz qd̄ est i p̄dicamēto q̄tūitatis & q̄ totū p̄dicamētū q̄tūitatis est relatiū & nō absolutū: q̄ p̄tinuū & discretū & positio que sūt d̄rie q̄tūitatis sūt p̄ se ad aliud. nāz oē p̄tinuū aut̄ cui est cōtinuū oē discretū ab alio est discretū. silr positio que ē d̄tia in p̄dicamēto q̄tūitatis dicit ordinē p̄tū in toto s̄z q̄ t̄p⁹ sit relatiū p̄z q̄ in rōne ei' ponit̄ p̄t⁹ & posteri⁹. ¶ Nulla passio est absolutior suo pp̄rio subo: q̄ subm est p̄stantius sua pp̄ria passiōe. cū igit̄ t̄pis fundet̄ in motu qui est fluxus forme & in p̄dicamēto est passiōis igit̄ & c. Bonet⁹ dicit in sua phisica qd̄ t̄pis nō ē i p̄dicamēto q̄tūitatis q̄ dicit respectuz p̄t̄tatis mot⁹ ad eternitatē dei & sic est respect⁹ et̄ p̄pter p̄t⁹ & posteri⁹ q̄ includit̄ & p̄dicamētuz q̄tūitatis est absolutū s̄z qd̄ est in p̄dicamēto q̄do cui' ē cā. ¶ Alia diffinitas est si oīa mobilia q̄scerēt nullū t̄pis eēt qd̄ igit̄ mēsuraret̄ q̄tē mobiliū. D̄r q̄ si oīa p̄ter p̄mī mobile q̄scerēt q̄tē oīuz mobiliū mēsuraret̄ extrinsece t̄pis mot⁹ p̄mī mobilis s̄z oīb' q̄scētib' eūū vniuscūq̄ mobil' mēsurabit̄ p̄ duratiōe mobil'. & q̄ q̄tē ei'. instās vō est mēsurā intrinseca mutati ē sic t̄pis est mēsurā mot⁹ & est p̄tinuatiū vel terminatiū p̄tū t̄pis se h̄ns ad t̄pis suo mō sic p̄t̄ in linea & linea ad sup̄ficiē & sup̄ficiē ad corp⁹.

Ad argu' scā i p̄nº. ¶ Ad p̄m p̄z. ¶ Ad 2.º d̄i qd̄ t̄pis ē formale q̄tūitas. s̄z s̄z diuisiōe quā h̄z a spacio ē q̄tūis per accidens sicut lapis vltus material' tamē est per

se ens q̄ per se q̄tūitas. De instanti dicam inferi' quid sit & quomodo.

¶ Questio. II.
¶ Trum t̄pis distiguit̄ realr a motu q̄ sic q̄ eoz p̄tes copulant̄ ad diuersa & talia s̄ distiguit̄ realr. p̄bat assūp'm: q̄ p̄tes motus copulāt̄ ad mutā' eē & p̄tes t̄pis ad istās.

¶ S̄ iter mēsurā & mēsuratū ē relō realis. 5.º. metaphice. & t̄pis est numer⁹ motus. 4.º. hui' & c. In s̄mū arguit̄ q̄ t̄pis ē passio mot⁹ ex hoc q̄rto & talia s̄ idē realr. ¶ **¶ Ad** euidētia qd̄m̄s sūt tria notāda ¶ **¶ P̄tio** q̄ distiguit̄ realis iustiguit̄ q̄tūo: v̄ijs s̄m fr̄acisc⁹ i. 8.º. dist. cōflat. p̄o p̄ viā origis p̄ hoc generās & generatuz distiguit̄ realr. & nihil. n. gnāt se s̄m Augustinū p̄mo de trimi. & Aristō. 2.º. de aiā: s̄z nutriat se aut̄ augmētet. ideo in diuinis p̄ distiguit̄ realiter a filio. ¶ **¶ Secdo** via gnātōis q̄ q̄n vna res p̄t̄ gnāt̄ alia nō genita & isto modo q̄ mā & forma distiguit̄ realiter: q̄ forma gnātur mā existente igenita v̄ in gnābili p̄o hui'. ¶ **¶ Tertio** p̄ viāz corruptiōis q̄ vniū corrupti' aut̄ nō corrupto & isto modo p̄bat q̄ relatio actualis nō est suū fundamētū: q̄ fundamētuz manet relatiōe corrupta. ¶ **¶ Quarto** p̄ viāz sep̄atiōis: q̄ quecunq̄ sep̄ata p̄t̄ remanere illa distiguit̄ realiter & isto modo p̄bat q̄ accidentia in altari distiguit̄ a subiecto & aiā a corp̄e. ¶ **¶ Secdo** est notādū q̄ t̄epus p̄t̄ capi q̄drupl̄citer. ¶ **¶ P̄tio** cōsistit p̄ duratiōe & intrinseca & successiua cuius cūq̄ mot⁹. Alio modo pp̄rie pro duratiōe mot⁹ localis tantū. Tertio magis pp̄rie pro duratiōe cuiuscūq̄ mot⁹ circularis circa cētrū mūdi. Quarto pp̄issimē pro duratiōe intrinseca motus p̄mī mobilis. ¶ **¶ Tertio** est notādū qd̄ duplex est mēsurā intrinseca & extrinseca. Exēplū v̄t̄is q̄ vt q̄tūtas palmi existēs subiectiue in virga mēsurat̄ eā intrinsece & illa eadē est mēsurā extrinseca p̄ani.

¶ His p̄missis d̄nr q̄tūo: p̄clones. p̄ q̄ t̄pis exis subiectiue i motu p̄mī mobil' distiguit̄ realr a motū i ferionib' q̄s mēsurat extrinsece. Ista p̄clō p̄z p̄ q̄rtaz regulā sup̄i positā. ¶ **¶ S̄ non** repugnat esse p̄m t̄pis & p̄m motū alijs i ferio: ib' nō exiūb'. 2.º. 2.º. q̄ ps t̄pis p̄o: distiguit̄ realr a posteriori p̄te mot⁹. Ista p̄clō p̄z p̄ eadē regulas & p̄ 2.º. q̄ q̄n p̄o: gnātur sc̄da s̄ gnātur & eē. 3.º. 2.º. q̄ p̄m t̄pis totū nō distiguit̄ realiter a motu toto p̄mī mobilis: p̄z q̄ ē sua pp̄a p̄a. q̄ nō distiguit̄ realiter a subo vt p̄batum fuit al̄q̄t̄ i p̄o. D̄c̄ t̄t̄ qd̄ solēns doctor q̄ t̄pis nō ē passio mot⁹: q̄ oīs mot⁹ possit̄ fieri a v̄tute maior' i v̄tute i minor' t̄pe imo q̄ data v̄tute infinita i v̄tute si moueret s̄m vltim' sine potētie. moueret i nō t̄pe quāquā fac̄ Lōmētator. 12.º. metaphice. Si v̄t' finita mouet i t̄pe & infinita in nō t̄pe mouebit̄ q̄re mot⁹ localis erit i nō t̄pe. Et si dicatur q̄ hoc dato seq̄t̄ q̄ successiū erit totū siml' & i instā: & sic erit ens p̄manēs q̄ distiguit̄. ¶ **¶ S̄ oīs** mot⁹ ē velox vel tardus. 4.º. huius. & velox & tarduz distiguit̄ per t̄epus. Itāz velox est q̄ multuz de spacio p̄trāsit in modico tempore cōtrario de tardo & ex cōsequente motus non erit abiq̄ t̄epo: e. ¶ **¶ P̄terea** si s̄pera solis posset ad equate reuolui in instanti & redi' e ad eūdez punctuz: tunc seq̄t̄ q̄ simul mouetur & quiescit in eodez instanti: quia partes mouent̄ in illo: & ex altera parte quiesceret in eodē quia nō se haberet aliter quē p̄t̄us in eodez instanti: quia & cathegreumatice & sincathegreumatice in eodez instāti haberet̄ idēz vbi. ¶ **¶ Ad** hec respondet ip̄e ad p̄mū q̄ vel successiuz dicit successiōez actualē: vel ordinēz origis partū. p̄mo modo dicit ip̄e q̄ accidit motui cuiusq̄ qd̄cunq̄ tempus & successio: quia quocūq̄ tempore dato quicūq̄ motus potest fieri in mino: i in infinito: licet non a quacūq̄ virtute: sed a virtute infinita in vigore posset fieri in nō t̄epore si talis datur: nāz partes motus sunt euidē rationis quibus non repngnat esse simul cuz habeāt eandem naturāz & rationēz formales. Si autēz successiuz capiatur. sc̄do modo t̄c dicitur q̄ motus quicūq̄ localis est successiuz sicut contingit in illuminatione aeris que fit in instanti: & tamen origine pars propinquo: soli p̄t̄us illuminatur & remotior posterior. licet omnes simul in eodem instanti aere disposito et talis illuminatio est

Tex. 2.20
Tex. 2.101
Tex. 2.110
et. 115.

Tex. 2.47

Tex. 2.82

Tex. 2.96

successiva. scdo modo no prio nec est ens pmanes q: per tps cns pmanes bz omnes ptes simul vel sibi non repugnat qd repugnat motui et cuilibet successivo nec seqt q isto modo subiectu et ppria pa. sint successiva: q: eo: o: do est ordo nature et no originis et cum ordine nature stat simultas tps et idēptitas real et ordo originis arguit distictionē realez inter ordinata tali ordine. Ad 2^m dicit q velox est qd fit in minori mēsurā et tardū in maiori. nunc aut instās est minor mēsurā tpe. Ad vltimū dicit q si sol mouetur in istāti et se hēret aliter q̄ pri^o q: in illo instāti acqret nouū vbi et aliud fm numer. hz idē fm spēm sicut si aliqd subiectū est nigrū per certū tps et in instāti termināte illud tps a deo fieret albū tūc in instāti illud subiectū diceret mutari. Et dicit vlteri^o iste doctor vnuz mirabile q a virtute infinita in vigore pōt sol in vno et eodē instanti reuolui infinitis reuolutōib^o qb^o est reuolubilis in tpe finito aut infinito. et in eodē instāti. nō tamē oppositis sed similib^o. Et q post illud instās poterit adhuc ab eadē virtute moueri et reuolui fm eandē dīaz positōis. non tñ alijs reuolutōib^o a pdictis. hz illis eisdē numero aut aliqua illaz et sic p̄r cōcedit q eadē reuolutio numero redibit virtute infinita in vigore. Tūc tñ fuisset dicere q infinitis reuolutōib^o virtus infinita in vigore poterit ipm mouere q: aliquot reuolutōib^o et in duplo plurib^o et sic in infinitum. Et tūc post illud instans poterit ipm mouere adhuc alijs reuolutōib^o. Cōtra viā aliquāli retigi i. 3°. hu^o. et forte tangeť deo volēte in. 8°. Ad quaz diceret alij cui^o est Lōmētator q si virtus infinita in vigore moueret fm vltimū potētie sue nō moueret in nō tpe q: talis virt^o respicit possibile et nō impossibile. Impossibile aut est motū fieri in nō tpe sicut impossibile est homines fieri absqz risibilitate. Et ad psequētiā p̄mētatoris diceret pro nūc q si virt^o finita mouet in tpe finito inf^m modico tpe mouebit virtus infinita in vigore si def^o q scdm vltimū potētie sue moueat. Quarta p̄lo q qdlibet tēpus distinguit formaliter a quolibet motu: q: ois mot^o ē velox vel tard^o fm Aristo. in hoc quarto hz nulluz tps est velox vel tardū. Cōtra dicit motus sunt localis alteratōis augmētatōis aut rectam vel circularē nālis vel violētū sursum et dorsum q̄ repugnat tpi.

Ad argumenta facta in p̄n^o. ad p^m dicit q instans et mutatu esse sunt idē realiter sed nō formal^o et ex natura rei distinguit ex qua distictōe sortunt diuersa nomina. Ad 2^m dicit q mēsurā extrinsecā et mēsuratū vlr referunt ad inuicē relatōe reali et cōcessuz est p̄mū tēp^o distingui realiter a motibus inferioribus quos mensurat extrinsece.

Distignit

Tex. 2.75
2.97. et. 98
et. 130.

Tex. cō. 2.

Prum

si essent plures mūdi et plura p^o mobilia actu mota essent plā p̄ma tēpora q sic: q: tēpus sequit motū. 4°. hu^o. ius. g. et c. p̄na est bona plures sunt p̄mi motus ergo plura sunt p̄ma tpa. Cōtrariū arguit philosophus hlc p̄tra p̄latoñē.

Ad euidētiā qōnis sunt q̄tuor notāda. p̄mū qd tēp^o est duplex. s. p̄mariū et secūdariū. p̄mariū est duratio successiva motus p̄mi mobilis. et istud dicit tps maxime pprie q: p̄ncipali ei p̄ueniūt cōditōes mēsure successōz que sunt 3. p̄ma q: est notissimū inter oia tpa. q: idē numero in celo in mari et in terra. et idēz apud nos et orietales et oc̄ natōes mūdi qd nō cōtingit d multis alijs mēsuris motū. secūda q: mot^o quē mēsurat est omniūz aliōz motū cā. tertia q: est mēsurā mot^o maxime regularis et vniformis. et p̄pter has p̄ditōes tps p̄ncipali cōsequit p̄mū motū. Tēp^o secūdariū acceptū est duratio cuiuscūqz mot^o. Cōtra est notandū q rō mēsure licet p̄mū repiat in q̄titate discretā. io. metaphisice. sedario tamē trāssert ad quātitatē p̄tinuā. linea. n. vt linea nō mēsurat. hz linea. viij. vel. x. palmoz. Tertio est notandū q numerus est multipli accept^o. Cūno mō p̄o numero numerante. et sic est aia vel intellect^o. Ali^o quo numeramus et iste est duplex. s. nūc^o simplr sumpt^o vt binari^o et ternariū et sic vltra. et iste est idē numer^o decē hoīuz et decē canū fm Aristo. Ali^o est numer^o applicat^o ad certuz gen^o

entiū sicut vlna ad p̄nū et ad qdlibet p̄mū pmanēs picta ad liquida et tps ad mēsurandū successiva. Ali^o est nūc^o numerat^o et iste est res numerata. Quarto est notandū q tps cōsiderat duplr. s. nāl^o et mathematice aut metaphisice. p̄mo mō cōsiderat vt est in isto vel in illo motu nāl^o. et vt sic plificat fm plālitatē vnitatū motū in qbus est. scdo mō nō plificat q: cōsiderat in se et abstracte. Exē plū numer^o denari^o in se mathematice. cōsiderat idē absqz multiplicatōe pōt applicari ad. x. equos et ad. x. canes vt dicit Aristo. et Lōmētator hz vt numer^o denari^o nālis est multiplicatus hz alias vnitates. Cōtra p̄missis dñr q̄tuor p̄elones. p̄ma q de facto plura sunt tpa silt nāl^o cōsiderata p̄z ista p̄lo q: fm diuersas vnitates motū est diuersitas tēpoz nāl^o cōsideratoz. Si p̄mū celū nūqz mouetur nō min^o rota figulī posset rotari et tūc ille mot^o nō min^o hēret ppriā mēsurā intrinsecā. scda p̄lo q de facto nō est nisi. v^m. p̄mū tps qd est mēsurā intrinsecā p̄mi motus et extrinsecā oīuz aliōz motū p̄z q: d factō nō est nisi vñū p̄mū mobile actu motū. tertia p̄lo si plures essent mūdi plura essent p̄na tpa nāl^o cōsiderata esto q: eo: p̄na mobilia mouerent actu. ista p̄z ex vltimo notabili. quarta cōclusio q si plures nō essent mūdi et p̄ma mobilia essent actu mota silt tūc nō essent plura p̄ma tpa mathematice vel metaphisice cōsiderata. Ista cōclusio ē p̄z ex vltio notabili. q: tps vt sic nō cōsiderat in plurib^o p̄mīs motib^o sed in se abstracte et per se p̄sentate tertij modi et solitarie. Alij dicūt q esset solū vñū in rōne mēsure eadē cōclusio nes possunt poni de euo respectu eūternoz.

Sed hic sunt aliquę difficultates. Prima an tps sit per se sensibile sensu exteriori dicit q nō: quia nec est sensibile ppriū nec cōe vt p̄z discurredo. est tamen sensibile sensu interiori. s. a cogitativa vlt fantasia. Dicit tamen quidā qd est sensibile sensu exteriori per accidens: q: est p se cōiunctū motui qui est p se sensibile cōe: vt p̄z. 2°. de aia. Cōtra difficultas an tps p̄teritū per diuinā potētiā possit redire idē numero. dicit q sic: q: idē mot^o p̄teritū pōt per diuinā potētiā redire et redeunte subiecto redit passio. Et si dicat q tūc futurū erit p̄teritū dicit q il lud qd est futurū erit p̄teritū: nō tñ vt futurū. Tertia difficultas an tps sit p se cā corruptōis silt et mot^o. Dicit q motus cōpat duplr. Cūno modo ad terminū a quo. Alio modo ad terminū ad quē. p̄mo modo mot^o est p se. p̄mo cā instrumentalis corruptōis termini a quo et est deperdituus et p se nō p̄ma cā gnātōis termini ad quē et est acquisitiuus. scdo mō est cōtrario. Tēpus aut est mota inenitabilis qua agēs applicat passo et in qua agit i ipsuz et capiēdo p se p̄uenitabili et necessario vt distinguit cōtra cōtingēs sic etiā tēpus est cā per se hz nō p̄mo hz mēasate motu. Si aut capiāt per se vt distinguit cōtra p accidens et simplr et maxime cōtra p̄no et cōtra p aliud sic tūc tps est p accidēs cā corruptōis et generatōis: q: nihil facit esse cōtra hz solū mēsuratiue. S3 forsan p tps cū dicit Aristo. q tps est per se cā corruptōis itelligit indispositionēz cātaz in corruptibili in tpe q est cā p se corruptōis et q: illa non est nota cām corruptōis attributiuus tpi sic cū dicit^o aliquē esse mortuū sento p̄pter ignorātiā cōsumptionis humidī radicalis a calore naturali in longo tpe que est p se cā corruptōis senis. Et cū Lōmētator dicit q tam gnātōis q̄ corruptōis tēpus est per accidēs cā per tēpus itelligit tēpus mēsurans et nō talē in dispositionē.

2.2.

Tex. 2.64

Tex. 2.

Ad argumenta in p̄ncipio p̄z q: tps nāl^o sumptū seqt motū et sic pōt multiplicari sed mathematice non sequit motū nec mobile sed abstrahit q̄tū ad p̄maz opationē intellect^o in qua nō est vitas neqz falsitas hz bñ i scda aut in tertia sicut habitū est in. 2°. hu^o. Cōtra. 13.

Prū aliqd instās m̄neat idē in toto tpe q sic: q: idē instās nūero qd nunc est futurū q̄qz erit p̄ns deinde p̄teritū. Cōtra arguit. q: tūc ea q nūc sūt. et erūt ad mille ānos eēt silt. p̄z p̄na q: ista oia eēt i eodē instāti.

Ad euidētiā qōnis est notādū q qnqz sūt igenera signoz. Cōtra p̄na sunt signa duratōis. s. instantia

ipsa. **S**ecunda autem signa nunc quae sequuntur ordinata sunt illa signa secundum rationem formalem ordinata. nam subim ex ratione sua formalis procedit nam passionem et passio est naturaliter posterior: ita quod prioritas et posterioritas nunc demonstrantur de ipsis ex subiecto et passionis formalibus rationibus. **T**ertia signa sunt originis quae sunt a quod aliud. scilicet signum actuum et quod ab alio signum passiuum. **Q**uarta sunt signa rationis quo subim procedit predicatum. **Q**uinta sunt perfectio. nam si nunc et tunc procedat materia prima forma subaltera nunc per producta. tunc perfectio contra forma subaltera procedit materia prima. **O**mnia signa propter materia sunt permanentia: scilicet materia sunt lucidissima. **P**rimo quo est notandum. 2. quod instantia temporis est mensura indivisibilis mutata esse et persistetia eius ad mobile vel eternitatem dei et terminum et continuatum primum temporis raptim transiens: nam sicut mutatum esse continuatur per motum et est indivisibile secundum durationem. scilicet sit divisibile ratione subiecti quemadmodum et motus divisibilitatis subiecti dividit. ita instantia est indivisibile secundum durationem.

His praemissis sit hoc primum quod tunc unum instantia temporis est actu actualitate existentie et presentie in toto tempore uno sic intelligendo conclusionem quod non sunt plura instantia temporis nisi in eodem tempore numero per ista quod. quod si plura essent instantia nisi in eodem tempore cum non essent immediata: quod talia non dantur: ut per h. 4. et 5. huius tunc tempus inter ceptum iter illa est permanentes quod heret oes partes simul. **S**ecunda conclusio quod in eodem tempore numero non est tantum unum instantia sed infinita probatur quod tot sunt instantia temporis in eodem tempore quod mutata esse in eodem motu: sed mutata esse sunt infinita. ergo etc. **T**ertio. istud est unum instantia copulativum omnium primum temporis sicut nec unum punctum omnium primum eiusdem lineae. **T**ertia quod in diversis temporibus si existit respectu motuum simul existentium et diversorum mobilium. quod sunt tempora tot sunt instantia simul actu existentia quod cuiuslibet temporis semper est aliquid instantia sed nullum instantia semper sit. **Q**uarta quod idem instantia temporis secundum substantiam remanet idem in toto tempore: non tamen secundum esse: quod idem instantia quod nunc est futurum: quod erit praesens postea praeteritum et rationes futuri praesentis et praeteriti sunt diverse. **D**icit tamen quodam subtilissimus doctor: quod idem instantia singularare putat praecedat ab esse quod est secundum adiacens est unum numero et secundum substantiam in toto tempore variat secundum esse quod dicit secundum adiacens. unum instantia in toto tempore non existit eadem existentia nec eodem esse imo existit infinitis existentibus in toto tempore. **A**lij dicunt quod idem instantia est finis et primum futuri. et sic est idem secundum subiectum diversum tamen secundum esse: quod alia est ratio principij et alia finis. **A**lij dicunt quod in toto tempore est idem instantia secundum substantiam. scilicet secundum rationem diffinitivam et additatem specificam. diversum tamen secundum esse. scilicet secundum singula et individua. **D**icit etiam hic alij quod sunt idem puncta in corpore perfecte spacio moto super planum. perfecte planum est linea secundum imaginationem mathematicorum. ita idem instantia fluens facit tempus et in toto illo remanet idem sicut et punctum spicij super tota linea quam cat. **I**sta per quod secundum Aristotem. in hoc loco instantia sequitur illud quod fertur: ita quod instantia quod habet ad tempus sic mobile ad motum. cum ergo mobile maneat idem in toto motu si motus fuerit continuus ita et instantia erit idem in toto tempore. **I**sta ymaginatio est falsa: quod quod in quo genere est instantia est causa temporis. non materialis quod instantia non est subiectum temporis quod indivisibile non est subiectum divisibilis nec formalis: quia instantia non est forma temporis nec efficiens: quod terminum rei non est causa efficiens rei nec finalis: quod tempus non est propter instantia. sed magis propter motum aut terminum motus quare etc. **A**lias multas expositiones habes a Burleo ibi vide.

Sed hinc sunt aliquae difficultates. **P**rima in quo predicamento est instantia temporis. de quod est in predicamento quantitatis sicut punctum. aliter dicitur alij quod est in predicamento quasi sicut tempus. **A**lia difficultas an distinguitur realiter a mutato esse. **D**icitur quod non sed solum formaliter sicut tempus a motu. **T**ertia difficultas quomodo generatur aut corrumpitur. de quod non proprie generatur aut corrumpitur sed solum incipit aut definit esse et simul incipit esse per positionem de presentie et negationem de praeterito et definit esse per positionem de presentie et negationem de futuro et sic conceptio et distinctio respectu eiusdem non sunt opposita. **E**t in his quae non corrumpuntur per praesens per alterationem praecedente sic substantia corrumpitur non est operatio quod corruptio et corruptum esse sint nisi: et ita contingit hic de corruptio instantia: nec sua generatio mensurat alia mensura adaequata quae seipso quod instantia est per centiam mensura indivisibilium successivorum et ad quod libet tale per centiam est statim ne procedat in infinitum. **Q**uarta difficultas et est de tertia conclusione quod si sunt simul diversa nunc et

instantia tunc in eodem instanti aut nunc quo ego loquar padus non movebitur. **D**icit quod verum est quod non in eodem numero reali et intrinsece tanquam in mensura intrinseca. bene tamen quantum ad extrinsecam. quod in eodem instanti primum tempus quod est in celo est quod instantia intrinsece mensuras mutatum esse locutionis mee mensurat extrinsece mutatum esse padis et non est. **Q**uinta difficultas an instantia temporis sit in toto mobili extrinsece sicut mutatum esse vel in aliqua parte de quod est multiplicatum per totum mobile sic et tempus. aut sicut anima intellectiva in toto corpore humano.

Ad argumentum post oppositum de quod secundum conclusiones super probatas non sequitur: sed bene secundum expositiones illius subtilis magistri. et tunc procedit quod sunt in millesimo anno et nunc sunt simul quantum ad substantiam instantis. et secundum aliam expositionem tertiam non sequitur quod non est idem nunc nec instantia numero sed specie quare etc.

Veritur vltimo circa istum quantum librum. vltimum instantia temporis sit divisibile de hoc per modum notabilis quod in uno instanti temporis sunt duo instantia nunc: quod in eodem instanti temporis quo primo generatur ipsum primo est praesens sua passio

ne nunc. et tunc est sicut duratio. in uno autem signo nunc sunt plura originis nam praesens et sicut in diversis sic in istis inferioribus est sicut nunc cum filio quod sunt correlativa permanentia et actualia et tunc origine praesens praecedat filium: quod est a se et sicut ab alio. et in eodem signo originis sunt multe rationes: quod de his quae sunt in eodem signo originis intellectus potest formare subiectum et predicatum: quod est propter praesens praesentis. et in eodem signo originis est verbum et sicut: ut si dixerit verbum est sicut tunc verbum praecedat ratione filium. est et ordo retro gradus: quod unum instanti nunc correspondet multa originis: nam in omnibus signis durationis quae sunt in tota hois duratione sub altera hois praecedat nam sua existentia et illi instanti nunc correspondet omnia illa signa durationis. sicut unum instanti originis correspondet plura nunc: quod in illo puncto signo originis quo sol praecedat radii quem producit sol est quod primo per accens ex subiecta solis et figura spherica interest ordo nunc: quod substantia praecedat accens. sicut unum instanti rationis multa nunc: quod in illo signo rationis quo intellectus noster accipit distincte vltima antiqua particulare ipsum vltima stat ex genere et diversa iter quae est ordo nunc. nam generum et quodlibet possibile est praesens nam hoc. idem de quod sic mille puncta coexistunt eidem instanti et 1000 instantia eidem puncto sic in proposito est intelligentia de istis signis.

Sed hic sunt alij difficultates. **P**rima quod est essentialiter ordinata non est circularis et ista signa sunt essentialiter ordinata. **D**icit fransiscus magister in suo tractatu de 13. circa fines quod sic iter signa temporis et loci non est ordo essentialis generatur loquendo quod illud quod est praesens tempore non repugnat sibi esse posterius et contra sicut de ordinatis secundum locum ita iter ista signa non erit ordo essentialis. idem in ipsis circularibus non est impossibile. **S**ecunda difficultas est signum ex sua natura vltima esse indivisibile sic punctum suo modo. **D**icit praedictus doctor: cuius est tota sententia super posita quod ista signa non dividuntur in se: ita quod unum unum ordinis in plura alterum et sic ultra tanquam totum in partes sic tempus praesens in praeteritum et futurum. sed divisi signorum nihil aliud est quam coheretia unum signi talis ordinis cum multis signis alterum ordinis sic instantia non dividit in puncta nec punctum in instantia: sed unum instantia coexistit pluribus punctis et pluribus instantibus unum punctum. **E**t sic sit finis huius quantum ad laudem dei benedicti. **L**iber Quintus. **Q**uestio. 1.

Circa quantum librum. **Q**ueritur primum vtrum forma per se generet aut solus primo. **Q**uestio. 2. quod si sit per se sit de aliquo sui aliter crearetur sed solum primo sit de aliquo sui et non formaliter: quod materia est aliquid propositi intrinsecum et non forme. ergo solum compositum per se generatur et forma per accens solus.

Primo. Generatio per se est ad ens per se. sed forma non est ens per se. quod in alio: sed primo est ens per se ex his ergo etc. **I**n huius argumentum quod nullum per accens est primum cum primo et per se ex 2. h. sed bene est. generatio compositi presupponat generatio forme sic primo forma generatur etc. **A**d evidetiam quoniam sunt tria ad notanda. **P**rimum quod duplex est generatio secundum Aristotem. 2. et 5. huius. scilicet generatio simpliciter et ista est solum substantia. alia secundum quod et illa est accidentis. **S**ecundo est notandum quod generatio contingit tripliciter ut dictum fuit primum huius. subiective terminative completive seu expletive.

2.2.

Tex. 2.6

Tex. 2.7

1207
1102
1103

Tex. 2.7.

Primo modo gnatur subm gnatois. s3 de scdo 7 tertio e dis-
 ficultas q3tu3 ad forma 7 ppo^m. 3° notaduz qd aliud e ee
 p se gnabile fm q ly gnabile denotat pdicatu scdi modi 7
 aliud p se gnari vt ly p se dicit pscitate tertij modi q3i per
 modu subsistens aut pdicatu3 qrti modi 7 hoc duplr. aut
 primo. vt primo distinguit cōtra secundā partē sic distin-
 guit aristo. hic circa pncipiū qnti aut nō primo.

Hic pmissis sit hec pma pclo q sola mā pma gene-
 ratur subitue gnatoe simplr p3 q ipsa sola e sub
 lectū talis gnatois. p^o 7. 5°. hui⁹. 7. p^o d gnatoe. **Secda**
 pclo q tā forma q3 ppositū e p se gnabile scdo mō pscita-
 tis. **Ista** pclo p3 q3 gnabilitas est passio que cōpenit vterq3
 istoz in p^o obia pbat. **Itā** ois act⁹ 7 opatio pueniēs ali-
 qb⁹ p se aut p accūs eoz aptitudo cōuenit qdditatib⁹ illoz
 p se 7 i p^o obia. q3uis. n. albedo aut curfus cōueniāt for-
 ti p accūs tñ aptitudo ad albedinē vel ad currendū cōne-
 nit hōi p se 2°. **Tertia** pclo q gnatio forme 7 cōpositi
 sunt distictē reali. p3 ista pclo q3 termini sūt disticti reali
 pna p3 ex hoc. 5°. naz distiguunt mutatoēs fm distictio-
 nem terminoz ad quos. **Quarta** pclo q forma substā-
 lis gnatur p se p^o terminatiue p^o q p se pbat. q3 q3c ordine
 hnt aliq in eēdo talē hnt pducī. s3 in eēdo forma snālis
 psupponit a cōposito. ergo gnabil simplr ad gnationē cō-
 positū. 2°. q3 p^o. q3 fm se totā 7 qdlibet sui gnatur forma.
Quinta pclo q forma accūtalit p se h3 fm qd generat
 pbat q3 vni⁹ gnatiois p se d3 eē vni⁹ p se termin⁹. s3 gn^o
 accūtis est p se vna: q3 si eēt p accūs vna cū oē talis inclu-
 dat plura p se eēt querēdū d p se terminū q nō pōt eē aggrega-
 tum ex subo 7 accūte. q3 nō est v^m p se ergo 7c. **Sexta**
 pclo q nulla forma gnatur p se. tertio mō pscitatis ex pdi-
 cato: p3 q3 nō eē p se stās: s3 i cōposito tāq3 p3 7 in mā tāq3
 in subiecto. **Septia** pclo cōpositū generat p se cōpleu-
 ue. 7 tertio mō pscitatis mō exposito l3 nō pmo: pbat q3
 per se deducit de nō esse ad esse post gnationem forme 7
 subsistēter pducit. p3 cōsequētia ex vni⁹ tōe ei⁹ qd sic p
 se generat in istis inferiorib⁹ q3 cōpositū nō generat p^o p3
 q3 nō fm qdlibet sui: q3 mā nō generat nec cōpletue nec
 terminatiue sicut itelligit ista cōclusio.

Sed hic sūt difficultates aliq. **Prima** q3 Aristo.
 7 Lōmētator. 7°. metaphisice dicit q solū cō-
 positū p se generat 7 corrupit s3 formali solū p accūs ad
 gnationē 7 corruptionē cōpositi. **Dicit** q ad gnationē
 cōpositi cōcurrūt tres gnatoēs due p se 7 vna p accidens.
Prima est qua forma accipit eē in se. 7 scda q cōpositū ac-
 cipit esse in se. 7 iste ambe sūt gnationes p se 7 simpliciter.
Tertia ē gnatio q forma 7 mā accipiūt eē cōpositi 7 eē in
 cōposito p gnationē ipsi⁹ cōpositi: 7 ista est per accūs 7 sic
 gnatio cōpositi mediat iter gnationē forme in se 7 vt i cō-
 positū vel vt est cōpositū pmo mō forma ppria gnatiue ge-
 nerat 7 pmo cōposito 7 eēt p se corrupit ppria corruptōe
 alia a corruptōe cōpositi: s3 scdo mō solū gnatur 7 corrupit
 ad generationē 7 corruptionē cōpositi 7 sic itelligit aristo.
 7 cōmētator. 7°. metaphisice aut itelligit q solū cōpositū
 cōpletue 7 p se existētis gnatur. **Secda** difficultas ē vlti-
 mā cōclusionē q3 vt q existia sit illud qd vltimo gnatur
 7 cōpletue: q3 gnatio est de nō esse ad esse ita q existia vī
 eē termin⁹ vltim⁹ gnatiois ex sua diffinitōe. **Dicit** q3 exi-
 stentia nō est termin⁹ s3 est illud ad qd deducit tam forma
 q3 cōpositū que sunt p se termini gnatiois eo mō quo di-
 ctum est. **Alia** difficultas qd est gnatiois p se pncipiū
 effectiū dī q3 in gnatoe vniuoqa q pducēs cōicat suā naz
 specificā pductio pncipiū formale quo est nā specificā agē-
 tis seu forma substāliatit eī⁹ s3 pncipiū qd pducit est gene-
 rans vt in gnatoe ignis ab igne ignis gnans est pncipiū
 qd sed nā ignis 7 sua forma substāliatit est pncipiū quo. **Itā**
 rō agēti est natura vel forma q3 forme est agere pma de
 gnatione sicut mere pati. **Existētia** autē est cōditio agentis
 sicut magnit⁹ est cōditio necio erigita. **Ad** q3 color: im-
 tet vel terminet visū. **Similiter** 7 lumen. **Itā** agere nec-
 cessario psupponit existere cū existere sit pncipiū pdicamētōz
 que insunt p accūs. **Similiter** dicit de gnatioe equoca q

Tex. 2.82
 Tex. 2.15
 Tex. 2.24

Tex. 2.51

generās generat aliud a se in spē. **Itā** in generatoe rane a
 sole nā solis est pncipiū quo. 7 ratio generādī ranam. s3
 sol existens est pncipiū qd pducit.

Sed ad maiorē declarationē hui⁹ difficultatis 7 totū
 qōnis est notādū fm frāctū ma. q3 sicut i vni-
 tate specifica iuentiunt tres forme. **Prima** est tota diffi⁹ q
 respicit adēqte ipm diffinitū rōne pncipiū. **Secda** forma est
 dīa specifica. q3 ē ps diffinitōis 7 cōuertit cum diffinito: l3
 nō dicit ipm adēqte. **Tertia** est forma generis q incōuert-
 tibiliter se h3 ad diffinitū. **Ita** similiter in indiuiduo suo
 est forma totū indiuidūi q resultat ex nā specifica 7 pprie-
 tate indiuiduali 7 ista se h3 adēqte 7 cōuertibiliter cū indi-
 uiduo. **Secda** forma est dīa indiuiduali q se h3 cū indiuiduo
 cōuertibiliter in adēqte. vī tertā forma est nā specifica q se
 h3 cū indiuiduo i cōuertibiliter 7 i adēqte. **Forma** nāq3 tot-
 tius indiuidūi in gnatoe substātie 7 vnica est pncipiū for-
 male forme totū in ipso generato. 7 tale pncipiū pōt voca-
 ri generās. 7 ei⁹ actio pōt dici gnatio scda forma q est dīa
 indiuiduali est pncipiū formale dīe indiuiduali in genito 7
 talis forma pōt vocari inducēs. q3 inducit aliaz dīaz in nā
 specifica nō tñ educit eā de nā specifica tanq3 de mā. **Tertā**
 forma est nā specifica que est pncipiū formale in generate.
 7 termin⁹ formalis i genito 7 ista nā. s. forā pōt dici cōicās 7
 ei⁹ actio cōica: q3 sōm illd ppe cōicat qd pexistit. nihil autē
 pexistit de genito nisi nā specifica 7 inclusa in ea. ideo nihil
 ppe cōicat de illis trib⁹ formis nisi nā specifica. 7 ordinē
 retro gradū hnt iste forme in generate 7 genito: q3 gene-
 rans p^o agit p formā adēqte q3 p formā q est forma totū
 7 in adēqte 7 p p^o p formā i adēqte 7 cōuertibile supple-
 p beccitate q est forma dīe q3 p formā spē q nō est cō-
 uertibilis nec adēqte. **In** genito autē p^o cōicat spē q3 in-
 ducat dīaz 7 p p^o iducit dīa q3 generet forma totū sic
 igit apper q3 in gnatoe vnica cuiuslibet indiuidūi est gn^o
 inductio 7 cōicatio: 7 q3 ipsi⁹ generatiois vt est generatio
 pncipiū formale 7 termin⁹ formalis ē forma totū indiuidūi.
Sed ipsi⁹ generatiois vt est inductio pncipiū formale 7 ter-
 min⁹ formalis est pprietas ipsi⁹ vero generatiois vt est
 cōicatio pncipiū formale 7 termin⁹ formalis est ipsa qditas.

Ad argu⁹ i pncipiū. **Ad** p^o dī q fieri ex aliquo sui itelligi
 tur duplīter. aut vt ly ex dicit bitudine ptis p^o
 itutue sicut ppo^m fit ex mā 7 isto mō non fit forma. aut vt
 ly ex dicit bitudine subī de cui⁹ p^o deducit ab agēte 7 in
 quo subiecto recipit 7 sic forma q generat fit: s3 illud qd
 creat ex nihilo sui. tam primo q3 scdo mō. **Ad** scdm q
 forma est per se ens l3 nō fit per se existēs. creatur vl⁹ sub-
 sistens sicut nec mā pma. **Qd.** 2^a.

Prum pductio forme subālis natura-
 liter pducte mensuret tpe vel
 instanti. **Qd** mēuret instāti. q3 si tpe mēsurā-
 ret tūc generatio eēt mot⁹ s3 Aristo. i hoc. 5° **Tex.** 2.8
 7 p3 pna q3 generatio simpliciter 7 mot⁹ vī-
 dent differre penes successiū 7 instātanē: q3 mot⁹ ē suc-
 cessiū 7 in tpe. generatio autē simpliciter est in instanti.
Pr. Successio i motu fm cōmētatorē. 4°. pbisicoy ca^o. **Com.** 7
 de vacuo vel est ex resistētia mobilis ad motorē vel medij
 ad mobile s3 in generatoe simplr nō pōt dari p^o: q3 mo-
 bilis eēt ipa mā pma que de se nō h3 vim vī resistat. **Itā**
 2° q3 forma subālis vnū mere sine me^o cūz imediate reci-
 piat in ipa. **Itā**. n. est q3rēda rō quō mā vnū forme sicut
 nec cera figure. 2° de aīa. **Pr.** Gnatio 7 corruptio sunt
 iter pdictōia. s. iter eē 7 nō eē sic mot⁹ iter pna. s. de affir-
 mato in affirmatū vt de albo i nigrū. 5°. hui⁹. s3 si eēt suc-
 cessio i gnatoe simplr ibi eēt medij iter pdictōia s3 aristo.
 p^o. posteriorē 7. 4°. metaphisice. **Pr.** Si sic tunc forma
 substāliatit suscipet magis 7 min⁹: q3 si pductio talis for-
 me esset successiua necessario ista forma hēret gradus fm
 qd ipsa pīret fm magis 7 min⁹. pns est falsum. 7 cōtra
 Aristo. in pdicamētis. c. de substātia 7 contra auctores. 6°. **Cap.** 1
 pncipiōz. **Et** cōfirmat rōne q3 tunc gradus vltim⁹ adue-
 niens forme eēt sibi accūs q3 aduenit substātie iam cōsti-
 tute in suo esse cōtialit. **Pr.** Tūc substātie eēt aliqd dūz
 q3 ad ipsaz esset mot⁹ 7 oīs mot⁹ est de pncipiū in pncipiū. 5°.

Tex. 2.8
 Com. 7
 Tex. 2.8
 Tex. 2.8
 Cap. 1
 2.16

bui. In contrariis arguitur quod impossibile est agens naturale agere in instanti. ergo nec generatione fieri in instanti. Quia per se agens potest agere in instanti. In hoc. 5. nullum agens cuius substantia est in tempore agit in non tempore ut dicitur in penultima propositione de causis sed substantia naturaliter agentis est in tempore ergo non generabit in instanti. Preterea in generatione ignis ex aere producit forma ignis in materia aeris per se in parte propinqua agenti quam in remotiori.

In ista questione ponentur primo aliquid notanda. 2. alique conclusiones. 3. alique difficultates. Notandum primo quod triplex est mutatio naturalis. una que est a non esse ad esse seu de negato in affirmatum. et ista est generatio secundum Aristotem. in hoc. 5. Alia e contrario de esse ad non esse seu de affirmato in negatum et illa est corruptio. Alia est de affirmato in affirmatum seu de subo in subum et ista est motus. et triplex est mutatio supernaturalis. Prima creatio que est productio alicuius in nullo ei per se. nec tanquam subo nec tanquam aliquid particulari pre ei per se. Secunda est annihilatio que est destructio alicuius in nullo ei per se in principio intrinseco et particulari remanente. De his habitus est satis primo huius questionibus de materia prima. Tertia est conversio alicuius in per se ut in sacro altaris ubi substantia panis convertitur in corpus christi et substantia vini in sanguinem eius.

Pro declaratione istarum sex mutationum debet notari quod mutari secundum Aristotem. 5. huius. 5. de generatione est se habere aliter nunc quam prius quod potest exponi ly aliter dupliciter aut positiviter: et tunc mutatio dicitur habitudine a privatione in terminum vel e contra. et sic omne quod mutat per se et remanet sub utroque termino et isto modo forma que generat et corrumpit non mutat sed solum subiectum. alio modo ly aliter exponitur negativiter. et est sensus quod non se habet eodem modo quo prius. et isto modo quilibet illarum sex mutationum positiviter dicitur mutatio. Secundo est notandum quod termini primi per se et immediati cuiuslibet mutationis naturalis sunt forma et privatio eius et isti sunt inconponibiles. 5. physicorum. sed secundi termini et edicantes sunt ad generationem forme et huiusmodi est positum. Exemptum de oibus cum ex albo fit nigrum primi termini et immediati sunt privatio nigredinis tanquam terminum a quo et albedo tanquam terminum ad quem sed edicantes sunt non albedo et nigredo et sic de alijs inconponibilibus albedini. Tertio est notandum quod duplex est motus acquisitivus. scilicet et deperditivus. Exemptum primi ut cum ex non albo fit album. Exemptum secundi ut e contra cum ex albo fit non album. ideo cum ex albo fit nigrum aut e contra. Ibi est duplex motus. unus est deperditivus termini a quo. et alius acquisitivus termini ad quem et sic motus est de affirmato in affirmatum motus acquisitivus est quodammodo generatio. et deperditivus quedam corruptio quoniam sicut quid. Quarto est notandum quod generatio et corruptio simpliciter et motus distinguuntur tripliciter propter eorum distinctiones quodammodo et extrinsecas que pertinent ad metaphysicam. 5. ex subo: quod subiectum generationis et corruptionis simpliciter est materia prima in qua introducuntur dispositiones pro forma substantiali introducenda ex 5. huius. 5. de generatione sed subiectum motus secundum Aristotem. in hoc. 5. est positus ens in actu. nam arguitur sic distinctionem inter generationem simpliciter et motum in isto genero. Quod movetur est quod generat non est ergo generatio non est motus ubi ly quod generat et quod movetur supponit pro subiecto: quod si starent pro termino maior esset falsa. et si in una pro termino et in alia pro subo armetur in quatuor terminis. distinguuntur et penes terminos primos. quod primi termini generationis et corruptionis simpliciter sunt forma substantialis et privatio eius: sed primi termini motus sunt quantitas vel qualitas aut ubi. et privatio eius corrumpitur et est distinguuntur sed eodem modo penes successivum et instantaneum: sed generatio simpliciter distinguuntur a creatione eo modo quo dictum est in 5. notabili. Quinto est notandum quod generatio potest samum dupliciter aut per alterationem prima disponere materia prima pro introductione forme substantialis. Alio modo pro generatione forme substantialis. Ultimo notandum quod motus accipitur dupliciter e contra et positiviter. primo modo non distinguuntur a generatione et corruptione nisi sicut magis e contra a minus e contra ut motus est actus entis in potentia secundum quod in potentia. 5. huius ubi Aristoteles. explanans istam distinctionem per exempla explicat de generatione et corruptione et alteratione sed positiviter bene distinguuntur ab illis ut factum Aristoteles in hoc quinto.

Ad questionem dicuntur e contra et secundum viam philosophi due conclusiones. Prima quod generatio supra per alterationem prima mensuratur tempore. probatur quod talis est vere motus positiviter acceptus ad qualitatem. Secunda conclusio quod generatio accepta pro perfectione forme in se aut in materia aut in proposito non est successiva. probatur per omnes rationes factas ante oppositum maxime quod tunc ad substantiam esse per se motus contra Aristotem. in hoc. 5. nam omnis mutatio successiva est motus sed generatio subest ad substantiam tanquam ad per se primum terminum. 5. ad substantiam esset per se motus. Sed tunc restant difficultates prima est ista quod in generatione forme substantialis ubi materia aliqua est sine forma non. n. potest illa introduci nisi alia fuerit corrupta et erit tempus medium quod non eodem instanti. Unde dicitur quod in eodem instanti fit generatio et corruptio. sed generatio sequentis forme et corruptio precedentis et in tempore precedenti materia fuit sub forma precedentis. Secunda difficultas quod instanti ubi immediate sequitur instanti quod corruptio est pro generatione. Dicitur quod corruptio est pro. nam tunc in eodem instanti tempus una expellit et altera inducit in instanti eis que positiviter per alterationem precedentis corrumpunt non sic instanti est sicut corruptio et corruptio esse sic fieri et facit esse. 10. factum esse unum et corruptum esse alterum non repugnat. Tertia difficultas: quod tunc due forme huiusmodi eorum in eodem successivo sicut in eodem instanti. res. n. que corruptio est et dum corrumpit aliud generat. Dicitur quod verum est illis que corrumpunt successive sed quod positiviter corrumpit in instanti non est dum corrumpit. Quarta difficultas quod tunc duo contradictoria erunt sicut vera eadem. Dicitur quod non quod forma potest habere esse per toto tempore et quilibet parte eius terminata exclusive ad instanti generationis et in instanti generationis non habet esse et in toto predicto tempore aut aliquid parte eius terminata ad illud instanti non habet esse forma posterior: sed capit primo esse in instanti generationis quod quidem instanti est primum esse forme posterioris et primum non esse prioris forme. Quidam tamen aliter tenent intelligunt quod generatio forme substantialis mensuratur tempore et quod ad substantiam esse per se motus per quo notatur quod sic albedo habet duplicem quantitatem virtutis unam essentialis que sequitur naturam specificam et secundum istam non suscipit: nec magis nec minus. nec est excessus infra eadem speciem sed solum extra et ista consistit indivisibili: nec una albedo est alia intensio: sed una aut perfectio: secundum tale gradum: sed bene albedo est perfectior nigredine quod magis participat de luce et nigredo magis de opaco. Alia est quantitas virtutis accidentalis que sequitur hecceitates et secundum istam est motus et successio ac excessus infra eadem speciem: nam secundum istam quantitatem virtutis una albedo est altera et perfectior et intensior et quantum ad partem quantitatem intelligitur quod species sunt sicut numeri. 8. metaphysice. non quantum ad se ad se et quod consistit in indivisibili. ita suo modo distinguuntur de quantitate virtutis in formis substantialibus infra eandem speciem et quod secundum primam quantitatem virtutis essentialis non est successio nec motus: sed bene secundum aliam accidentalem quod probatur. primo ex articulo primo quod non dixerit aliam per se in puris naturalibus esse perfectioris aliam. Unde sit anathema. Preterea. Accipiantur duo ignes secundum suum esse naturale unum sit duorum pedum et sit. a. alter sit unum pedis et sit. b. eodem modo. a. usque sit unum pedis tunc ad huc. a. excedit. b. secundum substantiam non extensivam: quod quilibet erit pedalis facta perfectione igitur intensius. Preterea. Quod est perfectioris in imperfectiori non debet remoueri imperfectioris sed in accessibus sunt huiusmodi gradus que sunt in perfectiora substantia igitur multo magis in forma substantiali.

Ad arguendum facta in huiusmodi ante oppositum videtur. primo ad primum negativum quod generatio et motus differant penes successivum et instantaneum: quod ambo sunt successiva: sed sunt rationibus forme substantialibus vel subiectis aut terminis. Ad aliud dicitur quod utroque modo est resistetia: quod materia habet secundum se non resistat: resistit tamen ut est sub forma habita. et sic est resistetia mobilis ad motorem et est resistetia medij ad mobile. put dispositio huiusmodi tenet locum medij. Et cum dicitur quod forma immediate unius materiae. dicitur quod verum est corrumpit prius ex natura rei prima forma et istud prius mediat inter formam et formam et agens et passivum. Ad aliam dicitur quod esse et non esse capiuntur dupliciter. uno modo per esse et non esse simpliciter et absolute loquendo et sic dicitur nec est medium eorum. Alio modo ut supponitur per esse et non esse includendo rationem perfecti. i. per esse perfectiori et non esse et sic est dare medium. i. imperfectum esse ignis. Luz igitur generatur ignis iter non esse perfectum ignis quod est terminum a quo esse perfectioris ignis quod est terminum ad quem est medium quod dicitur fieri ignis in quo ignis habet esse fluens et imperfectum secundum quod esse est successio in generatione ignis. Confirmatur quod secundum Aristotem. 2. metaphysice quod inter esse et non esse est generatio media quod est ipsum fieri rei. Ad

Tex. 2.8.

Tex. 2.10

Tex. 2.7.

Tex. 2.8.

Com. 7.

Tex. 2.8.

Tex. 2.7.

Tex. 2.8.

Cap. 1.

2.16.

auctoritate q̄ subā nō suscipit magis ⁊ min⁹. Dī qđ vez
 est s̄m eē specificū ⁊ primā q̄ntitatē virtutis eēntialē nō s̄z
 eē indiuiduale ⁊ q̄ntitates accēntalē. Ad aliud dicit qđ eē
 accidēs alteri pōt itelligi duplr. Uno mō qz est alteri⁹ ge/
 neris ab eo cui aduenit nō faciēs p se vni⁹ cuz eo ⁊ sic nō ē
 in pposito. Alio mō itelligit accēns oē illd sine quo res pōt
 esse ⁊ isto mō pcedo q̄ vltim⁹ grad⁹ est accēns pōri gradū
 ⁊ ē substantiē. Ad vltim⁹ dī q̄ in subā ē h̄ietas q̄ est iter
 dīas eēntiales circa gen⁹ p̄dicabile ⁊ h̄ietas large que est
 inter p̄uationē ⁊ habitū vt p̄z p̄o p̄hicoz. S̄lr h̄ietas q̄
 est iter formas elemētores aut formas mixtoz incōponibi
 les que oēs h̄nt fieri circa mām primaz ens in pura po⁹ ⁊
 ista sufficiūt ad motuz s̄z in subā nō est h̄ietas pprie dicta
 que est iter formas positinas maxie distātes sub eodē ge/
 nere. quaz vna est alteri⁹ corruptina ⁊ h̄nt fieri circa sub/
 lectū ens in actu isto mō subā nil est h̄ietas nec ista h̄ietas
 requir̄ ad vez mo⁹. s̄z p̄ma suffic̄. Dicerēt g⁹ isti q̄ gnātō
 subē est termin⁹ alteratōis ⁊ q̄ fit i istāti termināte exclu/
 siue alterationē p̄cedētis s̄z q̄ itēnsio aut remissio forme sub/
 stāntialis ipsa introducta i mā fit in tpe ⁊ q̄ talis itēnsio vel
 remissio est ver⁹ mot⁹ q̄ nō est aliqs de trib⁹ dictis. s̄z ab
 eis distinguit̄ ex subo ⁊ terminis vt dictū ē tanqz penes ex/
 trīseca ⁊ penes rōnē ppriaz tanqz penes intrīseca: sed illa
 non est nobis nota ⁊ ad metaphisicū pertinet.

Ad argumēta post oppo^m ⁊ p̄tra opiaōnez cōez. ad
 primū dī negādo p̄iaz. Et ad p̄bationez dicit q̄
 agēs fori⁹ nō indiget tāto tpe ad disponēdū māz imo de/
 h̄ndict⁹ in vno ⁊ eodē instāti pōt disponē ⁊ itroducē non
 sic aut de agēte nālī. Ad scđm dicit q̄ mensura gnātis
 formā subālē est eūi nō tps: s̄z dato q̄ mēsuret tpe dī q̄
 illa regula patit̄ instātiā qz sol illuminaret aerē in instāti. et
 tūc oportet q̄ itelligat̄ de actōe fundata in motu ⁊ non de
 actōe siltanea cuiusmōi est p̄ductio forme subālīs. Ad
 vltimū dī q̄ p̄ductio tota toti⁹ forme subālīs in aialibus
 p̄fectis est tota sil. s̄z sit terminus formalis augmētatiōis ⁊
 nutritiōis subsequētis in mā nutritiōi. in q̄busdā vō alijs
 formis vt in elemētis p̄ductio forme nō fit tota sil. verum
 tamē q̄libet ei⁹ ps in instāti acqr̄it ⁊ tota successio p̄tinua
 sine inter ruptiōe aliq̄ est in dispositiōe itēnsiue ⁊ extēsiue
 q̄ntū ad subiectū generatōis nec remanet ibi idēz subiectū
 ens in actu sub vtroqz terminoz sic in vō motu ⁊ p̄pterea
 mot⁹ pprie dicit̄ ē de affirmatō in affirmatū: s̄z gnātio de
 negato in affirmatū de nō esse forme subālīs gnānde ⁊ nō
 esse cōpositi subālīs generādi ad eē eoz ⁊c. **Qd. 3.**

Veritur

q̄ vtz ad q̄ntitates fit per se
 mor⁹ q̄ nō: qz forma ad
 quā est p se mor⁹ h̄z latitudinē gradualē p se
 acq̄sibile per verū motū vt p̄z in q̄ntitate: sed
 q̄ntitas nō h̄z talē latitudinē quia nō suscipit

nec magis nec min⁹: s̄z suscipiat mai⁹ ⁊ min⁹ noiat: nō tū
 aduerbialr vt p̄z in p̄dicamētis. igit̄ ad ipsaz nō est per se
 mor⁹. **Qd. 5.** Ois mor⁹ est a h̄io in h̄io. s̄z h̄io: s̄z q̄nti/
 tati nihil est h̄io: vt patet in p̄dicamētis. ergo ⁊c. **Qd. 6.**
 Augmētatio nō est nisi gnātio. ergo nō est p mor⁹. p̄z p̄ia.
 qz ex opposito distinguit̄ur ex hoc. 5. s̄z p̄bat̄ aīis. tūz qz
 augmētatio albedinis nō est nisi gnātio none albedis: qz fit
 itēnsio: ⁊ augmētatio ignis nō est nisi gnātio noui ignis de
 nouo ⁊ augmētatio vinctis nō est nisi cōuersio nutritiōi in
 substantiā aliti ⁊ ista p̄uersio dicit̄ duo corruptionē. s̄z alimēti
 ⁊ generationē noue ptis aliti que p̄tra motuz distinguit̄ in
 hoc. 5. **Qd. 7.** Si augmētū pprie acceptuz est possibil̄ vt
 distinguit̄ p̄tra rarefactionē s̄m q̄ vult̄ Aristo. p̄o de gene/
 ratione. tūc est p̄ receptionē alimēti vt p̄z. 2. de aīa. sed h̄o
 nō est possibilē: qz vel alimētū recipet̄ in pleno ⁊ tunc duo
 corpa erūt simul qđ est impossibile nālī. 4. h̄io. vel re/
 cipet̄ in vacuo qđ etiā est impossibile qz nō dat̄. **Qd. 8.** h̄io
 est Aristo. hic ⁊. 2. de aīa. ⁊ p̄o de gnātōe ⁊ exp̄ctia in vi/
 ventibus cor: p̄p̄is vsqz ad certum tempus.

In ista qōne erūt tres articuli in primo videbitur
 diffi⁹ augmētatiōis ⁊ p̄dict̄es ei⁹. In scđo
 pp̄abit̄ augmētā ad singlōs alios mot⁹. In tertio r̄ndebi/
 tur ad qōnē. **Quātuz** ad p̄m p̄mittēdūz ē q̄ augmētatio

Tex. 2.7.

Tex. 2.50

pōt capi sex modis. **Primo** pro itēnsione ⁊ sic dicitur
 albedinē augeri dum itēdit̄. **Secdo** mō pro maioratōe
 q̄ntitatis discrete vt dicit̄ nūm̄ez augeri p̄ appositionez
 vnitatis vel nūeri. **Tertio** mō pro maioratōe p̄tinui fa/
 cta sine aliq̄ additiōe. ⁊ isto mō dī illud qđ rarefit̄ augeri.
Quarto mō accipit̄ pro maioratōe facta per appōnez
 silis vt cū dicit̄ aquā augeri p̄ appositionez none aque.
Quinto pro maioratōe facta p̄ appositionē dissilis con/
 uerfi in file isto mō dicit̄ ignez augeri p̄ appōnē lignoz.
Sexto pro maioratōe viuētis facta p̄ intus susceptionez
 nutritiōi ⁊ p̄uersionē ipsi⁹ in maiores ptes q̄z sint dep̄dite
 p̄ actionē calor̄is nālīs. Et solū isto vltimo mō accipit̄ hic.
 Nam oēs alij modi nō pprie augmētatiōes s̄m modū lo/
 quēdi Aristo. **Ex** hoc pōt h̄eri qđ sit augmētatio pprie
 dicta. Et dicit̄ q̄ augmētatio pprie accepta est p̄uersio nu/
 trimēti in potētia cor̄pis aiati iū cor: p̄ actu aiatū magis q̄z
 est dep̄diti⁹ p̄ actionē calor̄is nālīs facta ab aīa vt viuū suā
 debitā q̄ntitatē attingat. In qua descriptiōe tangit̄ cā for/
 malis cū dicit̄ qđ est p̄uersio cā mālīs cū dī nutritiōi in
 potētia cor̄pis aiati. Instrumētalis cā tangit̄ cū dī p̄ actio/
 nem calor̄is nālīs ⁊ cā efficiēs p̄ncipalis cū dī facta ab aīa.
 finalis vō cā tangit̄ cū dī vt viuū suā debitā q̄ntitatē atti/
 gat. **Ex** hac apparēt̄ p̄ditōes augmētatiōis pprie dicte
Primo q̄ fiet adueniente aliquo ⁊ p̄ hoc differt a rarefa/
 ctione. **Secdo** oportet vt ex alito ⁊ alimēto fiat vnuz ⁊ per
 hoc differt ab aceruo lapidū. **Tertio** q̄ q̄libet ps p̄ncipa/
 lis ⁊ porosa ancti augeat̄ ⁊ p̄ hoc differt ab inaiatis: vt cū
 ignis crescit p̄ appositionē cōbustibiliū nō pprie augeat̄ qz
 nō quelibet ps ei⁹ augeat̄. **Quarto** oportet q̄ augmētatio
 sit eiusdē a p̄ncipio augmētū vsqz ad finem p̄o de gnātione
 aliter nil augmētaret̄ qz nō antiquū qz nō manet neqz nō/
 umm: qz nō p̄fuit in p̄n⁹ augmētū. Duo etiā requirunt̄ ex pte
 alētis. **Primo** q̄ possit̄ p̄uere nutritiōem in sui sub/
 stantiā. **Secdo** q̄ h̄eat̄ poros ⁊ venas in q̄b⁹ tale alimētū
 possit̄ recipi ne duo corpa sint in eodē. S̄lr ex pte alimēti.
Primo q̄ sit in potētia ad formā aliti. **Secdo** q̄ cito possit̄ di/
 geri. **Secundo** est notandū q̄ hec tria necessa⁹ requirunt̄
 in augmētōe. s̄z alitū qđ est viuēs. 2. quo alit⁹ ⁊ hoc ē
 alimētū. 3. alēs ⁊ hoc ē duplex instrale. s̄z calor̄ nālīs ⁊ po/
 tētia digestiua ⁊ p̄ncipal. s̄z aīa vegetatiua. **Tertio** est no/
 tandū de modo p̄ quē fit augmētuz: ⁊ est op̄niō vt fert̄ q̄
 augmētū h̄z fieri p̄ alimētū. ita q̄ illd alimētū recipit̄ p̄mo
 in stomaco ⁊ ibi dequoqz ⁊ digerit̄. ⁊ digestū p̄itur qm̄
 pars grossior emittit̄ p̄ ptes inferiōrē ⁊ alia ps subtilis ad/
 huc meli⁹ deducta ⁊ digesta in epatis cōuertit̄ i sanguinē
 q̄ appet̄ ex rubedine epatis: ⁊ tūc pars grossior vadit ad
 vrinā: s̄z ps subtilis vadit ad cor. ⁊ itez ibi digerit̄ ita q̄ ps
 grossior vadit ad vasa seminaria ⁊ ibi recipit̄ virtutē gene/
 rativā: s̄z ps magis subtilis trāsfert̄ p̄ quāsdā venas p̄ce/
 dentes a corde que vene capillares nuncupant̄ ad quāli/
 bet ptes cor̄pis ⁊ recipit̄ in poris ⁊ tūc dī cambiū vl̄ glu/
 tem aut sorbem ⁊ p̄uertit̄ in subāz p̄tinuz aliti ⁊ facta p̄uer/
 sione extendunt̄ mēbra ⁊ illa extēnsio ppria est augmētuz.

Quātuz ad 2^m articuluz sit hec prima p̄clusio ad
 augmētationē requir̄ mot⁹ localis. p̄o/
 batur qz requir̄ aduenire nutritiōem ex illa p̄ditōe: s̄z istud
 aduenire nō ē nisi p̄ motū localē igit̄ p̄clō vera. **Secda**
 p̄clusio ad augmētationē requir̄ alteratio: p̄z qz nutritiōi
 est in p̄ncipio dissimile ⁊ dī fieri i in fine silē. 2. de anima.
Tertia p̄clusio ad augmētationē requir̄ vera corrupio
 p̄z qz dissile subāliter. s̄z cor: p̄ inaiatū nō posset assilari cor/
 poi aiato nisi prius corrupat̄. **Quarta** p̄clusio ad aug/
 mētationē requir̄ vera gnātio p̄z qz vel materia in qua for/
 ma nutritiōi corrupit̄ remanet nuda qz nō est dicendū
 vel generat̄ in ea noua forma subālīs. ergo est vera gene/
 ratio sim plr. **Quinta** p̄clusio ad augmētationē requir̄
 nutritio p̄z qz p̄ augmētationē quelibet pars viuētis poro/
 sa acqr̄it magis q̄z dep̄diderit. igit̄ quelibet pars viuētis
 nutrit̄ p̄ia tenet qz nutritio i viuēte nō est aliud q̄z dep̄diti
 restauratio ⁊ ois restauratio est nutritio. **Sexta** p̄clō q̄
 augmētatio ⁊ generatio sunt spēs mot⁹ alīs mutatiōis di/
 stincte: p̄z qz differūt rōne cū generatio fit ad substantiā

nona et augmentatio ad quantitatem maiorem. **S**eptima dicitur quod augmentatio non est solum motus: pro quibus nunquam per solum motum localem aliquid augeret nisi etiam nutrimentum alteraretur. **O**ctava dicitur quod augmentatio non est solum alteratio seu digestio pro quibus per solum digestionem et nunquam fieret augmentatio nisi nutrimentum corrumpere et in substantiam rei augere converteretur. **N**ona dicitur quod si est solum corruptio: quod solum corruptio augmentet non potest nisi generatio similis sibi in materia nutrimenti superveniret. **D**ecima dicitur quod augmentatio et nutritio dicitur ratione: pro quibus si sunt idem in re: tamen nutritio non connotat in sua ratione nisi quod fiat deperditio restantia: augmentatio vero connotat quod ultra hoc generatur plus quam est deperditum. **E**x his pro quibus augmentatio non est quantitas motus: sed ipsis omnibus existibus sit augmentatio sicut si fiat conversio in maiores partes quam sit deperditio et ipsis non existibus non est augmentatio: quod hoc dicitur sequitur quod augmentatio non est motus: quod idem est motus et unum motus sicut propter dicitur et propter vera propter elencorum modo si isti quibus non sunt unum motus: sed nec augmentatio est unum motus. **A**d artem cum dicitur illis quibus existibus est augmentatio et non existibus non est et cetera. **D**icitur quod arguitur quod illi quibus motus sunt causa et dispositiones proprie ad augmentationem necessario requiruntur et non quod augmentatio sit illi quibus motus. **T**ercio dicitur tamen quod generatio partium corporis animati est generatio simpliciter quia subest tamen in ordine ad totum compositum potest dici secundum quod: totum non capit per eam esse simpliciter: sed esse maius quod est sibi esse secundum quod.

Pro tertio articulo est notandum quod quantitas potest dupliciter considerari. scilicet mathematice ut abstrahit ab omni qualitate et subest sensibili: sed modo nunc ut est terminus corporis naturalis: primo modo quantitas non habet partem: in quantitate enim continua sit accepta non est minimum nec maximum: sed indistincta bene est minimum: sed non est maximum. **S**ed secundo modo in quantitate continua est dare et medium habet latitudinem secundum quod ab illo in aliud potest fieri motus et maximum et minimum inclusive vel exclusive in quolibet specie: ut patuit aliquid in primo huius de minimo naturali et cetera. **S**ic quantitas aliquid habet partem. **C**etero est notandum quod terminus motus non est necessarius quod sint partem positive: sed sufficit quod sint partem positive loquendo de primis terminis non de secundis ut habitum est in secunda questione huiusmodi. **T**ertio est notandum quod motus ad quantitatem vel est augmentatio vel diminutio.

His premissis dicitur ad quoniam principaliter respondendo quod ad quantitatem est per se motus: quod illud quod habet latitudinem intensivam vel extensivam acquisibile per se per motum successivum non interruptum et non potest alicui acquiri nisi per motum factum in ipso cui acquiri ad ipsum potest esse per se motus: sed quantitas est huiusmodi modi ergo et cetera. pro quibus nota cum maior: quod illa est ratio propter quam ad aliquid est per se motus ex isto quanto: et minor est per se manifesta ad sensum: quo ad singulas partes.

Sed hic sunt difficultates an augmentatio a principio vivens usque ad finem sit una continua vel non. dicitur compositio: pro quibus huiusmodi quod non a minima quantitate aucta ad maximam quam habet sed sunt plures augmentaciones iter quas intercedunt multe quantitates medie ut pro quibus in pueris et plantis: sed quilibet illarum augmentacionum est una in se continua: sed quomodo intelligitur dictum compositio: pro quibus huiusmodi quod motus augmentati non est unum: quod tunc cuilibet parti sensibili typis corresponderet pars sensibilis quantitatis acquire. **D**icitur quod intelligitur de augmentacione improprie dicta necessario tamen exigita ad verum augmentati que est conversio alimentum in substantiam aliam que est subita et in instanti et est vera generatio nove partis quam esse continua est impossibile: quod si esse continua tunc cuilibet instanti typis mensurantis illam augmentacionem corresponderet pars generata: et ita essent infinite partes generate in actu quarum quilibet esse tante vel maioris quantitatis quante est minimum naturale nec essent communicantes invicem.

Ad argumeta in primo. **A**d primum dicitur quod maior vel est falsa: sed requiritur quod habeat latitudinem intensivam vel extensivam eo modo quo dictum est in questione principali. **A**d secundum pro quibus habet partem large accipiendo partem et sic non loquitur Aristoteles in predicamentis: sed stricte dicitur partem. **A**d tertium pro quibus ratio ex dictis in secundo articulo quod generatio bene requiritur: sed non est augmentatio formalis ad probationem antecedentis: pro quibus ibi accipitur augmentatio large. **E**t reperitur in quantitate partem capiendo partem tem pro distantia positiva inter terminum a quo et terminum ad quem que est sufficiens ad motum. **A**d quartum dicitur quod recipit

in pleno per cessionem vel coadunationem corporis precedentis. scilicet humoris et sic duo corpora non sunt simul et cetera. **C**etero dicitur quod.

Terminus ad relationem sit per se motus

pro quibus non per rationem Aristoteles in hoc quanto: quod potest advenire alicui sine motu facto in eo cui advenit ut pro quibus de dextro aut sinistro in columna cato per solam mutationem

aialis et de similitudine que alicui advenit ex sola mutatione facta in subiecto vel fundam similitudinis opposite et ad nullum tale est per se motus. **I**n contrarium arguitur quod relatio aliqua suscipiat magis et minus per Aristoteles in predicamentis causa de ad aliquid et ad tale formam est per se motus: quod habet latitudinem graduaalem acquisibilem per verum motum.

Ad hanc questionem dicitur secundum frateris mayronis. 29. dicitur. **P**ro quibus sic: quod si sint duo alba. unum ut. 8. et sit. a. et alterum ut quatuor. et sit. b. sunt similia in qualitate et si non gradu adequatis tamen si remittatur successive albedo. a. usque ad gradum ut quatuor: exclusive in utroque albo dato intendit similitudo successive et continue sic remittet albedo. a. et iste motus intentionis terminabit ad similitudinem per se: quod non ad albedinem: tunc quod albedo b. nec intendit nec remittit. et albedo. a. remittit et non intenditur similitudo aut intendit in utroque: tamen quod distinctorum per se terminorum sunt per se distincte mutationes ex h. 5. et talis mutatio et intentio similitudinis sequitur successiones remissionis albedinis a. sine interruptione quare ad relationem erit per se motus.

Sed hic sunt due difficultates. pro quibus tunc ad motum alterationis unum filis movebunt vero motu et reali omnia sibi similia in qualitate que alterabit. pro quibus in ipsis aut augetur similitudo aut remittet successive. **S**icut dicitur de similitudine et de incommensurabilitate et sic pro quibus nulla illis poterit alicui advenire sine motu facto in ipso. **D**icitur secundum frateris dicitur. pro quibus et pro quibus imo mutato uno digito locali mutat quodlibet aliud ens propter deum non tamen locali nam unum quodque aliud ens ad digitum motum habet aliam et aliam distantiam ad motum digiti. **S**ic in proposito alterato uno filii unum quodque aliud sibi simile in qualitate que alterat movet motum mathematico quod non requirit determinatum situm et iste motus est realis ut distinguitur intentionalis sed non est realis requiritur determinatum situm et appropriacionem motoris ad mobile: non tamen alterat nec movet locale nec ad aliquid absolute ratione alterationis facte in filii. **E**t cum dicitur quod tunc non poterit predicte relationes advenire alicui sine mutatione et cetera. **D**icitur quod illud dicitur habet intelligi de relationibus non suscipiunt magis nec minus sicut de paternitate que advenit patri per solam generationem filii. **A**lia difficultas: quia relatio tunc esset quanta quantitate perfectionali et sic esse finita vel infinita: pro quibus nota quod suscipit magis et minus pro quibus est falsum: quod unum punctum habet in se infinitas rationes cum habeat ad omnia alia puncta universi aliam et aliam distantiam et sic si relatio dicitur perfectione includit in se infinitas perfectiones et esse infinite perfectionis intentionis quod non extensivum cum punctum sit indivisibile et tunc quilibet persona divina caret duabus perfectionibus quoniam relationibus propriis aliarum personarum. **D**icitur quod duplex est quantitas virtutis sicut habitus est in precedenti questione. una per motum quantitatis discrete que sequitur rationem specificam et stat in indivisibili et dicitur perfectione: nam species sunt sicut numeri. 8. metaphice: et hanc non habet rebus inquantum rebus est. **A**lia est que sequitur gradum individuales et illa nec dicitur perfectione nec imperfectione essentialis et illam habet relatio.

Ad argumeta dicitur quod ad relationem non est per se motus perfectione tertium modi. scilicet solitarie quod nunquam acquiritur rebus alicui quoniam in illo vel in relativo opposito acquiratur fundamentum relationis opposite: et ideo solitarie non acquiritur non sic est de quantitate qualitate et ubi: et sic intelligit Aristoteles. 5. huiusmodi. **C**etero dicitur quod.

Terminus mutationes distinguantur per

quos. **Q**uod non quod idem ubi specie potest acquiri per motum circulares et rectum qui motus sunt alterius speciei et impossibiles vel incompatibiles. 7. philosophorum. **P**ro quibus dicitur quod generatio unum ex semine et ex putrefactione sunt diversarum specierum: et tamen terminus est idem ut patet de muris generis utroque modo. **N**am natura specifica muris est terminus formalis et quo in utraque productione et minus est terminus quod et explicitive. **I**n contrarium est Aristoteles in hoc. 5.

Ad eundem qōnis sunt tria notāda. **¶** Primo q̄ ista p̄pō Aristō. motū differētiū sp̄e sūt distincti termini sp̄e nō est imēdiata s̄ d̄pēdet ex his duab⁹. **¶** D̄ia q̄ in motū differētib⁹ sp̄e sint forme fluentes d̄fentes sp̄e. **¶** Secūda p̄pō q̄ forma fluēs vel s̄m quā est flux⁹ sit eiusdem rōnis cū forma termināte vbi altera istay est falsa p̄positio est falsa. **¶** Secūdo notādū q̄ gnātio aliter p̄siderat vt respicit subiectū gnātiōis ⁊ nō solū terminū: q̄ vt sic est formalr muta⁹ positue ⁊ vt sic diffinit hic Ab aristo. alio modo vt solū respicit terminū ad quē ⁊ sic est p̄ductio forme ⁊ nō mutatio. **¶** Tertio notādū correlarie q̄ p̄ductio p̄scidit a mutatiōe: q̄ mutatiōi sua rōne formali respicit subm qd se h̄z p̄ illā aliter q̄ p̄: ⁊ manet sub vtroq̄ terminoz q̄ p̄ ex. 5. ⁊ p̄ hui⁹. a quo subo p̄ducto s̄m se p̄scidit. nam creatio est p̄ductio in qua nullū p̄currit subiectū. s̄m militer in diuinis est p̄ductio sine subiecto.

Tex. 2.9.

His p̄missis ponunt p̄clōnes. **¶** Prima q̄ gnā⁹ vniuooca ⁊ equooca vt sunt formali p̄ductio ⁊ respiciunt solū terminū q̄ntūcūq̄ specificē distinguant p̄nt esse ad eundē terminū sp̄e p̄ ista p̄clō exēplariter q̄: generatiō ignis ab igne ⁊ ab excussioe lapidis v̄l a motu sūt ad eundē terminū. Silt p̄ductio caliditatis a calore ignis vel ex cōcursu radioy. Silt gnātio carnis a virtute gnātiua seminis ⁊ nutritiua aialis sunt ad eūdez terminū ⁊ iste p̄ductiones reddendo singula singulis sunt diuersay rōnū. p̄clō ergo vera. Et ratio hui⁹ est q̄: p̄ductiōes cū sint relatiōes non solū p̄nt distingui ex termino ad quē origialr s̄ ex p̄ncipijs vltra distinctiōē specificā ex differētijs eēntialib⁹ eay itrim fecis nobis ignoratis siue ignotis. **¶** Secūda p̄clō q̄ apes gnāta ex semine ⁊ gnāta ex putrefactiōe sunt eiusdē sp̄e ⁊ silt dicat de murib⁹ ⁊ oib⁹ alijs eodez mō genitis. p̄bat q̄: easdē opatiōes h̄nt ⁊ circa eadez oba. Itaz vtraz apis mellificat ⁊ gnāt sibi sile. Qd si neget de aialib⁹ nō potest negari de plātis que nō de semine genite postea p̄ducunt vniuoce semē ex quo gnānt plāte eiusdē sp̄e ⁊ talia aialia ab eisdē p̄seruant ⁊ corrupunt eosdēq̄ mot⁹ h̄nt siue q̄ntū ad surfuz siue q̄ntū ad deorsuz: ⁊ q̄ntū ad motuz p̄gressiunim ⁊ eadē h̄nt organa. ex vnitāte autē mot⁹ p̄cludit p̄hs p̄ celi ⁊ insidi vnitāte nāe. Et p̄metator dicit ibidē q̄ motus vn⁹ nō p̄uenit nisi ex vnitāte nāe. Cōfirmat q̄: mēbra leōis s̄ d̄nt a mēbris cerui: nisi q̄: aia ab aia. p̄metator p̄ d̄ aia. s̄ genita ex semine ⁊ putrefactiōe habēt eadē mēbra specificē ⁊ gnāl̄r quecūq̄ media p̄nt p̄cludere vnitāte specificam siue sumpta ex accidētib⁹ siue ex opatiōib⁹ p̄cludit p̄posituz de vniōne generatoy sic ⁊ sic quare ⁊c.

Com. 53.

Sed hic sūt due difficultates. **¶** Prima q̄: excussio lapidis nō videt cā gnātiōis ignis q̄: tūc eēt cā equooca qd nō p̄tingit: q̄: cā equiuooca est p̄fectior effectu ⁊ respect⁹ nō ē p̄fectior: subā ⁊ absoluto s̄ ecōtra. Dicit qd est cā insitralis ⁊ q̄ ar̄m h̄z veritatez de cā p̄ncipali ⁊ totali. **¶** Alia difficultas q̄: p̄metator. 8. p̄hsicoy. 2. 46. cōtra Aulc. que vt ipōnit sibi ibidez p̄metator: voluit q̄ hō poterat gnārī equoocē. inq̄t enīz p̄metator: q̄ vni⁹ nature vnus est tantū mod⁹ cōicandi q̄ p̄bat per rōnes suas ibidē: q̄ gnātio eiusdē nature p̄supponit idēptatē nāe: q̄ alr qdlibet posset gnārī ex quolibet p̄tra Aristō. p̄ hui⁹. ⁊ eadez sp̄es posset gnārī a nā ⁊ a casu. Ex quo infer̄ q̄ hō posset gnārī ex semine aiali ⁊ insitrali materijs. **¶** Impossibile est eandē nām p̄ducī a casu ⁊ nāl̄r. q̄ eadē nā nō poterit diuersis p̄ductiōib⁹ cōicari diuersay rōnū. aīz p̄ ⁊ p̄bat p̄na: q̄ accipio vnā istarū p̄ductionū aut per istā hec nā p̄ducit in plurib⁹ ⁊ sic erit nāl̄s ⁊ altera ex p̄nti erit in pauciorib⁹ ⁊ sic erit a casu. **¶** Ad istaz difficultatē dicit q̄ p̄metator: nō loq̄t exp̄te ibi nisi de boie s̄ Aulc. nihil enīz gnābile vniuoce est gnābile equoocē nisi sit ita imp̄fectū q̄ cā equooca sufficiat ad gnātiōē eius. ⁊ ideo entia imp̄fecta p̄nt gnārī equoocē ⁊ vniuoce p̄fecta aut soluz vniuoce. Et Cōmetator: nō loquit gnāl̄r p̄ ip̄m. 3. de celo ⁊ mūdo. 2. 42. vbi p̄cedit q̄ inaccētib⁹ semp non est gnā⁹ ab vniuooco ⁊ ponit exēplū de calore. qui gnātur equoocē ex motu ⁊ ex p̄cursu radioy ⁊ etiā a calore vniuoce. Silt de substātijs. 3. de celo ⁊ mūdo. 2. 56. q̄ exit⁹ ignis a lapide nō ē

de ca⁹ trāslatiōis s̄ de ca⁹ alteratiōis. hoc est nō gnātur p̄lationē s̄ p̄ alteratiōē. gnātur etiā p̄ motū localē. 12. me/ taphisice. 2. 19. ⁊ p̄. methar. de gnātiōne imp̄ressionuz ignitarū. Idē p̄ de aialib⁹ q̄ multa gnānt equoocē. 12. me/ taphisice. 2. 19. Et vespe dicunt fieri de corpib⁹ equoz mortuoz ⁊ apes de corpib⁹ vaccay. **¶** Ad arg⁹ Aueroy. **¶** Ad p̄m d̄ q̄ maior h̄z veritatē de mā p̄manēte que est altera pas cōpositi ⁊ nō de trāseūte que est termin⁹ a quo naz ignis pōt gnārī ex ligno ⁊ stupa: ⁊ tūc minor est falsa. **¶** Ad 2m d̄ q̄ vtraz gnātio eēt a nā tam vniuooca q̄ eq̄ uooca. s̄ equooca sit in pauciorib⁹ vel extra semp ⁊ frequenter nō seq̄t q̄ sit a casu: q̄ gnātio magis pōderis auri puri vel facietū excedētis solitā q̄ntitatē vel eclipsis solis fieret a casu qd est falsuz: q̄ sult a nā p̄ se illa intēdēte ⁊ ex habūdā illa māe vel ab agente a p̄posito. sicut de eclipsi solis ab intelligenā illā p̄ se intēdēte. nec ista p̄uertunt fieri extra semp ⁊ frequēter ⁊ fieri a casu sicut p̄ in exēplis imēdiatē p̄positis: s̄ qd sit extra semp ⁊ frequēter ⁊ p̄ter intētiōē agētis sit a casu qd nō p̄tingit in p̄posito sicut eēt nō oē qd sit frequēter. est a nā vt p̄ de inuētiōe frequēti creditois a debito: nō intēta. diuisio aut Aristō. 1. 2. p̄hsicoy de his que veniūt a casu ⁊ fortuna aut nāl̄r est q̄ vt in plurib⁹ sub illo mēbro cadāt: naz casus sepi⁹ est in his que sūt extra semp ⁊ frequēter q̄ in his que sepe sic que eueniūt nāl̄r vt plurimū sunt semp vel frequēter. ⁊ p̄cedo q̄ diffi⁹ Aristō. nō est cōpleta: nec p̄uertit vltimū mēbrū cū casu. verūtū s̄t fiant raro seu nō semp casus est in his que sūt p̄ter intētiōnem agētis ⁊ hoc est formale ⁊ vltima d̄fia casus.

Tex. 2.8

Ad Argumēta facta in p̄n. **¶** Ad p̄m d̄ duplr. p̄mo q̄ vbi fluēs s̄m lineā rectā ⁊ s̄m circulū sunt eiusdēz ratiōis inq̄ntū vbi fluēs s̄ rectuz ⁊ circularē q̄ accidit li/ nec sine magnitudinī sup̄ q̄ sunt mot⁹ nō sunt eiusdē rōnis ⁊ ideo quo ad illa est incōpossibilitas vel incōpabilitas. nō aut quo ad vbi ⁊ vbi fluēs p̄ se ⁊ ideo nec quo ad motū p̄ se. **¶** Uel dicat q̄ nō oportet ex distinctiōe motū arguere distinctiōē terminoz nisi forma fluēs ⁊ termin⁹ flux⁹ sint eiusdē sp̄e qd in p̄dictis motib⁹ nō p̄tingit. **¶** Ad arg⁹m p̄ncipale p̄ ex secūda p̄clōsione. **¶** Qd. 6.

Prum

in gnātiōne substāiali fiat re/ solutio vsq̄ ad mām primāz. **¶** Qd sic q̄: alr forma substāialis seq̄ns ad/ uentret entī in actu s̄ Aristō. p̄ 4. 5. hui⁹. ⁊ p̄ de gnātiōne: 7. 5. metaphisice. ⁊ s̄ cō/ mētatorē. 2. de aia. 2. 4. **¶** Incōtrariuz arguit⁹: q̄: tunc mot⁹ finit⁹ esset sine termino ad quē moueri sine muta/ to esse cōsequēs est falsuz. 6. hui⁹: igit̄ ⁊ aīz. ⁊ cōsequē/ tia declarat⁹: q̄: alteratiō p̄cedēs introductionē forme substāialis cū fiat in tpe finito est finita ⁊ illa ante instans in/ troductiōis forme nō h̄z terminū: q̄: si haberet terminūz cū habitib⁹ p̄sentib⁹ in mā cesset mot⁹. p̄. de gnātiōe alte/ ratione durante cessasset alteratiō nec h̄z terminū in instāti introductionis forme: q̄: in illo instāti nulla est ibi qualitas primo q̄: in illo instāti introducūt forma substāialis ma/ terie unde s̄m opiniōnez cōtrariām.

Tex. 2.7

Tex. 2.1

Tex. 2.11

Ad qōnē breuiter dicunt̄ quoz cōclūsiōes. **¶** Prima est q̄ in gnātiōe simplr seu forme substāialis nō fit resolutio vsq̄ ad materiā primā p̄ remotionē oīnz acci/ dentū realiter distinctoz a mām primā per rōnez imēdiatē post oppositū positāz. **¶** Dispositiōes introducte non corrupunt a corrupēdis: sed magis ecōtra. nec ab agente q̄ gnānt ab ipso nec a forma itroductā: q̄ illa nō ē: ⁊ q̄ sunt dispositio pro illa ⁊ similes illis in specie opatiunt cūz ip̄a s̄m hanc opiniōē. nec a forma substāiali corrupēda sed magis ecōtra nec a materia q̄ illa cōpatit̄ cū omni for/ ma q̄ntuz est ex se nec ip̄emet corrupūt se q̄: corruptio fit a suo cōtrario. p̄ de gnātiōe ⁊ inde causis longitudinis ⁊ breuitatis vite. ⁊ nihil est sibiip̄si cōtrariū per Aristō. p̄mo hui⁹. ⁊ in p̄dicamētis ergo a sufficiētī d̄fusiōe a nullo cor/ rumpunt. **¶** Secūda cōclūsiō q̄ ex p̄te formāz substāia/ lium in generatione elemētōy fit resolutio vsq̄ ad materiā primā sic intelligendo q̄ in introductionē forme elemētī nō remanet aliqua forma substāialis in mām p̄cedens formāz

Tex. 2.84

generanda elementi lz remaneat dispositiones introduce.
 Patet ista p̄lo: qz qdlibet elementu vnicu vnicu formam
 substantialē hz in mā cū sit corp⁹ simplex lz nō sit ens sim-
 plex. Tertia p̄lo qz in gn̄tione mixti substantialis r ho-
 mogenei ex quocūqz fiat nō sit resolutio vsqz ad materiaz
 primā ex pte formaz: substantialū esto qz forme elementoz
 remaneat in mixto s̄m Anic. r p̄metatorē. 3.º. celli r mundi.
 2.º. 67.º. ista p̄lo p3 qz forma mixti p̄supponit i mā formas
 elementales: naz in gn̄tione mixti corrupit nec alterz nec
 ambo. saluat enī virt⁹ earū p̄. de gn̄tione. sed si nō re-
 manēt formalr s̄m alios i mixto forme subales elementoz
 tūc hñ sit resolutio vsqz ad mā primā. ita qz tantū rema-
 nent in mā dispositiones accidentales p̄o forma subālī mixti
 introducēda qz p3 qz talis forma nullā formā substantiales
 in mā p̄supponit cū sit forma simplex vniformis r homo-
 gena in qualibet pte subiecti. Quarta p̄lo qz i gn̄tōe
 cuiuscūqz forme specificē r vltimate cuiuscūqz viuētis p̄e
 supponit in mā forma subālī vegetatiua: r sic qz in pdu-
 ctione forme hoīs aut asini r cuiuscūqz sp̄i aīalis p̄suppo-
 nitur in mā forma genita aīalis. s. sensitua realiter distincta
 a formis specificis. s̄m dicat de plātis suo. Probatur
 ista p̄lo qz homo r asini p̄ueniūt eēntialiter in aīali tanqz
 in p̄dicamēto qd̄ditatiuo p̄imi modī. aut igit̄ ista p̄ueniē-
 tia est in mā tantū tanqz in rōne aīalis r hoc nō: qz tūc la-
 p̄ides r omne hñs māz primā eēnt aīalia qd̄ est falsuz. aut
 ista p̄ueniētia est i p̄pria forma specificā hoīs r asini r hoc
 nō qz p̄ ip̄as differūt r ab ip̄is abstrahunt dīse opposite
 s. rationale r irrationale. aut ista cōueniētia est in sensibus r
 sentire r hoc nō: qz cū ista dicāt potētiās vel opationes
 que sunt acc̄ta que nō p̄tinēt ad p̄mū mo^m dicēdī per se.
 nec ad qd̄ditatē substantiaaz. r cōueniētia qd̄ditatiua hoīs
 r asini in aīali sit de p̄mo mō relinq̄ qz in quolibet istoz
 p̄ter p̄prias formas specificas p̄supponit forma generis q̄
 in aduentu specificē forme nō corrupit i mā. Q̄. Ad
 forma aīalis sit realiter distincta a forma hoīs r asini. p̄bat
 qz ip̄as cōseq̄ sensus r sentire p̄ que nō p̄sequunt̄ p̄mo
 aliquā formā specificā aīalis: qz tunc per illā inesset sensus
 r sentire cuiuslibet alteri aīali: nec inseq̄ s̄m omnes formas
 specificas animalis: qz tunc quecūqz ista inesset. inesset p̄
 naturā cuiuscūqz aīalis qd̄ est falsuz: naz si per possibile. v̄l
 impossibile nulla sp̄s aīalis esset p̄ter hoīez. adhuc homo
 haberet sensuz r sentiret r cū sensitua nō sit posterior itel-
 lectiua in materia: qz tunc aliqd̄ esset homo r non eēnt aīali:
 nec simul qz mā p̄ma recipit formas specificas mediantib⁹
 bus gn̄alib⁹ s̄m p̄metatorē p̄o metaphice. ca.º de errorib⁹
 seq̄ qz sensitua p̄cederet itellectiua in mā p̄ma q̄ p̄manet
 in aduētū itellectiue. Q̄. Corp⁹ xp̄i in sepulchro in trī-
 duo nō fuisset idē n̄tero: qz eadē n̄tero forma carnis r for-
 ma subālī nerui r ossis nō remāsit ex quo per eandē aīaz
 xp̄s erat homo r caro ei⁹ erat caro r os os. r sic de alijs
 ceteris p̄tib⁹ r illa nō remāsit in sepulchro. p̄ns est falsum:
 s̄m illud p̄s. nō dabis sanctū tuū videre corruptionem qd̄
 totū exponit beat⁹ Pet̄r⁹ in sua canonica de corp̄e ch̄risti.
 Q̄. Sic se hz vegetatiua ad sensitua. r hec ambo ad in-
 tellectū sicut trigon⁹ ad tetragon⁹. cū igit̄ q̄drangulus cō-
 tineat trigonū formālī. igit̄ r itellectiua sensitua r nega-
 tiua r hoc in cōcreto qz i abstracto lz vnū p̄supponat aliū
 in mā neutruū tñ est alterū nec includit s̄z inuicē distinguitur
 sicut analogā sub suo analogate s̄m p̄metatorē. 2.º. de aīa.
Sed p̄tra istaz vltimā p̄clusionem sunt difficultates.
 Prima qz tunc in eodē viuēte tres forme sub-
 stantiales vegetatiue eēnt. p̄ns est falsuz: qz tūc due sup̄flue-
 rent r p̄batur cōsequētia: qz eadez pomus inq̄ntū viuens
 habet animā vegetatiua que est cōmissa r p̄ma. sine qua
 nulla aīaz pōt esse. 3.º. de aīa. ca.º. 3.º. r cū filioes r magis
 qd̄ditatiue cōueniētes sint p̄rus r pomus q̄ p̄rus r fili-
 ces vt p3 ex eoz fructibus sequit̄ qz p̄ter vegetatiua ge-
 neralez habebāt aliā vegetatiua magis specialē: r cū due
 pomī eiusdē speciei magis cōueniāt q̄ p̄rus r pomus se-
 quitur qz adhuc specialiorē animā p̄ter p̄dictas habebūt
 sed cum hce omnes nō sint sensitive nec s̄m locuz motiue
 nec itellectiua sequit̄ qz erunt vegetatiue. similiter dicat̄

qz erunt plures sensitive in eodē aīali p̄fecto. Dicat̄ qd̄ nō
 est incōueniēs: qz sunt eēntialiter ordinate per cōparationē
 ad tale viuens talis speciei specialissimē nec sunt eiusdē or-
 dinis cum vna sit altera generalior: aut specialior: nō tamē
 se habent s̄m includens r inclusuz sup̄ r inferi⁹ quo ad
 p̄dicationē inter se in abstracto sicut se habēt p̄creta. s̄z tan-
 tum q̄ntuz ad inesse r p̄suppositionē in eodem subiecto. r
 quando p̄dicatur viuens de animalī. aut animal de hoīe
 tunc idēz s̄m formā magis cōmunē p̄dicat̄ de seip̄so sum-
 pto ex parte subiecti s̄m formā min⁹ cōmunē. Tertia dif-
 ficultas: quia tunc p̄o aliquo tēpore erit vegetatiua in mā
 quando non erit sensitua similiter sensitua quādo nō erit
 forma specificā animalis quo dato sequit̄ qz per aliqd̄ tē-
 pus aliqd̄ erit. viuens r nō erit in sensitua nec sensitua.
 Similiter erit animal qd̄ nec erit rōnale nec irrationale cō-
 tra p̄p̄bitū in vn̄uersalibus. Dicat̄ qz nō est incōueniēs
 qz illa non sunt in vltimato esse actuali r specifico sicut in-
 telligit p̄p̄bitus. Et p̄firmat̄ ista positio per Aristō. p̄o.
 de animalib⁹ dicentē qz emb̄rio p̄o v̄lūt v̄ta plante q̄ v̄l
 ta animalis. Tertia difficultas an in accidentib⁹ forme a q̄
 bus sumunt̄ differētie generis r speciei sint distincte rea-
 liter. Dicat̄ qz nō: sed tantū formalr r ex natura rei r hoc
 quia accidētia in abstracto sunt simplicia simplicitate op-
 posita cōpositiōi ex diuersis rebus realiter distinctis: nam
 accidētia sunt forme r forma est simplex in essentia s̄z au-
 ctorem. 6.º. p̄ncipioz lz p̄stituant̄ ex actu r potentia aut ex
 genere r differētia loquēdo de accidentib⁹ specificis vel ex
 gradibus diuersis sicut de numeralib⁹ sed isti gradus nō
 pertinent ad qd̄ditatē. Quarta difficultas qz tunc for-
 me specificē: puta aut hoīs aut asini nō adueniēt enti in
 potētia p̄tra Aristō. r Cōmetatores in locis sup̄ assigna-
 tis. Dicitur qz forma substantialis posterior nō aduenit cō-
 posito ex materia r forma generali p̄iori sed tantuz mere
 dispositē per p̄iores formā r tamē nō totuz aggregatum
 informat nec formā p̄iores sed tantū materiaz cui aduenit
 imēdiatē inbesiue nō tamē imēdiatē dispositiue. Et ex hoc
 p3 solutio ad argumentū in principio. Q̄. 7.º.

Primum

ad vbi sit per se motus loca-
 lis qz non: quia potest adueni-
 re alicui sine motu facto in ipso cui aduenit.
 igitur r c. p̄sequētia patet. 5.º. huius. ideo ar-
 guit Aristō. ex hoc qz ad relationē nō est p̄
 se motus. r antecedēs p3 de vbi causato in colūpna quē
 scēntē ab aere noniter facto a vento flante circa colūpnaz.
 Q̄. Preterea. Aliquid pōt cōtinue quiescere in eodēz vbi
 r tamē cōtinue moueri localiter vt p3 de aqua existente in
 amphora mota localiter nec autē si motus localis esset ad
 vbi per se illo habito cessaret motus vt p3 p̄o de genera-
 tione. Q̄. Preterea vltimā spera mouet̄ localiter: non ta-
 men ad vbi cum vbi causet̄ a loco exteriori circūdante s̄m
 auctorem. 6.º. p̄ncipioz. quem non habet vltimā spera.
 Q̄. In vbi nō est p̄ietas nec magis nec min⁹ q̄ necessa-
 rio requirunt̄ ad motū quecūqz. Q̄. Vbi nō acq̄rit̄ p̄ibi-
 liter s̄z totū sil r totū sil dep̄dit̄. ergo r c. p3 p̄ns: qz motus
 est acq̄sitiō p̄tis post p̄ez. 6.º. hui⁹. r ad indiuisibile non est
 mot⁹. r aīaz p3: qz in quolibet instāti t̄pis mēsurātis motū
 localē mobile est in alio r alio vbi nec in duob⁹ instātib⁹
 signatis talis t̄pis mobile est in eodē vbi: qz tunc i toto t̄pe
 intercepto inter illa duo instātia nō moueretur. Q̄. Pre-
 terea motus localis est ad locum. igitur non ad vbi. patet
 p̄sequētia: quia vnus per se mot⁹ genere est per se ad vnū
 terminuz genere quito huius. r locus r vbi differunt ge-
 nere p̄batur antecedēs: quia motus specificat̄ a termino
 ad quem. 5.º. huius. r motus localis dicit̄ a loco. Q̄. Pre-
 terea differentia loci que sunt sursum r deorsuz sunt eadē
 differentie motus localis. Q̄. In oppositū est hic Aristō. et
 in tertio huius.

Tex. 2.10

Tex. 2.55

Tex. 2.48

Tex. 2.1.

Ad eidentiaz huius questionis sunt aliqua notanda.
 Primo s̄m auctores. 6.º. p̄ncipioz. vbi est circū-
 scriptio corp̄oris a circūitione loci procedens. Q̄. Pro cu-
 ius declaratione est intelligendum qz per circūscriptiō-
 nem tria possumus intelligere aut circūscriptiōne actiua

Tex. 2.27

Tex. 2.17

Tex. 2.1

loci qua locus actiue circūscribitur et ambit locatū aut circū-
 scriptionez passiuaz qua locatum circūscribitur passiuē vt
 passiuē est actus corporis circūscripti. **T**ertio per istaz
 circūscriptionez possumus intelligere quoddaz esse dere-
 licitū in corpe locato loco circūscribete nō vt est act⁹ effecti-
 ue pcedēs a loco nec vt passio locati: s; vt est qdaz act⁹ in-
 herēs mobili capiēs distinctionē et diuersitatez a loco cir-
 cūdante vt est ab illo effectiue et sic est gen⁹ et p̄dicamentū
 de p se. **S**cdo est notādū qd in vbi nō est p̄ietas intri-
 sece seu fm se sed solū extrīsece per p̄pationē ad motū gra-
 uium aut leuiū cui⁹ termini p̄imi et totales sunt p̄cauū or-
 bis lune et centrū mundi. Aliquā accipit ista p̄ietas penes
 appetitū mouētis vt si qs intēdat ire ad domū vt ibi gescat
 vbi illud vbi gescit maxime distat ab vbi a quo incepit mo-
 ueri et hoc dico in cōpatione ad appetitū mouētis et talis cō-
 trarietas sufficit ad motū locale. **T**ertio ē notādū qd in
 omni motu requiritur sex. s. mouens mobile termin⁹ a quo
 mot⁹ et ad quē. et dispositio fm quā sicut est spaciū i motu
 locali. **U**ltimo est notādū qd duplex est termin⁹ mot⁹
 localis qdaz intrīsec⁹ qui acqrit mobili tanq; subo et extrī-
 sec⁹ et iste est loc⁹ qui nō acqrit mobili nisi tanq; mēsurā
 extrīseca. **E**st. n. loc⁹ adēq; locato exis in corpe locante
 4. p̄hicoz. et mot⁹ localis denominat a loco dupli. p̄o qd
 loc⁹ est notior vbi. 2. qd locus vndiq; ambit locatum et est
 sibi adēquatus ac si eēt forma sibi inherēs.

His p̄missis dico tres p̄clusiones. **P**rima est qd
 vbi formalr sumptū acqrit in instātū hāc p̄clu-
 sionē pbat q̄rtū arg⁹ aī oppo. et pbat p̄ Aristo. 6. p̄hicoz.
 dicēs qd mobile motū in quolibet instātū t̄pis quo
 in ouet est in alio et in alio spacio sibi eq̄li. nā lz acqritio vbi
 seu via acqritua vbi qui est mot⁹ localis sit in t̄pe t̄n acqri-
 tum esse vbi est in instātū. **S**cda p̄clo termin⁹ extrīsec⁹
 mot⁹ localis supple loc⁹ nō acqrit tot⁹ sil. p̄z qd acqrit p̄us
 medietas loci q̄ tot⁹ loc⁹ vt p̄z ad sensuz et p̄i q̄rtā q̄ me-
 dietas q̄rtā et sic de q̄libet parte p̄portioali ei⁹. **T**ertia
 p̄clo qd nō dat vni vbi cātuz a cētro extensuz per totum
 mundū ad cui⁹ p̄tes sit p se mot⁹ localis tanq; ad p se ter-
 minū intrīsecū: qd istud vbi aut est fixum et immobile fm se
 totū et qdlibet sui ita qd p nullā potētā nec nālez nec diuinā
 est mobile et tūc erit aliqd finitū extensuz qd potētā diuinā
 infinita nō pōt mouere p̄tra Aristo. 4. et 7. hui⁹ fm euz
 p̄ p̄portionē maioris inēq̄litatez actiuitatez mouētis supra
 resistētā cātuz mot⁹ et velocitas eius istud vbi est mobile
 fm se et qdlibet sui et tūc eo moto fm fitū sic intē. nō erit
 amplī⁹ istud vbi qd variabit situz et tūc aliqd mobile p̄ suū
 motū locale imo quā p̄imū incipiet moueri tam p̄mo de-
 fiet esse et sic nō erit mobile: qd oē mobile motu locali vel
 vbiocali est aptū natū esse sub vtroq; termino motus vt p̄z
 per diffinitionē moti et mobilis que est se hēre vel posse se
 hēre alr q̄ p̄i. **P**artes vbi toti⁹ celi motū aut mo-
 uerent sil cū p̄tib⁹ celi mot⁹ et tūc termin⁹ mot⁹ eēt acqri-
 tus mobili ante motū p̄tra diffinitionē mot⁹. nāz mot⁹ est
 actus entis in potētā fm qd in potētā et est mediū iter po-
 tentiā et actū. 3. et 5. hui⁹. et habitū⁹ p̄tib⁹ in mā dura
 ret mot⁹ p̄tra Aristo. p̄mo de gnātioe aut ille p̄tes vbi nō
 mouebunt s; remanebūt eedē successiue in diuersis p̄tib⁹
 celi moti et tūc idē accēs nālir migrabit de subo vno adēq;
 to inhesionis ad aliud subiectū adēq; inhesionis qd ē simi-
 qd accētis eē ē i eē. 7. metaphice. et p̄ha ē māsse. **S**i
 nō eēt cētrū a quo cātuz p se effectiue: tūc nō erit illud vbi.
 et p̄ p̄is nō posset eē mot⁹ localis ad aliqū p se terminuz
 intrīsecū centro nō existēte. **S**i dicat qd centro nō exite
 cābit aut cōseruabit istud magnū vbi toti⁹ mūdi a centro
 ymaginario. **C**ōtra qd nō ens nō est cā efficiēs aut cōser-
 uans entis. **M**āz ens rōnis qd nō est finis nō est cā efficiēs
 entis realis in actu aut cōseruās qd efficiēs et mā sunt cāe
 p̄iores inesse: 2. p̄hicoz. **E**t ad hāc p̄clusionē vide alias
 rationes in quarta questione de vltima spera.

Sed hōc sunt difficultates. **P**rima qd tunc non erit
 dīta inter generationē subē et acqritioem vbi.
Māz substantia acqrit in instātū et silr vbi partis et altera-
 tio que est via p̄na ad substantiā et mot⁹ localis qui est via

ad vbi sunt in t̄pe. **D**icit Jo. Lano. qd q̄ntū ad hoc non est
 dīta s; est dīta penes subiecta et terminos qd subiectū mo-
 tus localis est ens in actu. est enim a subo in subm vt p̄z in
 hoc. 5. et gnātiois subālis mā p̄ma. p̄o. p̄hicoz. et 5. et p̄o
 de gnātioe. et termin⁹ a quo gnātiois simplr est p̄uatio
 subē et termin⁹ ad quē est subā s; in motu locali terminus
 a quo est p̄uatio talis vbi et termin⁹ ad quē vbi o. **S**ilr ē
 dīta qd termin⁹ extrīsec⁹ mot⁹ local. s. loc⁹ acqrit p̄tiblīter
 in oib⁹ aut alijs motib⁹ termin⁹ intrīsec⁹ acqrit partibllī-
 ter. **E**st et alia dīta qd q̄n forma subālis dz gnārī vel corū:
 p̄i requir̄ alteratio p̄cedēs nō sic aut i motu ad vbi. **A**lia
 difficultas et scda est vtrū p̄ aliquā potētāz possit eē corp⁹
 in loco sine vbi. **E**t videt qd nō qd agēs nāle applicatū pas-
 so disposito necessario agit. 9. metaphice. **D**icit qd sic per
 potētā diuinā nō nālez: et tūc erit alcubi fundamētāliter
 sed nō formalr. **E**t illud de. 9. metaphice itelligit nālir sic
 de trib⁹ pueris exstib⁹ in camino ignis dāsi. 3.

Ad arg⁹. in p̄o ad p̄m dī qd qdlibet vbi est natuz ter-
 minare per se motū intrīsece p̄tatis tertij modi
 dicēdi p se supple solitarie qd nō p̄tingit de relatiōe aliqua
 que nō pōt solitarie acqri nisi acqrit suandamētū eius vel
 relationis opposite et ita debet intelligi malo: p̄imi argu-
 menti. **R**elatio t̄n aliqua est per se terminatiua mot⁹ p̄lei-
 tate secūdi modi supple illa que est intētibllis et remissibllis
 nō de alijs lz alie que de nouo p̄fit p̄duci possint termina-
 re p se p̄ductionē p̄p̄iaz. **S**cda. **N**on sequit̄ ad illud vbi
 acqritū colūpne p ventū flantē nō est p se mot⁹. ergo nec
 ad vbi: qd arguit̄ ab inferiorē ad suū supi⁹ cōfuse distribu-
 tione. aliud enīz vbi simile in specie et dissimile pōt p se ter-
 minare motū si mobile cui acqrit mouet̄ per se ad ipsuz.
Ad 2. cōcedo p̄sequēs et p̄sequētā: qd aqua amphore
 quiescit per se in amphora tanq; in loco p̄prio et vbi p̄prio
 et mouet̄ per accidēs ad motū amphore per se mote
 ad locuz p̄p̄uz et vbi p̄p̄uz et ad locum cōmunē et vbi
 cōe aque et c. **A**d 3. dicitur est in q̄rto qd celi vltimū nō
 mouet̄ localr i loco circūscriptiūo nec localr mouet̄ ad ta-
 lez locū circūscriptiū s; mouet̄ localr: qd circularit̄ mone-
 tur circa locatū et ad circūscriptionē actiua et hoc soluz fm
 suas p̄tes qd solū cathegrematice gescit et totuz sincathe-
 grematice mouet̄. **A**d 4. dicit qd vbi q̄ntuz ad suuz
 formale imparibllr acqrit̄: sed q̄ntuz ad suuz materiale
 acqrit̄ p̄tibllr. s. q̄ntuz ad locū. via tamē ei⁹ est p̄tibllis q̄
 partibllitatez habet a spacio supra qd sit motus. 6. hui⁹.
Et cūz dicit qd nulluz acqrituz in instātū est termin⁹ mo-
 tus. **D**icit qd veruz est accipiēdo ly acqrituz pro acqritio-
 ne: sed accipiēdo acqrituz pro acqritio esse est falsuz.
Et cum subditur qd ad indiuisibile nō est motus. **D**icit qd
 verū est si sit indiuisibile de genere q̄ntitatez sicut punctus
 vel vnitas. **S**cda. **U**bi circūscriptiū nō est indiuisibile cū
 diuidat̄ ad diuisionez mobilis lz indiuidualiter in instātū
 acqrit̄. **A**d aliud dicit qd motus localis est ad duos
 terminos ad vnu intrīsecuz. s. ad vbi et ad locuz tanq; ad
 terminū extrīsecū nec incōuenit. **C**ō. 1.

Circa sextuz libuz. **Q**uerit̄ vtruz cō-
 tinuū cōponatur ex indiuisibllī-
 bus qd sic: qd diuidit̄ in indiuisibllia. ergo cō-
 ponitur ex eis. p̄ha ē manifesta et antecedēs
 p̄batur: qd possibile est ipsuz diuidi i omnia
 illa in que est diuisibile subiectū hui⁹ p̄p̄ositionis videt̄ in-
 cludere p̄dicatuz. et ex hoc videt̄ possibile ipsuz esse diuisuz
 in que est possibile ipsuz diuidi. **I**sta cōsequentiā p̄z ex isto
 6. qd impossibile est fieri impossibile est factum esse et 3.
 metaphice. et 2. de generatione. **A**lteri⁹ ista de possi-
 bilī ponit̄ in esse. et seq̄t ergo actu est diuisuz in oia in q̄ est
 possibile ipm diuidi. **I**n cōtrariū est Aristo. in hō loco.
In ista questione sunt tria faciēda. **P**rimū est vi-
 dere de per. anētib⁹ si ex indiuisibllibus
 cōponant̄. **S**ecūdo de successiuis. **T**ertio remouebunt̄
 difficultates. **D**e primo pbat qd non cōponit̄ cōtinuū
 p̄manēs ex indiuisibllib⁹ p̄ duas p̄p̄ositiones geometricas
 a doctore subtili Scoto. 2. sniaz. q̄rtū p̄ma est ista sup cē-
 truz qd dā q̄tūlibet occupando spaciū centri circuluz con-

2.23
2.4.

tingit designare fm illa petitione secunda euclidis. sup igit centrū aliqd datū qd dicat. a. describunt duo circuli minor q dicat. d. et maior. b. si circūferētia maioris pponitur ex punctis duo pūcta imediata signent q sunt. b. et c. duca tur linea recta ab. a. ad. b. et linea recta ab. a. ad. c. fm illaz ppositiōne pmi eucli. A pūcto ad punctū ptingit rectā lineā ducere. Iste recte linee sic ducte trāsbūt directe p circūferētia minoris circuli. qro igit aut secabūt eaz in eodē pūcto aut i diuerso. si in aliō ergo tot pūcta erūt in minor circulo sicut in maiori s; impossibile est duo inēq̄lia cōponi ex pūb⁹ e q̄li bus in magnitudie et mltitudine. pūct⁹. n. nō excedit pū ctum in magnitudie et pūcta in circūferētia minoris circuli sum tot quot in circūferētia maioris. ergo minor circūferē tia est e q̄lis maioris: et p p̄ns ps est e q̄lis toti. si aut due re cte linee. a. b. et a. c. secet minorē circūferētia in eodē pun cto. sit pūct⁹ ille. d. sup lineā. a. b. erigat linea recta secans eam in pūcto. d. q̄ sit. d. e. q̄ sit etiā ptingens vel tangē⁹ vel p̄tēs resp̄cū circuli ex. 15°. Encl. ista ex. 13°. p̄mi eucli. cū linea. a. b. p̄stituit duos angulos rectos v⁹ e q̄les duob⁹ rectis ex eadē. 13. cū linea. a. c. que ponit recta p̄stituet. d. e. angulos rectos vel e q̄les duob⁹ rectis. igit angulus. a. d. e. et etiā angulus. b. d. e. valēt duos rectos s; q̄cūq; anguli recti sunt e q̄les q̄buscūq; duob⁹ ex scda petitiōe p̄mi eucli. igit dēpto cōi. f. a. d. e. residua erūt e q̄lia. igit āgul⁹. b. d. e. erit e q̄lis angulo. c. d. e. et ita ps erit e q̄lis toti. Secūda demōstratio eiusdē est talis si p̄tinuū eēt cōpositū ex indi uisibilib⁹ dyamet. et costa eiusdē q̄drati eēt e q̄les p̄ns im possibile. ergo et anis et p̄na pbat quoniam acceptis duob⁹ pūctis immediatis i vna costa et ab illis duob⁹ pūctis ductis duab⁹ lineis rectis ad duo pūcta imediata p̄mis duobus opposita in altera costa ille due linee secabūt dyametū in duob⁹ pūctis immediatis aut mediatis. si in pūctis imedia tis igit nō plā pūcta i dyametro sunt q̄ in costa. ergo nō ē dyametū maior costa. Si in pūctis mediatis accipio pū ctum mediū iter illa duo pūcta mediata dyamet a quo si trahat linea incōtinuū et directū illa cadit extra vtranz li neā ex datis: q; ab illo pūcto dicto als ducto eque distant vtraz linee date ex. 13. p̄mi encli. Ista e q̄ distās ducat in p̄m et directū ex scda pte p̄me petitiōis p̄mi secabit costaz et in neutro pūcto ei⁹ dato. s; iter vtrūq; aliq̄n cū currēt cū alia cū qua ponit eē distās qd est s; diffinitionē eque di stantis q̄ est vltia diffini⁹ posita in p̄ geometrie. ergo iter illa duo pūcta q̄ ponebant imediata in costa est pūct⁹ me dius hoc seq̄ ex hoc qd dicebat iter pūcta dyamet est pū ctus medi⁹. ergo ex oppo⁹ p̄tis ifert op⁹ antecedentis imo gnār to⁹ decimū destruit ista po⁹. f. lineā eē ex pun ctis: q; nulla oio eēt linea irrationalis siue secūda cū ibi p̄n cipaliter tractetur de irrationabilibus sicut p̄z ibidē.

Secundo seq̄ de successiuis q; successiuū non cōponit ex diuisibilib⁹ pbat duab⁹ rōnib⁹ Aristo. 6°. hui⁹. p̄ma est de p̄portiōe sexq̄altera que plus cōuincit aduersariū supponit. n. q; in q̄cūq; p̄por tiōne possit mot⁹ accipi velotio: omni motu dato. et p̄ p̄ns motu aliquo dato mēsurato trib⁹ instātib⁹ erit accipe mo tum in duplo velociore q; mēsurabit instans euz dimidio. Sed sic si in motu sūt indiuisibilia sibi inuicē imediata qro de mobili et de ipsis vbi que hz in ipsis instātib⁹ immediatis si iter vltimū vni⁹ vbi et alteri⁹. nihil sit mediū. q^o vltimū vni⁹ erit in mediū vltimo alteri⁹. Si aut inter illa duo vbi sit aliqd mediū. qro de vlti⁹ ipsi⁹ mobil⁹ q̄ ē i ipso medio et nō i aliō instātī: q; i illis duob⁹ indiuisibilib⁹. Est igit ime diatio iter aliq̄ duo instātia. igit nō erūt imediata. et istā cō sequētia declarat Aristo. i h^o. 6°. q; f. eiusdē rōnis est motū magnitudinē et tēpus cōponi ex indiuisibilibus.

Sed tūc tertio occurrūt difficultates. p̄ma est q; pūct⁹ est p̄ncipiū linee sicut vnitas est p̄ncipiūz numeri: s; vnitas est pars numeri. igitur et punct⁹ linee. Similiter dicat de linea respectu superficie et de superficie respectu corp̄is. d̄tia qd est similitudo inter punctū et vni tatem inquātū p̄ncipiū sunt suoz p̄ncipiatoz et nō in rōne partis. Alia difficultas q; p̄o posterior dicit Aristo. q; subā linea componit ex punctis. D̄ q; Aristoteles itelligit per

substantiā linee diffinitionē linee que est ex punctis: vel q; substantiā linee inquātū pūctata est. est ex pūctis v⁹ q; ptes linee que sunt de substantiā linee p̄tinuant ex punctis.

Ad argumētū in p̄ncipio p̄cedit p̄na et neget anis. Et ad p̄bationē neget illa possibile est ipsūz diuidi in oia illa in que ipm est diuisibile. Est enī de sensu cōposito que requirit verificationē instātaneā respectu toti⁹ p̄positiōis sequētis et significat q; illa sit possibilis vno et eodē instātī cōtinuū est actu diuisūz in oia in que est diuisibile. Est enī p̄tinuū diuisibile in semp diuisibilia. Qd. 2°.

Trum indiuisibile possit moueri loca liter. Qd sic q; 4°. hui⁹ dicit q; idez instās fluit. fluxus autem est motus 3°. huius. et instans est indiuisibile. 6°. hui⁹. In cōtrariū est hic Aristo.

De ista qōne dicit Aristo. in hoc. 6°. q; indiuisibile nō pōt moueri qd pbat q̄tuor ratiōnib⁹. p̄mo sic omne qd mouet partē est in termino a quo et partē i ter mino ad quez. hoc autez nō cōuenit indiuisibili: q; non hz partes. Secdo q; q; mouet prius p̄transit spaciūz sibi e q̄le q; mai⁹ et p̄i⁹ min⁹ q; equale. s; nō pōt dare spaciūz mi nus pūcto ergo et c. Tertio q; q̄n mobile p̄trāsit per tēpus spaciūz sibi equale in minori tpe trāsbūt min⁹ de spacio sed nō datur spaciūz min⁹ pūcto. Quarto q; p̄tinuitas tēporis et mobilis sunt ordiata q; p̄tinuitas tēpis ē a p̄tinuitate mot⁹ et p̄tinuitas mot⁹ a p̄tinuitate mobil⁹ idisibile nō ē aliqd p̄m.

Contrariū tenēt theologi. 2°. sniaz de ange lis q; p̄nt moueri motu locali suc cessiuo cōtinuo et motu iproprie dicto qui est salus et pfe ctio. Ad rōnes Aristo. dicit q; fm intētiōne ei⁹ bene p bat q; q̄n mobile mouet vna cā successiōis est distantia maior spaciū et alia magnitudo mobil. mobile. n. q̄ntitatis maioris sup idē spaciū tardi⁹ p̄trāsit illud q; mobile mino ris q̄ntitatis ceteris parib⁹: ita q; voluit Aristo. hic q; vbi successio in motu fuerit ex pte mobil⁹ indiuisibile fm hoc nō pōt moueri et de isto verū est q; tale dum mouet partim est in termino a quo et partē in termino ad que. Ad 2^m verū est q; q̄nto mobile est mai⁹ tanto tardi⁹ p̄transit vbi sumit successio ex pte mobil. Idez dicat ad 3^m. Ad 4^m d̄ q; p̄tinuitas mot⁹ indiuisibilis est a p̄tinuitate spaciū sup qd sit et nō a p̄tinuitate mobil: s; imobil⁹ q̄nto b̄i ē vez.

Sed hic sunt difficultates: q; p̄tinuū est p̄positum ex indiuisibilib⁹ si indiuisibile moueat: naz indini sibile cōmēsurat se spacio. Dicit q; non seq̄ sic corpus in quolibet instātī in quo mouet est in alio: et in alio muta to eē. et t̄n mot⁹ nō cōponit ex mutatis eē. Alia difficul tas q; mot⁹ est cōtinuū. igit non recipit in indiuisibili. s; r impossibile est q; indiuisibile coexistat diuisibili. Ad p̄m d̄ qd vez ē de p̄tinuo p̄manētī q; nō recipit i indiuisibili s; b̄i successiuū. Ad alia d̄ qd ē falsūz. naz p̄m⁹ motor q; est simplr indiuisibilis coexistit tpe et aia itellectina corp̄is.

Ad arg⁹ i p̄n⁹ d̄ q; illa ē ymaginatio mathematicoz ymaginātū q; sic pūct⁹ spere more sup planū per suū motūz cāt lineam ita instans suo modo fluens cāt tps: qd tamē non est vez. Qd. 1°.

Arca septimū libzū querit vtrum ad sciam sit per se motus q; sic: q; sciam habet latitudinez intensiaz gradua lem fm q; potest partibiliter acquiri. In cōtrariū est Aristo. hic in textu.

In hac questione sunt tria faciēda. p̄mo po nent aliqua distinctiōes necessarie. Secūdo p̄babunt p̄clusiones. Tertio remouebunt difficultates. p̄ma distinctio est q; mot⁹ pōt capi duplr. f. large pro suo gnē in cōi. f. p̄trāsmutatōe et sic extēdit se ad gnationē et corruptionē sic capit Aristo. 3°. phycoz. diffinites motū p hoc qd ē act⁹ mobil⁹ inq̄ntū mobile. Alio mō accipit p̄pe f. pro motu successiuo cōtinuo nō interruptō et sic solūz est inter contraria et in eū in actu sicut generatio et corruptio simpliciter inter cōtradictoria et in subiecto in pura poten tia vt patet quinto phycoz. Secūdo est notan dum q; sciam capitur dupliciter aut pro quacūq; notitia

Tex. 2.9.

Tex. 2.1.

2°. 1°. d̄. 2.

2.23

2.4.

Tex. 2.16

vera & certa. alio modo solus per notitia veri evidētis a potē p
causaz adequatā demonstrati. Totplex ē est ignorātia. s.
negationis que est pura privatio scie & dispositōis que est
error positū. huius scie hoc p3 p° posterior. Tertio no
tandū est qd dīa est iter subiectū scie & obm. qm subm ē
de quo passio demonstrat vel ei⁹ inherētia. obm vero est
veritas conclusōis. Itaz solū illud est obm qd pprie scitur.
Quarto est notādū qd mot⁹ est duplex. s. realis seu cor
ruptiū & intēntionalis seu pfectiū vt p3. 2°. de aīa. Qui
to est notandū qd cā intrinseca successiōis in motu est latitu
do gradualis forme partibiliter acq̄sibilis. Cū est ad
uertēdū qd duplicē latitudinē pfectionalē h3 forma abso
luta intēntionalis & remissibilis vna q̄ est passio ei⁹ insequēs
q̄dditatē ei⁹: & ista stat i atbomo & in idiuisibili & equaliter
ab oib⁹ indiuisib⁹ picipat s̄m quā est excessus extra spe
cies & nō ista spēm. Itaz vna albedo s̄m istā nō est altera
pfectior. s3 q̄libet albedo est s3 illā pfectior quocūq3 alio co
lore & s̄m ista nō fit mot⁹. Alia q̄ntitatē pfectionalē h3 que
inseq̄t hecēitatē & s̄m istā fit mot⁹ & est excessus ista spēs
naz s̄m hāc albedo vt. viij. est pfectior albedine vt. vi. Cā
vero extrinseca est finitas agētis & diuersa applicatio agētis
ad passūz & p̄ctas vel resistētia mediij seu forme p̄trarie
p̄xistis in subo. Iterū est notādū qd scia capit triplr. s.
abstractiue pro respectu ad obiectūz substractiue pro illo
absoluto de prima spē q̄litas in quo fundat ille respect⁹
& p̄ctine pro toto illo aggregato. Ultimo est notādū
q̄ cā interruptōis mot⁹ est diuisio agētis a cātiōe forme.
His p̄missis om̄ssis etiā opinionib⁹ Socratis & he
raclitū negantiū possibilitatez scie in nobis vt p3
4°. metaphisice. At opinionē p̄lonis dicentis qd bñ p̄tingit
aliquid scire s3 nō de nouo & qd nostrū scire est remissū solū
affirmātis aīas n̄ras p̄ccariā datore formarū plenas ha
bitūz p̄ctis & speculatiuis s̄m & moribus & qd in p̄nci
p̄pter indispōitiōē corpis cui est vnita nō p̄t s̄m illos
habit⁹ exire in actū: s3 successiue sic successiue sensus a sen
sibilib⁹ imutat: vt ipsemet plato expressit in quodā libro
quē intitulauit menonē a quodā suo discipulo sic nomina
to. quā q̄dez opinionē Aristo. reprobat. 2°. ethicoz. vbi p
bat qd habit⁹ gnātur sine agnāf ex frequentatis actibus.
Et p° posterior in p̄logo qd conclusio ante omnē demonstra
tionē & iductionē est aliquo modo scita & aliquo modo nō: qd
solū in potētia & nō in actu qd p̄ demonstrationē & iductio
nem fit scita in actu. Sit p̄ma p̄lo qd ad sciaz captā pro
respectu ad obiectū nō est per se mot⁹ p3 qm ad relationē
nō ē p̄ se mot⁹ ex. 5°. h. vt p3 d dextro & sinistro i colūna.
Secūda p̄lo qd ad scientiā acceptaz pro habitu absoluto
nō est per se motus: p3 qd talis acquirif in nobis per actū
p̄siderandū p̄missas in modo & in figura: sed tales act⁹ nō
sunt alteratio neq3 mot⁹ quoniā sunt p̄manētes. Tertia
conclusio qd ad scientiaz actualē & habituales acceptam pro
toto aggregato ex absoluto & respectu nō est per se mot⁹:
tum qd ad p̄tes eius nō est per se mot⁹ vt patuit: tum qd
scitētia sic accepta magis acquirif per quietē q̄ per motū.
Qd probat Aristo. triplici exemplo. s. de ebrio infirmo &
puero qui p̄pter turbationē motūz nō possunt vū scitētia
aut de nouo addiscere: s3 magis vtunt aut de nouo acqui
runt p̄pter quietationē a motib⁹ corporalib⁹ & p̄pter repres
sionē passionūz sensualūz. ad qd maxime iuuat virtus mo
ralis & singulariter castitas. vt dicit hic p̄metator: vnde in
quit Aristo. in hoc loco qd sedēdo & quiescēdo supple ab
huiusmodi opibus p̄ndens voluptuosus aīa fit. Istc tres
conclusiones cū suis p̄bationib⁹ sunt ipsi⁹ Aristo. Quarta
conclusio qd ad scientiā est alteratio & motus per se capiēdo
motūz large: p3 quoniā actus illatiōis siue illatiuis intel
lectus quo intellect⁹ demonstrat v̄l inducat per se terminat
per se ad notitiā conclusiōis. Quinta conclusio ad scientiaz
est aliqua alteratio p̄ accidēs p3 quoniā omnis nostra no
titia ortuz h3 ex sensus ex. 3°. de aīa. & inde sensu & iensato
sensatio antez est aliqua alteratio vel passio. 2°. de aīa. que
terminat immediate ad actūz sentiēdi & nō ad scientiaz.
Sexta p̄lo qd scia acq̄sita p̄ primū actū demonstrandi.
si eadez demonstratio multonēz reueret itēdit & habituat:

p3 qm tūc experimur nos s̄m illaz facili⁹ p̄rompti⁹ expe
ditū ac delectabili⁹ opari q̄ sunt signa habit⁹. 2°. ethicoz.
Intelligendū tñ qd Aristo. locutus est hic s̄m opinionē
alioz vt hic dicit p̄metator: & exponētes.
Sequitur nūc remouere difficultates. quarūz
prima est si scia semel habita possit
corrupti. d̄ qd de actuali nō est difficultas in nobis vt p3 de
dormiēte ac in vigilate. nō enīz geometria semp actu geo
metrico cogitat s3 de habituali est difficultas. Et d̄ qd non
qd oīs forma p̄manēs existēs in subo in corruptibili nō p̄t
corrupti: nisi aut p̄pter aduentū p̄trarij aut p̄pter defectūz
p̄seruātis. nō primū qd habit⁹ ignorātie dispositiōis p̄ce
dens scitētia cōpatif cū scitētia post acq̄sita euz ignorātia dis
positiōis habitualis sit habit⁹ qui d̄ difficulti remouet: vt p3
in p̄dicamēto q̄litas ex diffinitione habit⁹. Cū itaq3 a cō
seruante corrupti: qd semp ibi est p̄sentia intellect⁹ agentis
& obiecti notū. Sed tūc est difficultas vnde puenit obliuio.
Dicit qd puenit ex defectu fantasmatū que corrupunt
ex defectu potētie organice sine q̄bus ex ordine potētiāz
pro statu isto nō p̄tingit itelligere sine fantasinate vt p3. 3°. Tex. 2.3.
de anima. Alia difficultas a quo scia p̄ncipalr causatur.
Dicit qd ab intellectu agēte qd est cā v̄l. termini aut igre
dientes demonstrationē sunt cā p̄ctularis & eoz moticia.
Alia difficultas an habit⁹ sciētificus sit cā actiua respectu
actus subsequētis. Dicit qd sic qd post habitū acq̄sitiū expe
rimur nos facili⁹ p̄rompti⁹ delectabili⁹ & expediti⁹ operari
que sunt p̄ditiones habit⁹. 2°. ethicoz. Itaz intellect⁹ pos
sibilis est de se sūme disposit⁹ ad recipiēdū omnē bitum
sciētificū & actūz in quē inclināt tanq̄s in suā vltimā p̄fectio
nem & finē: vt p3 p° metaphisice i p̄ncipio oēs hoīes nā. i.
appetitu nālī & si nō deliberatiuo scire desiderāt & species
obiecti & habit⁹ cōcurrunt ad determinādū in d̄riaz intel
lectus agētis ad determinatū itelligere p̄ducēdo. S3 tunc
est alia difficultas qm si habit⁹ cōcurrit effectiue ad p̄ducē
dū actū tūc in essentialr ordinatis erit circulatio. Itā act⁹
ordine essentiali p̄cedit habitū quoniā ex illis gnātur vt d̄
ctum est ex. 2°. ethicoz. seq̄t ē qd oēs act⁹ sequētes habitū
semp differūt spē ab actib⁹ antecedētib⁹ habitūz qm i illis
p̄currit habit⁹ effectiue qui est cā act⁹ p̄ctularis & equoca.
Dicit qd act⁹ p̄cedētes habitū nō sunt causa habit⁹ s3 sunt
q̄si dno effect⁹ eēntialr ordinati ad eandē cām: ita qd potē
tia & obiectū p°. p̄currit ad causandū actū. 2°. ad habitūz:
& postea ad sequētes act⁹ cōcurrit habit⁹ cū potētia. Et cū
dicitur qd habitus generatur ex frequentatis actib⁹. Dicit
q̄ ly ex dicit solū ordinē & importat tantūz q̄ntum ly post
sicut dicimus ex auro: a fit dies iā est post aurora fit dies.
Ad secundū dicitur ab aliquibus qd actus p̄cedentes ha
bitūz habitus & actus sequētes habitūz nō obstant qd sint
de eodem obiecto formali adequato. tamen formaliter &
realiter distinguitur: naz habitus remanēt corruptis acti
bus & est vt actus primus & opatio vt secundus. 2°. de aīa
& actus p̄cedentes & sequētes habitūz differunt p̄pter va
rietatem vnus causarū efficientis & equinoce in secundis
actibus. Alij vero dicunt qd isti actus nō differunt spe
cie: quia habitus licet sit causa per se actūz subsequētū
non tamē est causa necessaria & essentialiter ordinata quo
niam idez actus euz aliquo conatu sine habitu ab eadem
potentia possent p̄duci & intētio: es ceteris parib⁹. Alia
difficultas vnde est distinctio scientiaz. Dicitur qd est ex
diuersitate subiectoz formalūz & adequatoz: de quibus
sunt vt patet. 2°. & 3°. de anima. Secantur enim scientie
quēadmodū & res de quibus sunt & actus & habitus per
obiecta distinguitur etiāz per differentias suas aut me
dia aut s̄m diuersitatem modozum considerandū vt patet
p° posterior. & 2°. phisicoz aut p̄pter diuersitatez essen
tialez supposito: vnde in homine & in angelo scientia de
triangulo per idez medium omnino differunt specie sicut
visio coloris & ymaginatio aut intellectio eiusdem ratione
potentiarum differunt ita in homine & in angelo & in deo
ratione diuersitatis essentialis supposito. Conclarie cō
cedit a theologis positōib⁹ hui⁹ opiniois qd cōprehēso: ū
in p̄ma spē d̄ntiū nō p̄t ēē equis visio eēntialr aut bit⁹ de

Tex. 2.3.

6. et. 7

p. 64

p. 3.

Tex. 2.3.

2. 43

2. 5.

obio oio eoz et sub eade rone formali oimode accepta pp
 cam pdicta. Distinguit tñ eñtiali et intrisece potentie nō
 subo: dinate act? et hitus per eoz dñas pprias itrisecas et
 essentielles. Et ex istis oib? eisdē ē vnitas et mobilitas scie
 et ordo vt pz p^o de aia. et p^o posterioruz. Alia difficultas si
 practici et speculatiui sunt dñe p se et eñtiales scie. Dicis
 qd nō capiēdo sciaz pro solo absoluto. tuz qz practici et spe
 culatiui sunt in habitu ad aliud. tuz qz posteriores il
 lo absoluto cū illo habitu fundant: tuz qz oportet qd ois
 scia speculatiua eēt pfectio: quālibet practica aut ecōuerso
 qd nō est ver? **Itā** multis speculatiuis aliq? practica ē me
 lior: sic moral? q? regulat act? hūanos ordiatos imediate ad
 boīs supprema felicitatē est melior: mathematici et aliq? spe
 culatiua multis practiciis sic metaphisica de itelligentijs est
 pfectior: medicina. **Alia** difficultas quō colligit? sufficien
 tia habitū itellectaliū. Dñ qd a doctorib? sic colligit? vir
 tus itelligibil? q? ē habit? ver? sine formidine ad oppo^m aut
 est de p se notis in qñq? mā fuerit practica aut speculatiua
 et sic est itellect? aut est deductis ex p se notis. Et istud cō
 tinēit qd rñplr. aut est de reb? altissimis p altissimas cās et
 sic est sapia. aut est de demōstratis creatis et sic est scia. aut ē
 circa agibilia et sic est prudentia. aut circa factibilia et sic est
 ars hic colligit? ex. 6°. ethicoz. **Alia** difficultas est q? vir
 tutū itellectaliū pdictarū est nobilior. Dñ hic q? virt? pru
 dentie est nobilior: arte: qz ars. 6°. ethicoz est defectibilis
 a nobis: et prudentia est de agibilibus. agibilia aut sunt ho
 noratissima sic virtutes morales mechanicis. **Scia** aut
 est nobilior: prudentia: qz scia est de necessarijs et impossibil
 bus alr se hñe p^o posterioruz: et prudentia de pñgētib? 6°.
 ethicoz. Intellect? vō est nobilior scia qz ppter qd vnū
 qdōq? tale et illud magis p^o posterioruz. et id qz celo est nota
 et vera ppter pmissas oportet qd ipsi sint veriores et ita ar
 guit de valore et nobilitate sicut de veritate. Sapiētia aut
 est nobilior: itellectu sciaz: et qz scia et itellect? ei? sūt d eoz
 dem subo. et tuz sapiētia est de nobiliori obio qz scia cū illa
 sit de altissimis sic illa de infimis vt docet Augustin? 9°. d
 trini. et pbs p^o. metaphisice. et 12°. itellect? vō q est cā pma
 ria sapiētie est nobilior: sapia qz ppter qd vnū qdōq? tale et c.
Itā sicut hit? pñcipioz scie excedit sciaz circa inferiora ita
 habit? pñcipioz sapie excedit sapiāz circa superiora suo mō.
Ad argum^m in pñcipio dñ qd nō acqrit per verū motū
 tuz qz sepe acqrit ex pura ignorantia negationis et
 priuatiue: et nō ex habitu pñio: tum qz talis motus nō est
 cōtinuus sed interruptus. **Q. 5.** 2^a.

Trum def habit? singularis distinct?
 tra grāmaticū vel specificū
 sciētificū. Et arguit qd non aucto: itate Aristo:
 p^o posterioruz. scia sumit vnitate et distinctione
 a subiecto scibili s; cū nihil sit scibile nihil diffi

elle et indiuidū nō diffiniat s; tñ spēs. ergo indiuidū nō
 est scibile et p pñs de eo nō erit aliq? habit? sciētificus dis
 cursus pz cū maiori et minor: pbat quo ad suas partes et
 pñmo qntū ad pñmā partē manifestū est qd scibile ē so^m
 illud de quo est aliqd per diffinitionē tñqz p mediū de
 mōstrabile. s. passio pprie dicta sines a pprijs sui subiecti
 scibilis. **Secda** etiā pars ipsi? minoris sic dclarat. omne
 enī qd pōt diffiniri pōt hñe ppriā passionē de ipso demō
 mōstrabile. s; ipsuz single nō hñz ppriā passionē de ipso de
 mōstrabile. ergo single nō pōt diffiniri. maior est manife
 sta: qz cū diffinitio sit me^m demōstratiōis illud qd hñz pro
 priāz diffinitionē p suā met propriāz diffinitionē de ipso po
 terit demōstrari. minor vero pbat qz si single posset hñe
 ppriā passionē tñc iter singlia eēt ordo eñtialis pfectionis
 et impfectōis sicut iter ipēs ex eo qd vna pa^o excederet aliā
 impfectā sicut in specieb?. **Tertia** ps minoris pñcipalis pz
 tum ex. 2°. posterioruz. tum ex. 7°. metaphisice et partim ex
 octauo qd dñā eñtialis tantū est specifica ex qua sil? cū gnē
 cōstituit et diffinit spēs. **Itē**. 2°. pñcipalr arguit ad idē
 scia est habit? pñsiois demōstrate sed habit? singlis nō ē
 habit? pñsiois demōstrate. ergo nullo mō habit? singu
 laris est dandus pñā bona cū maiori p lūco accipientē ab
 Aristo. p^o posterioruz qd pmissis gignit pñone et nouita pre

missariū notitiā pñone et q scia relinqt ex pñone demō
 strata per pmissas. minor pz qz habit? est nātia similitudo sui
 obiecti. ergo sicut ipse habit? erit singlis: ita et suū obiectū
 erit single. et si de quolibet singulari possit eē vna scia pro
 pria sine habit? ppri? et singularis sciētificus cum sub vna
 spē pñt esse plura singularia tñc sub vna spē poterūt eē in
 finite sciētē qd sunt vñ illa singularia qd videt esse absurdū.
Itē 3° pñcipalr arguit ex snia alpharabij in libro de ortu
 et distinctione sciaz sic dicētis. distinctio noticiāz ab obiectis
 est eñtialis sed quēcūq? distinctio eñtialis est pñ essentiali
 les differētias igit? si de duob? obiectis eiusdēz rōnis. sicut
 sunt duo indiuidua essent duo singulares habit? sil? eiusdē
 rōnis tñc essent ex vna pte distincti mālr et ex alia formali
 et essentialr seu specificē qd videt ipossibile qz videt in se
 claudere pñdictionē respectu vni? et eiusdē vt pz diligenter
 pñsideranti. **In** cōstratiū est opinio cōis Burlei et alioruz
 philophoz et theologoz.

Pro solutione hui? qōnis pariter et rōnuz que hñc
 inde colligunt? ex operib? doctoris subtil? Job.
 Scoti sunt tria faciēda. pñmo ponent quedāz notabilia siue
 alique distinctiōes. 2° adducunt cōclusiones. 3° soluent ar
 gumēta facta ante oppositiū. **Prīmū** notādū qd dñ cōsi
 milis ordo seu coordinatio pdicamentalis oio suo^o itelligi
 in habitib? qualis est in obiectis loquendo de scia pprijsi
 me dicta que est per cam ppriā et adequatā. **Secdo** no
 tandū est qd vnū spē itelligit duplr. aut pro ipsa spē que in
 se est vna sua vnitate ppriā et p indiuiduis eiusdē specie q
 eademet vnitate specifica sunt vnū in illa. ita dicat de vno
 genere subalterno vel gnāssimo vel de vno trāscendēter
 suo mō. **Itā** vero ad ppositū habit? specificus potest
 capi aut pro vna qdditate specifica habit? que est ppriā
 et imediata habitib? singularib? et de illis pdicat in qd et ē
 eis intriseca in pñmo mō dicēdi p se sicut alie spēs specia
 lissime suis indiuiduis. Et ista distinguit 3 vnū genere ge
 neralissimo et vnū numero: qz nō est vnū gen? gnāssimū
 nec vnū indiuidū in se cōsiderata. habent enī entia oia
 pter vnitatez entis vnitatez ppriāz que cōsequit? suāz pro
 priāz qdditatez et ratione: aut ppriāz aut cōmunez pñ q
 illud vnū fuerit. **Secūda** illi habitus singulares de quib?
 pdicatur in quid vt dictuz est habitus specificus iam dicit?
 pñ illam vnitatez specificā sunt vnūz specie specialissima
 nec pñ illāz sunt vnūz numero nec distinguit? sed puenit?
 sed soluz per suas heccitates que sunt pñmo diuerse di
 stinguunt? numero et pñ illas ppriates numerales qui
 libet eozū est vnūz numero non obstante vnitate obiecti
 qdditatiua aut formali. **Possumus** etiāz dicere qd ha
 bitus quos non habemus de obiecto aliquo generico per
 suas ppriāz passionē et per rationē eius. Et eodē modo
 illi sunt vnūz genere attributionis et vnūz specie specialissi
 ma quo ad vnitatez formales in eis inclusāz. **Itā** 3 sunt eius
 dem specie specialissime. et non differūt nisi numero per
 suas ppriāz heccitates aut materialiter: qz in diuersis in
 tellectibus aut efficiēter qz a diuersis intellectib? agentib?
 numero vel diuersis medijs numero non specie et sic non
 sunt vnūz specie attributionis esto qd obiectū nō sit spēs.
 nec sunt vnūz numero isto modo supple attributionis ta
 men vnitate formali et qdditatiua sunt vnūz genere et vnū
 specie quia habēt eandē ratione: specificā et genericā di
 ctam de eis in quid. habitus autēz quos habemus de spe
 ciebus cōtentis sub illo obiecto generico pñ suas ppriāz
 passionē sed et per ratione: specificā sunt vnūz specie at
 tributionis sed formaliter sunt vnūz specie et genere intel
 ligendo semper de habitibus qui sunt de eodem obiecto
 specifica et formaliter accepto. Et pñmi habitus ad isto se
 cundo cōparati possunt dici generici et secūdi specifici nō
 qz pñmi pñdicent? de secūdis in quid sicut genus de spe
 cie sed ratione obiectoz: et habitus quos habemus de spe
 ciebus pñ passionē cōmunes cōuenientes pñmo obie
 cto generico habent aliam vnitatez ratione et obiectoz spe
 cialiū de quib? sunt nō rōne passionis et ista vnitas mediat
 inter duas pdictas: quia illi non cōueniūt nec in subiectis
 seu obiectis formalibus nec in medijs nec in passionibus.

ex. 2.3.

6. et. 7.

p. 6.

p. 3.

ex. 2.3.

ex. 2. 43
2. 5.

Ultimi vero p̄sentit in passionib⁹ ⁊ in medio qm̄ in mediis in illis demonstratōib⁹ p̄ticularib⁹ v̄l ē subm̄ cōe ⁊ adēqtuz illi passioni vel rō ei⁹. Aliquoties vero habit⁹ vel actus sciētifici sunt de eodē obiecto nūero passiōe ⁊ me⁹. sicut in btis p̄tingit: ⁊ tūc illis habit⁹ sunt vñū nūero obiectiue ⁊ vñitate numerali attributōis. formalr̄ v̄o ⁊ subiuue tot sūt quot cōp̄rebensores. Exēplū de trib⁹ p̄dictis: vt si diuersi hoies demonstrarēt de aīali inherētā tact⁹ p̄ rōnē aīalis isti hit⁹ eēt in p̄lo gradu p̄dictay ⁊ si de hoie ⁊ ceruo eades inherētā tactus demonstrarēt p̄ aīal vel ei⁹ rōnē tanq̄ per mediū eēt isti habit⁹ p̄mis p̄p̄ngsimi qz solū in vno termino differūt. Si vero demonstrarēt p̄p̄ias passiōes hoim̄is ⁊ cerui p̄ suas p̄p̄ias rōnes specificas. tūc eēt i 3º gradu ⁊ magis distātes: qz nō eēt oēs isti vñū sp̄e attributōis nec vñū vñitate formalr̄ specifica: s̄ illi q̄ eēt d̄ hoie ⁊ de risibīlī p̄ aīal rōnale eēt vñū sp̄e obiectiue ⁊ formalr̄ liter seu q̄d̄ditatiue. subiectiue vero eēt nūero differētes.

Uñ hit⁹ quē ego hēo de inherētā risibīlītatis ad hoies p̄ rōnē hois est vñū nūero p̄ suā heceyātē distīgūdo sic vñū numero ⁊ vñū genere ⁊ vñū sp̄e ⁊ vñū trāscēdētē: qz hit⁹ sic accept⁹ s̄ suā p̄p̄iā heceyātē ⁊ vñitātē nūeralem nō est aliq̄d vñū gen⁹ nec aliq̄d sp̄es nec aliq̄d trāscēdens lz cōueniat cū sibi sibi in sp̄e gnē ⁊ trāscēdētī. ⁊ est vñū vñitate singularissimā ⁊ formalr̄ ⁊ hāc vñitātē non h̄z ab obiecto: qz hāc h̄z in potentia obiectiua s̄m̄ illos q̄ tales sibi ponūt s̄m̄ eē eētīe: vbi nō est cālitās effectiua ⁊ si finalis. Vñitas autē realis ⁊ obiectiua est ab obiecto ⁊ potentia s̄ p̄ncipālī a potētīa. vbi potētīa est cā v̄līo: lz distictio negatiue ab extrīseco ⁊ a p̄oī sit ab obiecto. ei⁹ p̄mo formalr̄ ⁊ adq̄uato d̄ quo h̄z. 2º. de aīa. Potētīe distīgūit p̄ act⁹ ⁊ act⁹ ⁊ habit⁹ p̄ obiecta: naz h̄z seq̄ ista scīa est de isto obio: ⁊ illa nō: igit̄ ista ⁊ illa distīgūit sic in potentijs. seq̄ v̄sus apprehēdit colorē ⁊ audit⁹ nō. ergo v̄sus ⁊ audit⁹ sūt distincte potētīe. Alteri⁹ est aduertēdū qz hit⁹ sciētificus p̄t̄ p̄siderari triplī substractiue. s̄ ⁊ abstractiue ⁊ p̄cretiue. p̄mo mō est purū absolutū. sc̄do mō pura relatiō. tertio mō est aggregatū ex vtroq̄. Tūc est notādū qz obiectū vt mouet potētīā ⁊ cāt scīaz se h̄z d̄ modis relatiōy p̄ modū potētīe actiue ⁊ passiue solū: s̄ vt terminat̄ eaz mēsurat eaz p̄fectionalr̄: vt illa sit p̄fectio: que est de p̄fectiōe obiecto p̄ de aīa. ⁊ que p̄ cām p̄p̄inquā ⁊ adēqtā q̄ q̄ p̄ remotā ⁊ inadēqtā ⁊ vel q̄ p̄ effectū p̄ posteriory. Tūc tandū ē qz eētiale capīt duplī s̄m̄ gilbertū porretan⁹ in 6º. p̄ncipijs vel pro eo qd̄ est de eētīa sicut p̄dicata p̄mo modo v̄l pro eo qd̄ p̄comitat̄ eētīā sicut passiō. T̄terū sciēdū qz scībile p̄ se est duplex respectu alicui⁹ passionis. s̄ p̄mo ⁊ nō p̄mo. p̄mo mō est subm̄ adq̄uātū illi passiōi qd̄ vocat̄ Aristo. p̄ posteriory v̄l vt eq̄litas triuz anguloy ad duos rectos respectu triāguli q̄ p̄p̄ata ad figurā ⁊ ad p̄socele est demonstrabilis ⁊ scībilis nō p̄mo d̄ eisdē p̄ triāguli.

Hic p̄m̄ illis dicunt̄ ad q̄onē. x. p̄clones. T̄p̄ia qz si accipiat̄ scīa p̄p̄iissime ⁊ p̄ illo absoluto ⁊ distictio eētialis p̄ illa q̄ ē p̄ trīseca solū qz scīe nō distīgūtur p̄ obiecta: p̄ qz illa sūt extrīseca respectu habitūū. T̄secūda p̄lo qz si scīa capīt isto mō eodē mō ⁊ eētiale p̄ eo qd̄ p̄comitat̄ eētīā scīe ⁊ habit⁹ distīgūnt̄ p̄ habitudies ad oba p̄ qm̄ hitudo hit⁹ sic sumptī ad obm̄ est ei⁹ passiō.

T̄terū p̄lo qz extrīsece habit⁹ sciētifici distīgūnt̄ p̄ obiecta p̄m̄arta ⁊ adēqtā ⁊ formalia accepta in rōne mobilitatis p̄ p̄lo. qz alr̄ nō eēt adēqtā. T̄p̄. Effect⁹ distīgūit p̄ suas cās efficiētes p̄ se a q̄b⁹ p̄ se depēdet. Nam 2º p̄hīsecoy s̄m̄ p̄m̄etatorē maior est distictio in finibus q̄ in efficiētib⁹ ⁊ sic est distictio ab vtroq̄. T̄quarta p̄lo qz si scīa accipiat̄ s̄o solo respectu ad obm̄ ⁊ intrīsece qz scīe nō distīgūnt̄ p̄ obiecta: p̄ qz lz hitudo relationis ad terminū sit de eē relatiōis termin⁹ tñ nō: qz sūt disticta oī ginalr̄ tñ distīgūit̄ relo p̄ terminū ⁊ sūdāmētū. T̄quinta p̄lo qz scīa accepta pro toto aggregato distīgūit̄ intrīsece p̄ illud absolutū ⁊ p̄ illā hitudinē ad obm̄ p̄ p̄lo qz cōcretū distīgūit̄ p̄ abstractū ⁊ substractū ab oī eo qd̄ nō ē sp̄m̄ sicut totū p̄ suas p̄tes ab oī alio: naz eadē sunt p̄ncipia eēndi ⁊ distīgūendi. 7º. metaphīsece. T̄s̄xta p̄lo qz scīa

Tex. 2.33

Tex. 2.1.

sic accepta distīgūit̄ extrīsece p̄ sua oba p̄ma ⁊ formalia ⁊ adēqtā. ista p̄lo p̄ vt supra. T̄Septia p̄lo qz habit⁹ sciētifici de eadē p̄clōse nūero puta qz hic triāgulus qz est in semicirculo ⁊ c. in diuersis suppositis eiusdē sp̄e distīgūtur numero solū: p̄ qz illi habit⁹ nō d̄nt̄ intrīsece. nisi ex p̄p̄iis heceyātib⁹ ⁊ extrīsece ex p̄te subiectoy diuersoy numero ⁊ non altūde. T̄Octana p̄lo qz habit⁹ sciētifici quoy q̄libet est de eadē p̄clōse nūero s̄ vñū p̄ subiectuz cōe. cui p̄mo cōpetit̄ passiō. ⁊ alter p̄ distīgūit̄ illius subī in intellectib⁹ suppositoy eiusdē sp̄e illi habit⁹ nō d̄nt̄ sp̄es sed solū nūero p̄ qz ibi nō est nisi diuersitas numeralis ex p̄te subiectoy hitūy ⁊ mediōy q̄ non differūt sp̄e s̄ ex nā rei solū. Naz distīgūit̄ ⁊ distīgūit̄ nō differūt sp̄e: vt puta si d̄ forte demonstrarēt risibīlītās p̄ hominē in vna ⁊ i alia per rationē hois. T̄Nonā p̄lo qz de eadē p̄clōse numero ⁊ oīo p̄ idē mediū hō ⁊ angelus habebūt diuersaz sciētīā sp̄e p̄ ista p̄lo: qz variata vna cā p̄ se ⁊ eētiali variat̄ totus effect⁹ ibi supposita p̄dicta sunt huiusmōi. T̄Correlatiū qz hitudo eētialis i p̄ ⁊ notitia respectu cuiuscūqz obi esto qz eētīa eoy actiue ad h̄m̄oī act⁹ vel habit⁹ cōcurrat qz nunq̄ eētiali p̄pter cām p̄dictaz p̄nt̄ eē equales. sed si totalr̄ ab obiecto vel a diuina volūtate cārent̄ in eis ceteris oīo parib⁹ eēt equales. T̄Decima p̄lo qz passiō singularis respectu sui p̄p̄ij ⁊ adēqtū subiecti ē p̄ se p̄mo de illo demonstrabil̄ vt risibīlītās fortis de for. p̄ exēplariter qm̄ sicut se h̄z risibīlītās ad hoies: ita risibīlītās for. ad fortē suo mō ⁊ sic de oīb⁹: naz sicut cā v̄līo est respectu effectus v̄līo. 2º. p̄hīsecoy ⁊ ita cā p̄ticularis respectu effect⁹ singlis ita qz p̄ncipia p̄p̄ia for. p̄ se p̄mo inherētā sua p̄p̄ie risibīlītatis de ipso est demonstrabilis.

Ad argumēta que facit Scot⁹ p̄ 3. T̄Ad p̄m̄ d̄ qz cōcludit̄ de obiecto per se p̄mo scībilī p̄stitūto in esse per d̄ias eētiales faciētes aliud ⁊ diuersitatē eētiale ⁊ de scīa p̄p̄iissime accepta. sc̄dm̄ est nālis similitudo obiecti q̄ tñ aliā vñitātē h̄z nālī sumptā sic p̄ma p̄ncipia qz p̄mo mō nō h̄nt̄ cās neqz p̄ncipia s̄ alioy sunt p̄ma p̄ncipia sed h̄nt̄ sc̄do mō s̄m̄ p̄m̄etatorē 3º. de aīa. T̄Ex his p̄ respōsio. T̄Ad 2º qz tot p̄nt̄ eē scīe s̄m̄ numeroy quot sūt singlia. nā de hoc qz est in semicirculo p̄ se. p̄mo mō ⁊ d̄m̄stratōe p̄ticulari demonstrat̄ h̄ere tres ⁊ c. filr̄ ⁊ de oīb⁹ alijs triāgulis. T̄Ad 3º d̄ qz Alpharabī⁹ loq̄t̄ de sciētīis in gnālī in eaz p̄ma distictiōe sicut distīgūit̄ Aristo. 6º. ethicoy ⁊ per cōpationē ad eaz obiecta p̄ma formalia ⁊ adēqtā ⁊ hitudo scīe ad obm̄ suū sic acceptū quocūqz scīa accipiat̄ de illis trib⁹ modis expositis in corp̄e q̄onīs vel est dejet⁹ eētīa vel est ipsamet̄ scīa vel cōcomitat̄ ipaz sicut passiō subiectū ⁊ maior: ē hitudo scīe vel noticie ad obm̄ qz ad subm̄ ecōtrario vero est de intellectōe. Nam sicut notitia cōnotat obiectū ita intellectio subiectū. obiectū autē nunq̄ est de eētīa scīe lz vt mouens intellectū ⁊ cās eaz sit p̄ se cā ei⁹ ⁊ vt terminās mēsurā ei⁹ nisi p̄hibeat̄ p̄cessus in infinitū i actibus ⁊ hitib⁹ intelligēdī s̄ Aūic. qz tūc vltim⁹ act⁹ reflex⁹ ⁊ obiectū eius sunt idēz realiter sed disticti formalr̄ sicut quo intelligit̄ ⁊ qd̄. Et hec sunt que pro nunc sentio in p̄ntā q̄onē ardua ⁊ distictā esse dicendū. T̄Ad. 1º.

Arca octanū lib̄rū p̄hīsecoy q̄rit̄ p̄mo vtrū p̄m̄ū motorez esse sit demonstrabile. T̄Ad nō qz nō est a nobis cognoscibilis ergo nihil a nobis de eo ē d̄m̄strabile p̄ p̄ma p̄mo posteriory: qz de subdopoitet cognoscere qd̄ ⁊ qz. Et aīis est manifestū. 2º. metaphīsece qz intellect⁹ noster se h̄z ad manifestissimā in nā sicut oculus noctue ad lumē solis vbi est in possibilitas. ergo ⁊ hic. T̄p̄. s̄m̄ philosophū. 3º. de aīa. fantasimata se se habēt ad intellectū sicut sensibilia ad sensuz. ergo hō nihil intelligit nisi cui⁹ fantasimā p̄t̄ p̄ sensuz apprehendere prim⁹ motor: nō h̄z fantasimā ergo ⁊ c. T̄Itē in finitū inq̄ntū infinitū est ignotū p̄mo hui⁹ ⁊ 2º. metaphīsece. p̄bat̄ de intellectu n̄o. qz sūt imp̄oportioinata infinitū ⁊ intellect⁹ finit⁹: s̄ p̄m̄ motor: est infinit⁹ vt p̄ ex hoc. 8º. ⁊ intellect⁹ noster est finit⁹ qz est potētīa nāe finite ergo ⁊ c. T̄Incōtrariū est Aristo. in hoc. 8º. qz per mobile motum

Tex. 2.3

Tex. 2.1

Tex. 2.3

Tex. 2.3

Tex. 2.1

Tex. 2.3

et. 7. 8.

demonstrat primum motorem esse.

In hac qone sunt tria faciēda. Primo pmittā ali/ qua pambula. Secōdo aliq̄s p̄clones. Ter/ tio remonebunt aliq̄ difficultates. Nota dū p̄ q̄ quoz sunt vie qb̄ veniē in cognitionez p̄mi motoris vt pbabit s. p̄ viā cālitatis effectiue seu monētis p̄ viā finis p̄ viā emi nētie r̄ p̄ viā remotiōis. Ad qd̄ intelligēdū est sciendū q̄ quoz modis venim̄ in cognitionez alicui⁹ aut imediate p̄ seipm̄ sicut actū intelligēdi exp̄imētalr̄ p̄ seipm̄ cognoscim̄ aut p̄ spēm suā sicut q̄ditates rerū sensibiliū p̄ spēs ip̄res/ sas in aīa. Aut arguit p̄ rōnē cognoscēdi sicut p̄ spēm acci/ dentiū argumentamur subām. Aut arguit p̄ obm̄ co/ gnitiū sicut p̄ actū intelligēdi cognitiū arguim̄ in nobis potē tiāz itellectiā. Secōdo ē notādū qd̄ duplex est demon/ stratio. s. cathegorica seu ostēsiua r̄ illa est in modo r̄ in fi/ gura r̄ est potissīma demonstratio de qua habet p̄ poste/ rioroz. cui⁹ oēs termini sunt. idē realr̄ r̄ si non formalr̄. Alia est hypotetica seu diuisiua per quaz iuestigant diffinitōes entū vt p̄ 2.º posterioroz. r̄ p̄ de aīa cui⁹ termini nō sunt idem nec realr̄ nec formalr̄. nec est in modo nec in figura. Tertio est notādū qd̄ difficultas in cognoscēdo puenit duplr̄ s̄m̄ Lōmētatorē. 2.º. metaphice. aut ex pte rei cogni te sicut de relatiōib⁹ r̄ de mā p̄ma p̄pter eoz minimā en/ titatē. aut ex pte nostrī modī cognoscēdi q̄ est ex sensatis. sicut p̄ 3.º. de aīa. r̄ in de sensu r̄ sensato. nihil enīz est in in/ tellectu. qn̄ p̄ p̄ fuerit in sensu. r̄ illo mō metaphice est difficillima: quia de maxīme abstractis a mā r̄ a motu r̄ a sensu p̄ metaphice. Quarto est notādū qd̄ aliqd̄ cogno sci pot̄ itelligi duplr̄ aut si est aut qd̄ ē vt p̄ 2.º. posterioroz.

His pmissis ponunt sex p̄clones. Prima q̄ a nobis pro statu isto nō cognoscit p̄m̄ motor: p̄ seipm̄ r̄ exp̄imētalr̄ p̄ 3.º. q̄ talis est cognitio intuitiua quā de deo r̄ pro statu isto r̄ de lege cōi nō pot̄ h̄re. Secōda p̄clō q̄ de cōi lege nō cognoscim̄ pro statu isto p̄m̄ motor: p̄ ali/ quaz spēm ei⁹. p̄p̄iaz: q̄ spēm nullā hēmus pro statu isto nāl̄ nisi cāta: a sensibili⁹ a qb̄ nō causat in nobis aliqua talis que vt sic posset p̄m̄ motor: rep̄itare. Tertia p̄clō q̄ sicut p̄ actū cognoscēdi arguim̄ potentiaz: r̄ ex ea arguim̄ eēntiaz aīe sicut p̄ accētia subāz sic p̄ motū aut effe ctum cognitiū arguitiue r̄ demonstratiue hypotetica cogno scim̄ p̄m̄ motor: q̄ cognito aliquo effectu vel motor: tūc q̄rim̄ de cā efficiente vel mouēte vel finali. Itāz si est causatur vel motū aut a se aut ab alio. r̄ ne eaf̄ in infinitūz in talib⁹ eēntialr̄ ordiat̄s deueniē ad p̄m̄ mouēs simplr̄ r̄ p̄m̄ efficiēs r̄ vltimū finē r̄ ista via ē philosophica quo ad motū qua vtiē Aristo. hic in hoc. 8.º. ad demonstrandūz p̄m̄ motor: esse. Via tñ ex cāto est melior: q̄ si nihil mo/ neres nō min⁹ p̄ cātū posset p̄m̄ motor: demonstrari in/ q̄ntū efficiēs p̄m̄. Quarta p̄clō q̄ p̄m̄ motor: co/ gnoscim̄ arguitiue p̄ rōnē cognoscēdi q̄ sicut p̄ spēs sensi/ biles cognoscim̄ subām co: palē sic p̄ co: palē spūalē r̄ tā/ dem p̄mā vt p̄ 3.º. de aīa. Quinta p̄clō q̄ demonstra tione p̄pter qd̄ r̄ ostēsiua r̄ potissīma nō pot̄ aliquo modo demonstrari: tūz q̄ illa p̄cedit p̄ diffinitionē vt p̄ 3.º. de aīa 2.º. posterioroz quā p̄m̄ motor: nō h̄z cū sit simplr̄ sim/ plex: tūm q̄ illa abstrahit ab oī ex̄tia sicut ab oī p̄dicato p̄ accēs. Sexta p̄clō q̄ demonstrat metaphice per viam eminetie. dato. n. q̄ nihil moueret aut cāret adhuc ex or/ dine repto in entib⁹ inter ea que sunt alteri⁹ r̄ alteri⁹ rōnis ostēderet q̄ eēt deuenire ad vnū p̄m̄z eminet̄s. Adeta/ phicus enā demonstrat hoc idē ex fine vltio. 12.º. metaphi sice entia nolūt male disponi multitudo p̄ncipātum mala. vn⁹ igit̄ p̄nceps. Itādem igit̄ iter ceteros p̄cept⁹ de p̄m̄ mo motore p̄ceptū entis p̄mi r̄ p̄me cāe vel p̄mi moto/ ris. Deductio igit̄ ab effectib⁹ vel motu vsq̄ ad cām p̄m̄ mam vel p̄m̄ motor: est pbifica r̄ si p̄cedat a p̄ma cā vl̄ p̄mo motore vsq̄ ad ens infinitū eēt metaphice q̄ finitūz r̄ infinitū sunt d̄rie entis qd̄ est subiectūz metaphice r̄ de/ ductio ab ente infinito vsq̄ ad alias p̄fectōes simplr̄ ē the/ orica r̄ sic gnātōe pbifica est prior seq̄. 2.º. metaphice. 3.º. theorica h̄z p̄fectiue ecōtrario p̄tingat. Alie vie patebunt in qōne de infinitate in vigore p̄mi motoris: Intelligendū tñ

q̄ cū p̄m̄ motor: nō possit a nobis cognosci sub propria ei⁹ rōne q̄d̄ditatiua r̄ absoluta r̄ p̄ceptu simplici. Lōcipi/ mus tñ de eo p̄fectiōes s̄m̄ q̄druplicē distinctionez. P̄mo q̄: nō solū positivū s̄z ē p̄uatiuas sicut est immortalitas incor ruptibilitas r̄ huiusmōi. Secōdo nō solū absolutas qualis ē infinitas vt patebit s̄z ē respectiuas q̄lis ē cālitas q̄ ē respe ctus fundamētalis ad extra. Tertio mō nō solū p̄m̄arios q̄les sunt itellect⁹ r̄ volūtas: s̄z ē scōarias vt intelligere r̄ velle. Quarto nō solū cōes. s. deo r̄ creature sicut sapiētia r̄ bonitas: s̄z ē p̄p̄ias sicut eternitas r̄ necessitas. P̄ter hec hēim⁹ tres alios p̄cept⁹ de p̄mo motore: se h̄ntes ad enīz sicut gen⁹ ad d̄iaz diuisiua: ei⁹ vel sicut d̄ia sup̄ior ad inferiorē r̄ isti sunt p̄cept⁹ entis substantie r̄ spūs p̄ p̄m̄ mam demonstram⁹ de deo passiōes entis vnū bonūz r̄c. p̄ subām q̄ sit subsistēs p̄ spiritū q̄ sit incorporeus.

Sed tūc occurrūt difficultates. p̄ma q̄ cū itellect⁹ r̄ ita hēbis p̄p̄iū p̄ceptū q̄d̄ditatiuū r̄ absolutū p̄mi mo/ toris. d̄ q̄ itellect⁹ h̄z p̄ceptū cui⁹ hec oīa attribuit tanq̄ ra/ dicali fundamēto vel dicat q̄ deductiue possum⁹ rōnē ei⁹ r̄ cuiuslibet cognoscere sicut mā p̄mā ex trāsmutatiōe substantiali vt p̄ 3.º. pbificoz. r̄ formā substantiale ex ei⁹ opa tione p̄ cell. Secōda difficultas q̄: nulla scia prodat subm̄ suū esse: s̄z ip̄m̄ p̄supponit p̄ posterioroz s̄z substantia sepata est subiectū metaphice. r̄ ita p̄ viā eminetie nō demonstra tur p̄m̄ motor: eē metaphice. Dicūt q̄ assumptūz h̄z veritatē de subiecto p̄ r̄ adeq̄to r̄ de demonstratiōe p̄pter qd̄. nō aut̄ d̄ subiecto p̄mo p̄mitate nobilitatis r̄ de demō stratione: q̄ sicut hic p̄tingit. Itāz ens inquātū ens est sub iectū adequatū metaphice r̄ subiecta sepata nobilissimūz. Tertia difficultas q̄: tūc scia hui⁹ libri excederet sciaz d̄ aīa si hic p̄sideret de p̄mo motore. p̄ns est p̄tra Aristo. et Lōmētatorē p̄ de aīa. dicūt q̄ aīa vt volēs vel vt itelligēs vt cōsiderat in. 3.º. de aīa est nobilior: p̄mo motore vt mo/ tor: est aut vt mouēs est sicut itelligē r̄ velle que sunt opa/ tiones i manētes sunt nobilio: es q̄ mouere qd̄ est opatio trāsiēs r̄ respectiua. Quarta difficultas q̄: videt q̄ deū esse sit p̄ se notū. q̄ cognitio de ei⁹ ex̄tia est in oīb⁹ nāl̄ in ferta s̄m̄ Damascenū in suo p̄o s̄m̄iaz. talia aut̄ nāl̄ inserta sunt p̄ma p̄ncipia que sūt p̄ se nota post posterioroz. Dicūt q̄ cōprehēsiōib⁹ est p̄ se notū: q̄ intuitiue notū ceteris aut̄ est per se notū silogismo in p̄ceptibili sciētib⁹. tñ qd̄ est illd̄ a quo est oīs depēdētia simplr̄. P̄. Alia est rō dei inq̄ tum de⁹ r̄ inq̄ntū p̄m̄ motor: esto igit̄ q̄ deū esse sit p̄ se notū. nō tñ p̄m̄ motor: esse cū sit demonstrabilis a prior̄i r̄ a posteriori. nam a prior̄i sic demonstrat. si de⁹ est p̄mus motor: est: s̄z de⁹ est igit̄ a posteriori vere sicut facit Aristo. hic ex mobili moto a se vl̄ ab alio.

Ad argumēta ad p̄m̄ dicūt q̄ illa similitudo Aristo. 2.º. metaphice notat difficultatē s̄z nō impossibilitatē vel qd̄ notat impossibilitatē quo ad notitiā intuitiā r̄ clarāz r̄ nō quo ad notitiāz simplr̄. Ad 2.º. d̄ q̄ illa cōparatio p̄bi de fantasmate h̄z itelligi quo ad p̄mā motiōnē itelle ctus possibilis ab obiecto. ibi. n. fantasia cū itellectu h̄z ra/ tionē obiecti p̄mo mouētis itellectū: sed nō d̄z itelligi q̄ntū ad actū sequētes p̄mā motiōnē. pot̄ enīz itellect⁹ abstra/ here obiectū inclusuz i obiecto p̄mo mouēte. P̄opterea se h̄z p̄m̄ motor: in itellectōe n̄ra resp̄cū ei⁹ vt terminās nō vt mouēs: s̄z magis aliqd̄ sensibile mouet. Cōfirmatur ex motu celi sensato r̄ ei⁹ fantasmate h̄ntib⁹ p̄ se bitudinez ad p̄m̄ motor: d̄ductiue p̄cludit p̄m̄ motor: sic ex trāsmu/ tatiōe subāli sensata cognoscit mā p̄ hui⁹. r̄ forma ex eius opatiōe. Ad vltimū d̄ q̄ infinitū i po⁹ ē ignotū s̄m̄ motū sue ifinitatis. s. capiēdo alterū post alterū: q̄ ibi p̄cedit in infinitū. semp̄ tñ capiēdo finitū. Intellect⁹ v̄ finit⁹ pot̄ co/ gnoscere totū illud cathegrematice nō partē post partēz deueniēdo ad finē cōplete. Ad p̄firmationē d̄ q̄ ibi est p̄portio attigētie nō p̄mēsuratiōis r̄ h̄ suffic. Qd̄. 2.º.

Consequenter q̄r̄ qd̄ est p̄m̄ mo/ tor: In ista qōne sunt due opiniones p̄rie. vna ponit veritatē esse simplr̄ simplici ac sūme simplici: r̄ sic non est

p. 11. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

diffinitio datur p priora & intrinseca. 6°. thopf
 cor. Alij vero dicunt q deitas & de^o includit ens substantia
 nam no pdicamentale s analogā & spēs qd dicitur & a pōi
 ex qb^o poterit intrinsece diffiniri. ¶ Pro quaz opinionū de
 claratione sunt aliqua intelligēda. ¶ Prīmū pro pma opinio
 ne q no sunt idē simplr simplex & sūme simplex: q: sim
 pliciter simplex est qd no est resolvable in aliqua ipm ppo
 nentia vel pstitūtia sed vltra resolutio stat ad illud. sicut in
 discretis ad unitatē. Sūme aut simplex ē q no pōt aliquo
 modo pponi nec aliqd sibi nec ipm alteri. Et istud est act^o
 purus. ¶ Ex quo inferunt tria. ¶ Prīmū q in creaturis re
 perit aliqd simplr simplex: q: in resolutōe ppositōy i par
 tes cōtiales seu qūlitas seu qd dicitur ne pcedatur in
 infinitū in talib^o sicut pcedit in divisione pmi est deneni
 re in pma ireresolubilia: q: talia sūt cōtialr ordiata. ¶ Se
 cundū q in creaturis no inuenit aliqd sūme simplex: quia
 oia simplr simplicia que sunt in creaturis sunt alijs pponi
 bilia. ¶ Tertio seq^r q in solo deo reperit sūme simplex cū
 oia diuina sint act^o purissim^o no in se pposita nec alteri cō
 possibilis. Et ne sit aliqd p^o deo nec aliq^o rō p^o deitate
 sed ipsa sit pma qd dicitur simplex sicut de^o est prim^o mo
 tor & vltimat^o finis simplr & cū sit intellectui diuino primo
 & maxime nota simplr. 2°. metaphisice apud nām no erit
 nec diffinibilis nec descriptibilis: q: qlibet talis datur per
 notiora in ordine quo ad nos. Tamen a multis multipl
 describit ab Anselmo in mono. sic q p^o im^o motor est quo
 maius excogitari non pōt. Ab alijs qd est ens cui nihil de
 est entitatis eo modo quo possibile est illud haberi i aliquo
 vno. Et hoc addit pro tanto: q: no pōt in se realiter & for
 maliter p idēptatē omnē realitatē hēre. ¶ Dōt etiā sic de
 scribi qd est ens excedēs quocūqz ens finitū vltra omnem
 pportione determinatā aut determinabilē. Aliter sic descri
 bitur qd est infinit^o impartibilis oio imobilis nullā magni
 tudine hīs incōprehensibilis incōponibilis i plurificabilis
 immortalis inuisibilis inlocabilis seu incircūscriptibilis ppre
 hendēs actu oia actu infinito intuitiuo clarissimo & distin
 ctissimo ac glisissimo & sempiterno volensqz oia bona &
 amās volūtatē velle & amore eternis increatis & imensis.
 Aliter sic qd est ens cui^o centrū est vbiqz. s. p cōtialr poten
 tiaz & pntiam ppter eius infinitatez simpliciter & no fm
 quid & circūferentia nūscqz. Melius enim scitur quid non
 est q quid est primus motor.

Sed ptra opiniones pdictas sunt difficultates pmo
 ptra primā. ¶ Prīma difficultas est q: in primo
 signo deitas no est ens neqz subā nec spūs qd dicitur quid
 igit est. Df qd est tātū ipsa sicut equitas fm Auiē. 5°. sue
 metaphisice est tantū equitas & no est aliqd pdictōy qd dī
 tatione seu in pmo signo qd idē ipōtat tñ simplr & absolute
 est vniūqz ipsoy & denoiatū sic hō in p^o signo seu qd
 dicitur no est risibilis: simplr tñ & absolute est risibilis.

¶ Alia difficultas: q: cū magis vlia sint priora fm naturā
 p Aristo. in post pdicamentis. 2. 5°. metaphisice. q: ab eis
 no puerit subsistēdi pna. deitas igit no erit prima rō: sed
 vniūqz pdictōy terminū. Dicit q opposit^o modus est
 in nā naturata & nā naturate. Itāz in creaturis est pcessus
 ab imperfecto ad pfect^o: q: agēs finitū ppter iperfectionē
 sue actōis. no pōt statz pducē illud qd est pfectuz. cōtra
 est in diuinis ppter pfectionē deitatis: q: min^o cōe ē prius
 vñ rō deitatis est prior: s; alia tria retinēt in diuinis eundez
 ordinē que retinēt in creaturis: q: post deitatez in deo ratio
 entis est. pma rō substantie. secūda & rō spūs. tertia. Et ad
 regulā Aristo. dicit q ipse intelligit in recta linea pdicamē
 tali: & de pdicatis qd dicitur se habētib^o p modū pti q^o r
 illa se ad deitate no hnt. Alia difficultas q: si de^o in primo
 signo no est ex^o. & in secōdo est ens. ergo mutabil de no ēē
 tali ad esse tali. Df q mutatio est fm signa successiua & no
 fm pmanētia sicut sūt signa deitati correspondētia.

Contra secūda opinione q fm euz prim^o motor
 erit pposit^o ex actu & potentia ptabibili
 & ptabete qd qūl cōtialib^o & erit pncipat^o pncipijs it in
 secis & ex eis depēdēs. Istud difficultati rīdet Boner^o cui^o
 pncipalr est hec opinio q pma radix pponis est rō partis

quonia nihil pōt cōponere cū alio nisi habeat rōnez partis
 respectu totū resultatū ex illa pte & ali^o. Radix aut q ali
 quod hēat rōnez pti est q sit finita formalr vel pcurrat
 cū formalr finito. nullū aut infinitū hz rōne pti cūz omne
 totū sit mai^o qlibet sui pte: s; infinito nihil est mai^o pstitū
 autē abstrahit a pōne: q: ois pō est pstitūtio & no econ
 uerso. Itāz qlibet psona diuina pstitūit ex essentia & rela
 tione: & tñ no pponit. Tñ pstitūtia pnt esse finita infinita
 & neutra. Itāz diuina essentia est infinita relatiōes non sunt
 finite nec infinite & mā & forma que simul componunt se/
 mel & pstitūit & ppositū nāle sunt formalr finite. ¶ Cor/
 relariū q gnā gnālissima sunt pposita no rōne entis s; dis
 ferētiāz essentialiū ptabentiū ens ad illa que tales differē
 tie habēt finitātē pro gradu intrinsece. Et psequēter pcedit
 q in deo est actus & potētia metaphisica que stat cūz pu
 rissimo actu excludēte omnē ppositionē sed no est ibi potē
 tia phisica: q: illa expectat actū & est inter realiter distincta.
 Lōcedit etiā q ibi est potētia loyca. s. no repugnāta termi
 norū & sunt ibi pncipia intrinseca & pncipiata. ¶ Alia diffi
 cultas: q: fm Aristo. 3°. metaphisice ens no hz dīas: quia
 tūc ēē gen^o. Dicit q Aristo. capit ibi ens vt puerit cū in
 telligibili qd vt sic est equiuocū ad p se & ad accūs itelligi
 bile & loq^r de differētijs pdicamentib^o adequate euacuā
 tibus totū ambitū diuisi. dīe aut iste diuidēs ens no sūt
 pdicamentales s; extra pdicamēta pstitūtia tñ gnā gnālissi
 ma oīz pdicamentōy intrinsece per quas vniūqzlibet gen^o
 gnālissimū simul cū ente pfecte pōt diffiniri & p quas di
 stinguūt cōtialr ab inuicē & no soluz p modos p quos il
 lis dīas nobis ignotas circūloqmur. ¶ Alia difficultas si
 infinitū formalr cū finito formalr pōt pponere. Dicit ipse
 psequēter q no. esto q de rōne totū sit qd sit mai^o qlibet
 sui pte. Si vō de rōne ei^o ēē qd esset maius altera sui pte:
 sed no qlibet bene posset. Sed si instet q sine ppositū cō
 ponat ex partib^o finitis. aut infinitis ambabus vel vna in
 finita & altera finita. adhuc totū erit maius: q: pnter vltra
 qūcūqz partē & alia. Dicit q plus magis & min^o sunt pas
 siones qntitatis finite solū. ¶ Et si dicas q decem infinita
 sunt plura qz qūo: dicit pcedēdo ppter numez finitū ibi
 acceptū circa infinita. ¶ Et si dicat q tria infinita sint simul
 vniū addit ad reliquū: & ita aggregatū est mai^o. Df q totūz
 illud aggregatū ex illis trib^o infinitis non est mai^o s; plus:
 q: tria sunt plā duob^o positue & vno negatiue: q: vniū no
 est tot quot tria. ¶ Alia difficultas est ptra primā opinione
 q: tūc theologia no haberet in se demonstratiōes ppter qd
 s; tātū: q: & sic no ēē pfectissima scia p3 pna p^o posterior.
 & p^o phisicoy. a pmetatore: q: notitū p cām est nobilior qz
 que per effectū. & aūs est manifestū ex quo de^o no hz dif
 finitionē. Dicit q theologia in se & in intellectu & sibi pro
 portionato excedit oēz aliaz sciaz ex obiecto pmo. qd est di
 uina eētia ex medio qd cūqz fuerit ibi. & ex certitudine &
 euidētia. ¶ Ad pmetatore dī q notitia alienū p cām ē no
 bilior notitia eiusdē p effectū ceteris parib^o. ¶ Preterea
 hz deitas no hēat rōne priorē se. tñ multa dīa bene habent
 que sunt. 2°. posterior. & per illa pnt de deo a prior ppter
 qd demonstrari. Itāz dicit q infinitas inest diuine eētie
 per rōne ipsi^o diuine eētie: & deo insunt motiuitas & cāti
 uitas per volūtatē & ē pur^o act^o: q: sūme simplex. ¶ In
 telligendū tñ q cōsideratio de primo motore & de ceteris
 formis abstractis qd sunt est metaphisica & no nālis. con
 stat enī q cōsideratio nālis d qd dicitur formaz stat ad aīaz
 intellectiua que est forma in mā per informationē & abstra
 cta fm inhesionē no enī vt cetera forme est educta de po
 tentia materia: sed deforis veniū in su dei. 16°. de aīalibus:
 s; cōsideratio de formis abstractis: an sint & p motū ē solū
 phisica: vt p3. 2°. phicoy. & ab aristo. & pmetatore. D. 3°.

Veritur An prim^o motor sit vni
 cus. Absqz argumentis
 q ad ptes & ommissis multis rōnib^o hoc pro
 bantib^o accipit vna ratio Scoti que magis
 cōuincit & est hec. Omnis natura que de se
 no est determinata ad vniū indiuidū: s; est indetermiata
 ad plura eiusdē rōnis qntum est ex se no determinatur ad

Tex. 2. 17

Tex. 2.

Com. 1.

1°. p^o. t.
2°. q. p^o.

Tex. 2.

certum numerum individuum eiusdem rationis. **C**irca propositio ostendit quod quadrupli. **C**irca primo quod aliqui negauerunt deum plures mundos posse producere. tamen processio de duobus nullus potest negare quin tres et quatuor. et sic in infinitum possit producere. quod in his que sunt eiusdem rationis: et in his que insunt per se non potest dari ratio magis de uno quam de reliquo. **C**irca secundo quod si alicui moderni negat deum posse producere plures angelos in eadem specie. processio tamen de duobus procedit de quocumque numero propter veritatem propositionis predictae. **C**irca tertio quia processio quod unum corpus possit simul et semel esse in diversis locis totaliter similiter et in infinitis simul adequat. **C**irca quarto quod processio quod duo corpora possunt esse et simul semel in eodem loco adequato statim inferunt de mille. **I**sta propositio sit declarata accepta pro maiori accipitur. minor si ponant plures motores. natura primi motoris non erit determinata ad unum. igitur qua ratione poterit esse in duobus ex consequenti in tribus et quatuor et sic in infinitum. et cum in perpetuum non dicitur esse a posse. 3. physico. tractatu de infinito. et 9. metha. ubi dicitur quod nullum sempiternum est in potentia appositum dualitate statim ponitur possibilitas ad infinitum et sic de secundo erunt infiniti primi motores.

Contra tamen istam regulam instat quadrupli accepta illa propositio maiori accipitur igitur minor sub illa natura angelica vel humana cuius non sit determinata ad unum individuum poterit esse infiniti angeli et infiniti homines. **C**irca secundo faber non est determinatus ad faciendum ex ferro potius unum cutellum quam duos vel tres. ergo poterit facere infinitos. **C**irca tertio accipitur aliam minorem sub eadem maiori sic faber non est determinatus ad portandum duo opera vel tria. igitur poterit portare infinita. **C**irca quarto accipitur istam minorem sic per in diuinis non est determinatus ad unum suppositum producem. igitur nec ad duo. propter falsum quod non determinatur ad producem nisi duo.

Ad primum dicitur quod natura humana non est de se determinata ad infinitum namque alioquin deus non posset perpetuare mundi igitur numerus hominum determinatur est ab extrinseco. scilicet a diuina voluntate. **A**d secundum dicitur determinatio fabri est a materia: quod si viveret in infinitum et haberet ferrum in infinitum multiplicaret cutellos in infinitum sed sic non est in proposito quod si natura primi motoris non esset ex se limitata ad unum cum quolibet possibile sibi ad intra sit necessarium sequitur quod essent actu infiniti primi motores. **A**d tertium dicitur quod est repugnans ex parte similitudinis. **I**taque successiue posses certis paribus infinita portare si in infinitum viueret vel duraret. **A**d quartum dicitur quod si essent productores eiusdem rationis oporteret dicere quod non esset certus numerus suppositorum in diuinis sed sunt alterius rationis determinans autem a principijs diuersis: rationibus scilicet intellectu et voluntate.

Sed tunc remanet difficultas cum secundum fides et veritatem tres persone sunt in diuinis videlicet quod sunt tres motores primi. **A**d hoc dicitur quod doctores procedunt quod ille sanctissimus me persone in diuinis sunt tres mouentes et tres creates: sed non tres motores nec tres creatores. **C**ausas huius diuersitatis assignat Jo. Scotus quod quoniam sunt aliquid duo dependentia. neutrum eorum potest perfecte terminare dependentiam alterius: sed oportet quod ambo terminent ad unum tertium independentes. **E**xemplum si sunt duo accidentia respectu eiusdem subiecti quoniam igitur sunt duo adiectiua ut adiectiua sunt neutrum alterum terminabit eo quod ut sic dependentia sunt. oportet igitur quod terminentur ad tertium independentes. scilicet ad substantiuum quod ut sic habet rationem independentis: quoniam tamen unum adiectiuorum substantiuatur statim illud quod sit substantiuum terminat dependentiam alterius. et per propter alterum inueniens adiectiuum ponit suum significatum circa aliud. **S**i autem ambo remanent adiectiua ut adiectiua neutrum ponit suum significatum circa aliud. modo ad propositum quoniam dicitur mus duo primi mouentes oia illa tria adiectiua sunt adiectiua tenta. et sic neutrum poterit terminare dependentiam alterius sed oia illa stant in suspensio: ita unum sicut reliquum. et ideo illud adiectiuum duo non ponit significatum suum circa reliquum. scilicet circa primos nec circa mouentes. ita quod per duo non numerat virtutem motiuam nec primum sed virtutes stat precipuis in se. quoniam antea dicitur duo primi motores: tunc per duo et per primum ponit suum significatum circa substantiuum illud motores et sic numerat potentiam motiuam eorum quod est falsum: quod per unam

potentiam indiuisam et indistinctam numerat existentem in omnibus illis gloriosissimis personis que est voluntas diuina infinita primo. motrix ad extra. et prima regula omnium contingentiu que sua manu et vi tenet omne ens limitatum coactat de entitate creatis quantum et quante et quibus vult illa unica in omnibus illis existente sunt ille tres persone motrices unicus motor et tres primi mouentes unicum mouens in neutro genere per independentiam eorum in essentia.

Circa 2. 4.

Trum essentia primi motoris sit omnium aliorum extra se finis ultimatius quod non. quod si causat eam mere naturali ut prescindit a voluntate. ex propter necessario causabit ad extra quod est impossibile: quod sic necessario oia euenient.

Circa contrarium arguitur quod calitas prima et perfectissima est attribuenda prime et perfectissime perfectioni. huiusmodi est causalitas finis. 2. physico. et 5. metaphisice. est enim causa causarum et essentia primi motoris est perfectissima perfectio.

Hic dicuntur due conclusiones. **C**irca prima quod essentia primi motoris non est causa efficiens eorum que ad extra causant: quod cum causet mere naturali et necessario quantum est ex se et seclusa voluntate oia de necessitate euenient. **C**irca secunda conclusio quod ipsa respectu omnium habet rationem ultimi finis gratia cuius: tunc quod ab omnibus est summe appetibilis. oia enim bonum appetunt primo ethico. et magis bonum magis appetunt igitur maxime bonum maxime appetunt per illam regulam thopicam sicut simpliciter ad simpliciter et magis ad magis: ita maxime ad maxime: et bonum habet rationem finis. 2. physico. et 5. metaphisice. igitur summum bonum habebit rationem summi finis et ultimi. cum igitur ipsa sit summum bonum: quod primo infinito simpliciter erit ex propter ultimo voluntatis finis. **C**irca hinc dicitur quod deterius est semper gratia melioris. 7. politico: quod accitua erunt propter substantias et elementa propter mixta et mixta. imperfecta propter perfecta. et maiata propter aiata et vegetabilia propter aialia et bruta propter hominem. et corpus propter animam. et anima propter primum motore: et oia que sunt tandem in primo motore resoluntur. ergo eius essentia est ultimatus tandem omnium finis non sub fine.

Sed hic sunt aliquae difficultates. **C**irca prima est quia prima calitas ad extra attribuit diuine voluntati. **C**irca secunda quod essentia primi motoris seclusa voluntate causat mere naturali. et sic necessario et sic cadit necessario ad extra. **C**irca tertia quod cum calitas finis sit prima et prior omnibus alijs calitatibus in suo genere: et sic prouenit alias calitates in causando effectum: et ita alie cause nihil causabunt ex quo per finem in illo priori quo procedit alias causas effectus est catus. **A**d primum dicitur quod agere et mouere prouenit proprie cause efficienti. et ideo concedo quod voluntas primi motoris est mouens et agens primum simpliciter: sed care abstrahit ab istis. ideo non sequitur quod primum causans sit primum mouens: neque primum mouens sit primum causans sicut primum animal non est primus asinus: nec primus asinus primum animal. essentia autem primi motoris habet causalitatem alterius rationis a voluntate et in ordine est primum causans. **A**d secundum dicitur quod conexio rerum ad existitiam primi motoris ut ad finem est necia seu secundum esse essentie et in potentia obiectiua seu in existitiam actuali secundum quamlibet res contingenter: sunt tamen ipsis positus quocumque necessaria est conexio ad finem. ordo enim secundum habitudinem cause finalis est naturalis et per se perfectitate secundi modi inest ordinatis ad finem et de eis per eorum rationes formales a priori demonstrabilis. naturaliter enim asinus est propter hominem et homo propter entitiam primi motoris. **A**d aliud dicitur quod effectus non solum dependet a fine sed ab efficiente. efficiens autem est liberum et mere contingenter eam ut patebit inferius. quare primus motor: eam effectiue per sui voluntatem: quod eam in quantum quante quod et quoniam vult secundum sui beneplacitum arbitrarium. et ideo effectus sunt contingentes: quod si una causa est libera totus effectus est liber et si mille nales cuius illa libera concurrerent. **A**d vltimum dicitur quod si causa finalis sit totalis in suo genere. in ponendo tamen efficiente non est totalis simpliciter quod deficit causalitas aliarum causarum. et ideo si ex se in suo genere causet necessario omnia quecumque causat: tamen quia exigitur voluntas non ponet effectum in actu nisi concurrente voluntate que mere libere et contingenter causat. ideo totus effectus semper simpliciter

Tex. 2. 17

Tex. 2. 1

Tex. 2. 31 et. 2.

Cap. 1.

Tex. 2. 31

Com. 1.

1. p. di. 2. q. p.

Tex. 2.

erit ptingens.

Qd. 5.

Primum cētia p̄mi motoris sit p̄mū obiectū intellect⁹ eiusdē q̄ nō: q: supreme potētie d̄z esse cōissimū obiectū. intellect⁹ p̄mi motoris est suprema potētia. cētia aut̄ ei⁹ nō est cōissimū obiectū. sed ens igit̄ erit ens ei⁹ obm̄ adeq̄tuz. **Contra** q: nobilissime potētie est nobilissimū obiectū: sed intellect⁹ p̄mi motoris est nobilissima potētia sed nihil est nobiliss̄ essentia p̄mi motoris ergo &c.

Cap. 8 vii

Tex. 2.4.

Sed hic est intelligendū q̄ p̄mū capitur q̄dr̄. i. s. adeq̄te: vt p̄z p̄o posterior̄ sicut h̄ere tres angulos cōpetit p̄mo triāgulo quoniā adequate. 2. p̄o perfectione sicut substantia ponit̄ p̄mū ens q: p̄fecti⁹. 7. metaphisice. 3. gn̄atione sicut mā dicit̄ prior̄ forma & ista duo p̄posito vt. 2. phisicoz. 4. in mediatiōe sicut forma substantialis. p̄mo inest materie p̄me idest imediate vt p̄z. 2. de aia. a cōmetatore. 3. 4. & 2. celi. h̄z p̄i⁹ inest alteratio. **Et** fm̄ hoc ponunt̄ quatuor p̄clones. 1. Prima q̄ essentia p̄mi motoris est p̄mū obiectū p̄mitate adequatiōis respectū sui intellect⁹: q: q̄n̄ aliq̄ potētia nō p̄t habere aliquē actum q̄n̄ p̄mo terminet̄ ad se videt̄ esse obiectū ei⁹ p̄mū p̄mitate adequatiōis: sed intellect⁹ p̄mi motoris nō p̄t habere aliquē actū q̄n̄ terminet̄ ad sui essentia p̄mo. q: p̄mus motor: nō p̄t h̄ere nisi vnicū & ille necessario. p̄mo terminatur ad sui essentia ergo &c. Secūda p̄clō q: cētia p̄mi motoris est p̄mū obiectū p̄mitate p̄fectiōis eiusdē intellectus: q: talis cētia est p̄fectissima iter̄ oia apprehēsa ab intellectu eodē. Tercia p̄clō qd̄ cētia p̄mi motoris est p̄mū obm̄ p̄mitate gn̄atiōis quoniā q̄n̄cūq; aliq̄ talē ordinez habet̄ in cognosct̄ qualē inesse p̄mū inesse est p̄mū incognosct̄: s̄ intellect⁹ p̄mi motoris oia cognosct̄ sub tali ordine. p̄mū aut̄ inesse est cētia. Quarta p̄clō q̄ cētia p̄mi motoris est p̄mū obiectū p̄mitate imediationis: q: intellectus p̄mi motoris nō cognosct̄ sui essentia alijs p̄cognitis: sed alia mediante ipsa.

Contra p̄dictas p̄clones instat̄ p̄mo p̄tra p̄maz: q: nulla potētia p̄t fieri nisi in obiectum adequatū vel in illud in quo p̄tinet̄ sed cētia p̄mi motoris nō includit̄ in aliq̄ creaturaz. igit̄ intellect⁹ p̄mi motoris nō p̄t cognoscere creaturā. Secūdo p̄tra secūda. q: illud nō est p̄fecti⁹ cui equant̄ multa in p̄fectiōe: s̄ oia attributa eūnt̄ in p̄fectiōe cētie p̄mi motoris. quoniā oia eque infinita sūt. Tercio p̄tra tertia. q: q̄n̄cūq; aliq̄ intellect⁹ sunt eiusdēz rationis p̄mū obiectū vni⁹ videt̄ eē obiectū alteri⁹: s̄ intellectus p̄mi motoris & noster. sunt huiusmōi: & noster p̄mū p̄rioritate gn̄atiōis apprehēdit̄ vliā. igit̄ & intellect⁹ p̄mi motoris & noster sunt huiusmōi & noster p̄i⁹ p̄rioritate generationis apprehēdit̄ vliā. ergo & intellect⁹ p̄mi motoris. Quarto p̄tra q̄rtā. q: cētia p̄mi motoris nō p̄mo. terminatur nisi vt h̄z obiectū rōnē p̄mi: s̄ vt sic est rō respectiva & nulla talis est p̄cognita s̄ magis absoluta. igit̄ cētia p̄mi motoris nō est p̄mo cognita p̄mitate imediationis. **Ad** p̄mū d̄r̄ sufficit q̄ p̄mū obm̄ sit illud vel includat̄ in illo qd̄ p̄mo terminat̄ itellectionē. itelligim⁹. n. nō ens obiectum secūdariū in quo nō includit̄. ois aut̄ creatura itelligitur a deo vt obiectū secūdariū. **Ad** 2m̄ d̄r̄ dupl̄. vel q: esse p̄mi motoris nō d̄r̄ sic p̄mū nisi p̄ cōpationē ad extra. **Idē** ē d̄r̄ q̄ h̄z ipsa nō sit p̄fectiō: attributis in essendo t̄n̄ in habēdo eandē p̄fectionē vel infinitatē p̄t eē p̄ncipalitas & illa sufficit ad talē p̄mitatē. **Ad** 3m̄ d̄r̄ q̄ h̄z intellect⁹ p̄mi motoris & noster in rōnē gn̄ali intellect⁹ p̄ueniant & sint eiusdē rōnis formal̄ nō t̄n̄ sub p̄p̄ijs. & tō nō seq̄t̄. **Ad** quartū d̄r̄ q̄ rō obiecti vt obm̄ ē nō est illa que imediate terminat̄ h̄z sit p̄ditio⁹. vñ potero itelligere deū absq; hoc q̄ ego itelligā q̄ sit obiectū itellectionis mee.

Ad argumentū patet responsio ex p̄dictis. Qd. 6.

Primum intellect⁹ p̄mi motoris itelligat actual̄ oia q̄ nō: q: nihil itelligit extra se. aliq̄n̄ vilescēt̄ ei⁹ intellect⁹. **Contra** itelligit se esse cām finalez oīz: q: itelligit se sub

omni ratione que est in eo formaliter. igitur habundinē ad omne itelligit & ex p̄sequēti omne.

Hic sunt quatuor modi dicēdi. p̄mū est q̄ intellect⁹ p̄mi motoris nihil itelligit nisi seipm̄ aliq̄n̄ vilesceret. **Alij** dicūt q̄ sola incōmutabilia cognosct̄: nam hic nulla ip̄fectionē arguit s̄ nō cōmutabilia: q: tunc in ip̄so esset mutatio. **Alij** dicūt q̄ sola p̄ncipalia itelligit sicut homines & angelos. **Alij** vero dicunt vere & catholice. q̄ oia itelligit bona & mala mutabilia & imutabilia p̄ncipalia & nō p̄ncipalia. Et hic modus dicēdi p̄firmat̄ rōnē auctoritate sacre scripture. ratione sic potētia actiua & optiua. de quāto est nobilior: & sapior. de tāto vlior: & cōior. & etiā de quāto abstractio: de tāto cōior: hoc p̄z ad sensuz & itellectuz & sensuz exteriorē ad interiorē. h̄z q̄qd̄ p̄t potētia inferior: p̄t & superior: s̄ nō eōverso: s̄ potētia itellectiua p̄mi motoris est p̄fectissima & abstractissima. ergo &c. ratio etiā facta post oppositū hoc idē euidēter p̄bat. **Confirmat̄** ē q: artifex disticte cognosct̄ omne agendū ab eo anteq̄ fiat alr̄ nō disticte oparet̄: q: cognitio artificis est mēsurā s̄z q̄ opat̄. s̄z p̄mū motor: est oīz aliq̄ a se p̄fectissim⁹ artifex. igit̄ oīz eoz h̄z p̄fectissimā & distinctissimā notitiaz actualē & p̄iorēz eis. **Unde** diligēter est aduertēdū q̄ p̄mū est p̄siderare cētia sui intellectū ei⁹ & volūtātē itelligē & velle. & ydeas oīz extra se. & oia attributa sapientiaz & bonitatē: & sic de alijs que iter̄ se sūt ordiata & in ordine ad cētia ordie cētia sic passioēs ad subiectū. & de ip̄a cētia sunt demonstrabilia: & ille actus intuitiv⁹ gloriosissim⁹ p̄mi motoris. p̄mo terminat̄ ordine nature ad eius essentia: & p̄sequēter ad oia que sunt aut̄ relucēt̄ in ea fm̄ ordinez naturalē eoz & per determinationē sue voluntatis itelligit cognosct̄ futura p̄tingētia. Et in p̄dicto intuitu clarissime & infinita sunt rōnes formales oīz sciaz respectu oīz scibilia p̄fectissimo & nobilissimo modo & vbi scibilia creatura nobil⁹ esse h̄nt q̄n̄ in seipsis: q: ibi h̄nt esse infinitū & eminentissimū h̄z videat̄ eē eoz ibi fm̄ qd̄: q: eē intellectu & volūtati & nō simplr̄ q̄bus rōnib⁹ intellect⁹ p̄mi motoris itelligit oia scibilia & actu scit. Secūdo est notādū q: ibi est reperire quatuor signa nāe in quo p̄mo p̄dicat̄ intellect⁹ itelligit qd̄ditates oīz creabiliū & oia que fuerūt & sunt & erūt & que nō erūt possibilīa & impossibilīa necessaria & p̄tingētia. In secūdo signo volūtās diligit̄ oia illa actu simplicis cōplacētē: q: intellect⁹ & volūtās sūt potētie gn̄ales & adeq̄te. In tertio signo volūtās determinat̄ istas qd̄ditates que de se sunt indeterminate ad eē & nō esse. In quāto signo intellectus p̄mi motoris aspiciēs ad determinationē volūtatis itelligit talia eē determinate futura verbī gr̄a. In illa p̄positione nauale bellū erit cras cui⁹ termini sunt p̄mo cogniti ante actū volūtatis s̄z nō habitudo vsq; ad determinationē volūtatis p̄mi motoris. vnde per sui essentia itelligit necessario & ad determinationē volūtatis oia p̄tingētia futura.

Sed p̄tra p̄clusionē arguit̄ q̄ obiectū act⁹ itelligēdi videt̄ eē mēsurā ei⁹ ex. 5. metaphisice s̄z mēsuratum depēdet a mēsurā. ergo act⁹ itelligēdi p̄mi motoris depēdet a creatura. Secūdo sic intellect⁹ p̄ficiē ab obiecto s̄z nihil est q̄ p̄mū motorē p̄ficiē qd̄ sit in ip̄o. Tercio quia obiectū h̄z rōnez mot⁹: sed nihil creatū mouet intellectū p̄mi motoris cū sit simplr̄ imobilis. Quarto q: obiectū est eā actus sed nihil in deo est causatū. **Ad** p̄mū dicit̄ q̄ p̄mū obiectū mēsurat̄ actū & habitū. nō aut̄ secūdariū nāz intellect⁹ noster itelligit nihil: & t̄n̄ ip̄m̄ nihil nō mēsurat̄ actū itelligēdi & tota ratio est: q: nō itelligit negatiōentis nisi vt obiectū secūdariū & sic est hic. **Ad** scdm̄ d̄r̄ q̄ tūc obiectū h̄z rōnē p̄ficiētis q̄n̄ causat̄ itellectionēz que est p̄fectiō intellect⁹: s̄z q: in p̄mo motore nihil est causatū sed ibi est actus p̄cise inat⁹: ideo obiectū nō est p̄fectiūm. **Ad** tertūz dicitur q̄ p̄cipue intellectus qui est in potentia mouetur ab obiecto: sed intellectus p̄mi motoris nō est in potentia: & per cōsequēs obiectū nō mouet eū. **Ad** quartū dicitur similiter q̄ ille actus est inmat⁹ & in causatus: ideo obiectum nō causat illū.

Ad argumentum in p̄ncipio patet responsio. bene enim vilesceret si aliquid reciperet ab obiecto.

Questio. 7.

Veritur utrum unus motor possit alteri loqui. Quid non: quia

In ista

non habet organum locutionis. In contrariis arguitur quod potest mouere organa apta ad hoc. quod sunt tria facienda. Primo ponentur aliqua pambula. Secundo pones. Et tertio remouebuntur difficultates. **I**ntelligendum quod triplex est locutio mentalis. scilicet vocalis et scripta. **P**rimo est cum unus intellectus alteri intellectui aliquid manifestat. de secunda habetur primo politico. ubi Aristoteles dicit quod lingua ad duo officia deservit ad loquendum et ad gustum. et de anima. ubi dicit quod ista se habet per ordinem essentialium sermo. scilicet vox et sonus: quod omnis sermo est vox et non e converso. Nam sermo est sola vox articulata lita et sillabata et omnis vox est sonus et non e converso quod in aia sonat ut corpora enea. sed non vocant nisi respirantia. **D**e tertia vero sit et de. 2. ubi primo permentias. ubi dicit quod ea que sunt in voce vel in scripto sunt note earum passionum que sunt in aia. **I**ntelligendum. 2. quod motor: eorum nihil possunt sibi inuicem loqui et audire sibi pibus. quoniam in tali locutione est receptio locutionis in audiente ut patet et in illis nihil tale potest recipi: quod idem est intelligens et intellectus et quo intelligit ut primo. 12. metaphisice. et sicut non potest crescere in substantia sic nec in cognitione. **E**st igitur questio sibi fide et veritate. et persequendo primo de locutione intellectuali sunt aliqua pmittere da. **A**d videndum quomodo fiat locutio mentalis est notandum. primo quod memoria est principium pductiuum verbi. scilicet obiectum et intellectus agens. sic igitur fiat locutio intellectualis: quod motor: quod dicitur loqui habet principium pductiuum verbi. et ita potest imprimere in alium aliquam ppositionem et mouere intellectum eius. **S**ecundo quod alter motor: habet intellectum sufficientem ad recipiendum sicut alter ad imprimendum: et sic recipiens potest audire. **T**ertium quod noise locutionis mentalis non solum intelligitur actu intelligendi. qui est ens absolutum: quod locutio est forma respectiva. sicut nec auditio est quod absolutum solum: sed est catio illius actus. **Q**uartum quod loqui intellectualiter est actus intelligendi pductum imprimere et audire sibi correspondens est receptio illius actus. **S**unt igitur hic quatuor signa. **I**n quorum primo considerat intellectus agens in motore loquente et possibiliter eodem. **I**n secundo signo vel istant considerant duo actus absoluti. unus loquente et alter in audiente. **I**n tertio sunt duo actus causandi. unus quo audies dicit et alter quo loquens pduct. **I**n quarto signo est actus imprimendi et recipiendi et est locutio et auditio.

His pmissis dicuntur sex pones. **P**rima quod motores superiores potest loqui inferioribus sibi immediatis. p batur quod superiores potest sufficientes accessis respectu actus intelligendi et inferiores habent sufficientes passiuum ad recipiendum illum et sunt debite appropinquata. igitur superiores poterunt loqui inferioribus per pna: quod locutio sicut nec omnis alius actus nouiter causandus ex alijs dependet. 9. metaphisice. et asis e manifestum. **S**ecunda pones quod unus motor: superior potest loqui alteri de inferioribus quod quicquid distans et non loquendo alteri iter medio ppinguo illi pbat sicut in pte voluntatis est determinare memoriam ad causandam itellectionem et in intellectu ppij suppositi: ita intellectus alieno: quod ibi non habet resistetiam. **T**ertia pones quod plures motores superiores potest simul et semel loqui eidem inferiori de re eadem pbat: quod omnes illi actus virtualiter continent et ille simul audiet eundem sermonem dicentes. **Q**uarta pones quod motores inferiores et secundi non potest primo motori loqui: quia locutio et auditio sit p cationem et receptionem: nihil autem possunt in ipsa nec ipse pati sed oia videt intuitue. **Q**uinta pones quod motores separati possunt nobis loqui intellectualiter: sensibiliter etiam per quod virtualiter ptingit vtraque locutionem: nam potest mouere tam intellectum quam organa sermonis et pnt sensus et nos habentes sufficientes passiuum ad vtrunq. **S**exta pones quod intellectus puctus potest loqui cum intellectu separato finit. pbat quod homo potest formare vocem sensibilem et scribere et intellectus separatus finitus illas intelligere.

Sed tunc oriuntur difficultates: quod eque rationes concludunt de voluntate: et sic potest unus imprimere actu volendi in alterum. dicitur quod voluntas considerat dupliciter. ut actiua et ut sic est potentia ptingens et libera nec ut sic possit recipere

aliquid sed agere. 2. ut passiva et ut sic non est libera sed mere naturalis: nam in potestate patiens non est non pati: et ut sic potest recipere actum voluntatis et cum deformitate sed non agere: et tunc non peccaret nec demereret. si talia non essent in sui potestate nec ab ipsa actiue. **A**lia difficultas quod agens rem absolutam indutias agit prius in totum inter medium quam in extremum. sicut per illuminationem medium. **D**icitur quod non est semper necessarium in operationibus intellectualibus quod ad modum nec in rebus respectiuis nec in obiectis absolutis. **N**am sol non prius generat rana superius in orbe lune quam inferius. **E**t ratio huius est quod in talibus operationibus intentionalibus non requiritur approximationem situalem sed virtualis. **E**t ita bene dicunt doctores quod eque bene ageret in vacuo sicut in pleno et distans etiam infinita non impediret sed in actione corporali est oppositum: quod agens sibi pnt inmutat medium. **A**lia difficultas qua lingua motor: abstracti loquuntur in eorum locutione sensibili. **D**icitur quod in omni lingua sciatur et possunt loqui: tamen habent proprium idyoma et propriam linguam et nobilitatem non medicata a nobis. **A**lia difficultas an omnes motores separatos sit ea de lingua. **D**icitur quod tot sunt lingue et idiomata quot sunt eorum spes. veritatem quilibet intelligit linguam et idioma cuiuslibet alterius et de quanto spes motoris separati est nobilior de tanto eius proprius sermo est excellentior. **C**onfirmatur superior: intelligunt paucioribus pceptibus claris et distinctis quam inferiores et ita loquuntur. **A**lia difficultas an actus intelligendi quo fit locutio et auditio sit actus imanes dicitur quod intelligere est actus imanes pntes ad intellectum possibilem sed causatio illius actus ab intellectu agente est operatio transiens. sicut voluntas est principium pductiuum actus impator. **A**lia difficultas si nemo potest loqui primo motori: igitur frustra est orandus. **D**icitur quod oratio fit primo motori non ad manifestandum sed ad exorandum et ex humilitate orantis impetrandum. **I**ntelligendum postremo quod aliqui ptingit quod motor: cat spem et actus ut si audies vtroque careat. **A**liqui neutrum cat ut cum inferior: vult loqui superior: qui intentus est circa superiora. **A**liqui speciem cat et non actum: ut puta si inferior: determinet ab aliquo superior: potest sibi aliter imprimere spem et non actum. **A**liqui autem actum et non spem ut quod spem prehabet et actum non.

Ad argumentum per quoniam in locutione intellectuali habet instrumenta debita. scilicet intellectum agentem: et alia in alijs locutionibus alijs vti instrumento extrinseco. **Q**uod. 8.

Trum primo motor: sit infinitus sibi vigozem actu et formaliter quod non: quod si unus ptra: loquens eest actu infinitus: nihil contrarium sibi esset in natura igitur si aliquid bonum sit actu infinitum nihil mali esset in vniuerso maior: per exemplariter. **N**am si sol esset formaliter aut virtualiter infinitus calidus nihil relinqueret frigidum in vniuerso consequens est falsum et ergo antecedens. **I**tem corpus infinitum nullum aliud corpus secum copatit. igitur nec ens infinitum aliud ens pbatio pnt: tum quia sicut dimensio repugnat dimensioni: ita actualitas actualitati: tum quod sicut corpus aliud ab infinito faceret cum ipso aliquid maius infinito ita ens aliud ab infinito videt facere aliquid maius infinito. **S**ed. **Q**uid ita est hic quod non alibi est finitum sibi vbi et quod ita est nunc quod non alias est finitum sibi quod et sic de singulis: quod ita agit hoc quod non aliud est finitum sibi actione igitur quod est ita hoc aliquid quod non aliud est finitum sibi entitate. **P**rimo motor: est summe hoc quod ex se est singularitas quedam igitur non est infinitus. **I**tem. 8. huius virtus. **I**nfinita si esset mouere in non tempore: sed nulla virtus potest mouere in non tempore. ergo nulla est infinita. **I**ncotrarium est philosophus. 8. huius pbat pnt mouens esse infinite potentie quod mouet motu infinito sed hic conclusio non potest tantum intelligi de infinitate durationis: quod ppter infinitatem potentie pbat quod non posset esse in magnitudine nou repugnat antea magnitudini sibi eum quod in ea sit potentia infinita sibi durationem sicut poneret de celo.

In hac questione sunt tria facienda. **P**rimo erit pmittere aliquas distinctioes. **S**ecundo pbat conclusio affirmatiua. **T**ertio soluentur difficultates. **C**oncedendum primo quod infinitus est multiplex ut patet. 3. huius quod de infinito. scilicet infinitum sibi multitudine sibi magnitudine

quod est extrema infinitum secundum divisionem quod est infinitum in potentia infinitum secundum durationem infinitum secundum potentiam passivam cuius est maxima prima ad infinitas formas recipiendas infinitum secundum potentiam activam esto quod duraret per tempus infinitum sicut sol qui in tempore infinito infinitos effectus causaret infinitum in genere et secundum quod sicut calor infinitus si daret infinitum positivum cuius extrema tendunt in infinitum et infinitum negativum quantumcumque sine punctis extremis et infinitum simpliciter et extra generem secundum perfectionem seu quantitatem virtutis et vigoris. **De isto est questio et de nullo alio an. scilicet primo motor sit infinitus in actu secundum tales infinitates essentialis. Dicitur quod sic et ab aliquibus probatur quadrupliter. Primo per viam calitatis effectivae quam tangit hic in hoc. 8. et 12. metaphisice: virtus finita non potest movere in tempore infinito sed primo motor potest movere per tempus infinitum. igitur est actu infinitus. Contra maius quod potest causare infinitos effectus quos continet virtualiter ex se ad producendum oes si nisi esset propter impossibilitatem ipsorum effectuum. Sed platonici rident negando suppositum. scilicet quod infiniti effectus contingant in ipso sed solus finitum et tot quot sunt in magno anno in. xxxvi. millesibus annis quibus complectitur revolutio primi mobilis. et illo anno pleto idem numerus effectus redesset: cum enim in illo anno punctum fuerit ad situm et punctum hinc qui nunc est. tunc idem effectus nunc mero erit. scilicet quod scribitur hanc rationem. Et hoc istud sit hereticum. tunc est etiam contra rationem naturalem: quod impossibile est de eodem secundum idem verificari predicta: scilicet tota revolutio celi que est in presenti anno est prior illa que erit in sequenti et ita una et eadem parte erit prior et posterior seipsa. Secundo quod duo ut duo sunt necessario principia distincta: scilicet illa revolutio et ista sunt duo. aliter non esset nisi unum annum. hic non est fuga nisi dicatur quod non sunt due revolutiones: sed tantum una bis iterata. Et si dicatur de anno: sed idem bis productum secundum easdem productiones numero: sed tunc redit difficultas de ly bis. **¶** Per viam intellectus quod potest intelligere plus est maioris virtutis quam intelligere pauciora. igitur potest intelligere infinita unico actu et difficilissimo erit in finite virtutis et perfectionis. Primo enim motor: hoc potest ut patet ex precedenti ratione. **¶** Secundo principaliter probatur per viam causae finalis: quod appetit qui quocumque finito dato potest plus appetere non querat nisi in aliquo infinito: sed appetit humanus est huiusmodi quod intellectus potest persistere voluntati maius quocumque finito presentato. igitur cum naturaliter sicut ad suum gradum ordinatur voluntas versus. igitur ultimum finis eius est infinitum. **¶** Tercio finis est perfectio omnium que sunt ad fines. 2. huius. et 5. metaphisice. ergo ipse oia alia excedit. infinita autem sunt ordinabilia in ipso igitur ipsa ultimum est infinitum. **¶** Tertio probatur per viam emendationis. certum est enim quod universus est naturaliter optime dispositus 12. metaphisice. sed est melius dispositus si ponatur unum ens in finitum quam si non. **¶** Quarto probatur per viam remotivam: quod nulla imperfectio est ponenda in primo motore ista supponitur tanquam nota aliter nullam probabilitatem haberet rationes per illa via sed finitas est imperfectio: quod de quanto aliquid est limitativum et finitativum de tanto est propinquius non enti et remotius a perfectissimo sed omne non finitum est infinitum per locum a partibus immediatis. ergo primus motor erit infinitus.**

Ad argumenta in primo. **¶** Ad primum dicitur quod ea activa infinita ex necessitate nature si deus non compatitur sibi aliquid habere sine sit et habere formaliter. scilicet secundum quod aliquid advenit sibi essentialiter sine virtualiter. scilicet secundum rationem effectus sui quem virtualiter includit utroque enim modo impediret quodlibet impossibile suo effectui sicut argutum est prius. **¶** Primo autem motor est mere liber et voluntarie et contingenter agens respectu omnium que sunt ad extra et ideo compatitur malum. Et propterea philosophi ponentes primum motorem agere per intellectum et necessario et non per voluntatem non poterunt postulare salutare aliquid malum posse fieri contingenter in universo. **¶** Ad 2. dicitur quod natura non videtur. Et ad probationes dicitur quod non est consilium incommensurabilis dimensionum in replendo locum et censuram in simul essendo. **¶** Ad 3. n. una entitas replet totam naturam entitatis quin cum ea possit stare alia entitas. hoc autem non debet intelligi de repletionem locali: sed quasi de commensuratione essentiali sed una dimensio replet eundem locum secundum ultimum capacitas sue ita quod una entitas si potest esse cum alia sicut posset esse respectu loci cum corpore replere locum esse aliud corpus non replens locum si tale daret. Si alia natura non valet: quod corpus

infinitum si esset cum alio infinito fieret totum utroque maius ratione dimensionum: quod dimensiones alteri essent alie a dimensionibus corporis infiniti et eiusdem rationis cum eis. et id totum esset maius per diversitatem dimensionum et totum non maius quod dimensio infinita non potest excedi. **¶** Hic autem tota quantitas essentialis infinite perfectiones nullam additionem recipit. talis quantitatis ex coexistencia deo finiti secundum tale quantitatem. **¶** Ad 3. dicitur quod natura non valet nisi illud quod demonstrat in antecedente a quo alia separantur sit finitum. **¶** Exemplum si esset aliquid ubi infinitum per impossibile et corpus infinitum replet illud ubi non sequeretur hoc corpus ita est hic quod non alibi. ergo est finitum secundum ubi non deus modo nisi in finitum: ita quod secundum philosophum si motor esset infinitus et tempus infinitum: non tamen sequeretur iste motor esset in hoc tempore ita quod non in alio ergo est finitum secundum tempus. Ita in proposito oportet. n. quod illud quod demonstrat per ly hoc sit finitum aliter antecedens non esset verum. **¶** Aliter posset dici quod primum est finitum secundum centenas sic: quod eius essentia non est ois essentia nec ois natura aut gradus: sed una formaliter ex omnibus et hoc concludit a quo. tunc ista quod eius essentia sit infinita secundum vigoris et quantitatem virtutis simpliciter et non secundum quod. **¶** Ad ultimum quod philosophus infert moveri in non tempore ex hoc ascendente: quod potentia infinita est in magnitudine et intelligit in consequente moveri prope ut distinguitur contra mutationem subitam et hoc modo philosophus includit conditionem et est assis secundum esse. **¶** Quia autem teneat illa natura sic declarat si est infinita et potentia et agit de necessitate nature igitur agit in non tempore: quod si agit in tempore sit illud tempus. a. et accipiat illa virtus infinita que in tempore finito agat et sit illud. b. augmetur virtus finita secundum proportionem illam que est. b. ad. a. puta si. a. est centuplum vel millecuplum ad. b. accipiat virtus centupla vel millecupla ad istam virtutem finitam data ergo illa virtus sic augmentata movebit in. a. tempore. et ita illa et infinita movebitur equaliter tempore. imo si illa virtus finita ad huc plus augmetur. sequeretur quod in minori tempore quam infinita moveret ceteris paribus que sunt impossibilia. **¶** Ex hoc autem quod Aristoteles accipit in ascendente quod si est in magnitudine. sequitur si agit circa corpus quod prope movet illud corpus: quod virtutem in magnitudine vocat philosophus virtutem extensam per accessus. talis autem si agit circa corpus habet partes illi corporis diversimode distantes respectu eius puta unam partem corporis propinquiores alia habet etiam resistetia aliqua in corpore circa quod agit que due cause resistetia et diversa approximatio partium mobilis ad ipsas movens faciunt successionem esse in motu et corpus prope moveri. igitur ex hoc quod in illo antecedente ponitur virtus infinita esse in magnitudine. sequitur quod prope movebit et ita iungendo illa duo simul. scilicet quod est infinitum necessario agens et in magnitudine sequitur quod prope movebit: et in non tempore quod est predictio. **¶** Sed illud non sequitur de virtute que non est in magnitudine ipsa enim licet in non tempore agat si necessario agit quod hic cum sequitur infinitatem: tamen non prope movebit quod non habebit in passio illas duas rationes successionis. non igitur vult philosophus quod infinita potentia in magnitudine prope moveat et non in tempore et ex hoc quod antecedens includit conditionem. scilicet quod virtus infinita sit in magnitudine. **¶** Sed tunc est dubitatio cum potentia motuam ponat infinitam naturaliter agentem videtur sequi quod necessario agat in non tempore: sed non moveat in non tempore. imo nihil movetur prope loquedo: et quod hoc sequitur patet quod illud probatum fuit per rationem potentie infinite necesse agens. **¶** Respondet commentator. 12. metaphisice. quod propter primum movens quod est infinite potentie requiritur movens punctum potentie finite: ita quod ex primo motore sit infinitas motor et ex 2. sit successio: quod aliter non posset esse successio nisi curreret illud movens finitum: quod si solus finitum ageret. ageret in non tempore. **¶** Sed 3. quod virtus illa finita secundi motoris non est sufficiens ad tollendum infinitatem motor sine coagant sine resistat quod eius ad infinitatem virtutis nulla est proportio. **¶** Quare philosophi ponentes quod primum motor agit de necessitate habent ponere quod oia de necessitate eveniunt: et ita dicitur prudentia et philosophus et contingit voluntatis: quod ista inferiora non movet nisi mota a primo motore quod necesse movet et ageret. **¶** Sed christiani a quo illud non est difficile quod dicitur primum motorem contingenter et libere agere. **¶** Ipsi enim possunt facillime respondere quod hoc virtus infinita necesse agens agat secundum ultimum potentie sue: et ita in non tempore quod immediate agit. non tamen virtus infinita contingenter et libere agens

sicut ens in potestate sua est agere et non egere: ita et in potestate eius est in tempore agere et non in tempore. et ita facile est saluare primum motum mouere corpus in tempore: sed sit infinite potencie: quia non necessario agit necesse sibi ultimum potencie quantum. scilicet agere possit necesse in tam breui tempore quin in breuiori possit agere.

Alia difficultas an virtus infinita posset mouere corpus in finitum si daret. Dicitur quod infinitas cuiuscumque entis limitati est in finitas in genere et sibi quod et non simpliciter proprio sibi contenta unum quodque tale si fuerit absolutum est finitum formaliter. Et dicitur quod posset illud mouere in loco non tamen ad locum: quia nullum tale extra se haberet posset etiam mouere illud motu alterationis et decrementi sed non augmenti et annihilatione pres eius infinite unam post alteram in infinitum adhuc semper remaneret illud corpus infinite.

An primum motor posset producere aliquem effectum infinite adaequatum potencie. Dicitur quod non quia nullus adequet virtutem eius infinitam. vide de hoc in 3. huius. q. de infinito.

Erum repugnet in se habuisse ab eterno productum. quod sic quod eternitas repugnat creature sicut non eternitas primo motori. In contrarium arguitur quod primum motor ab eterno fuit productum ad extra. 9. sibi

correspondere debet producibile per regulam correlatiuam. In ista. q. ponit difficultates in qua recitabunt primo aliquo modo. et improbant. secundo ponent aliquo rationes. tertio soluent difficultates. Quatuor ad primum dicitur aliqui mundum fuisse ab eterno non sibi repugnat ex hoc quod elective et contingenter producat a primo motore: nam omnes agens libere et contingenter primum intelligit pro aliquo instanti effectum suum sub non esse quod intelligat ens subesse. quod in illo instanti antequam agat intelligit ipsum esse sub esse non esse daret sibi libere et elective illud esse. et si sic. ergo tale productum ab eterno non habuit esse. Et confirmat quod illud quod est vel fuit ab eterno non potuit non esse. quod si sic quero in quo instanti non in priori: quia nullum instans est prior eternitate nec in instanti in quo est. quia simul esse et non esse. nec in instanti postquam habuit esse: quia ad minus ab eterno non potuisset non esse: et sic non potuisset non produci. sed postquam fuerit productum potuerit non esse. et si sic sequitur quod non producebat libere elective et contingenter sed necessario.

Sed contra istas opiniones arguitur nam posita causa efficiente sufficiente respectu alicuius effectus et omnibus necesse requisitis potest poni effectus ut patet 9. metaphysice. de potentia vitiuata. sed ad actionem liberam non plus requirit nisi apprehensio per intellectum et determinatio voluntatis et quod non sit necessaria habitudo agens ad productionem vel ad productum: sed productum sit sibi in se indifferens ergo pro quocumque instanti potest esse hec tria pro illo instanti potest productio esse libera: sed in instanti in quo agens liberum agit sunt illa tria. ergo in illo libere agit contingenter et elective. minor patet quia non requirit aliquid prius instanti in quo non ageret ad hoc quod dicat libere agere cum ergo primum motor ab eterno illa tria habuerit ab eterno potuit contingenter et libere producere. Ad argumenta dicitur ad primum quod non oportet quod producibile intelligatur a producente in aliquo priori durationis realis sicut ego possum libere intellegere creaturam fuisse ab eterno et quod suum non esse precessisset duratione reali esse eiusdem producibilis: sed sufficit quod illud sit ex se ens. non autem oportet quod in aliquo priori sit non ens. Ad secundum dicitur quod quoniam agens agit tria possumus ibi considerare. scilicet instans in quo agit productionem sub illo instanti et habitudinem productionis ad productum agens igitur liberum comparatum ad ista tria indifferenter se habet et contingenter quod neutrum determinat reliquum. Et dicitur quod in illo instanti in quo ponitur effectus ab agente potest non poni in sensu diuiso. non autem in composito. vnde in sensu composito capitur agens liberum ut est sub productione actuali et cum ipsa actu diuiso vero sicut non est possibile quod album in quantum album et pro toto aggregato ex subiecto et albedine sufficienter denotantur non potest esse nigrum sed illud quod est album puta lignum potest esse nigrum primum denotat sensum possumus sibi sensum diuisum. **A**lii vero dixerunt quod creature repugnat produci ab eterno ex hoc quod ponitur produci in altera natura a producente. Nam creatura per se ex se habet non esse quod ex se est nihil et per accidens et ab alio habet esse cum per se respiciatur illud quod est per se quod illud quod est per accidens necessario potest esse suum non esse esse et sic

Tex. p. 10

non ab eterno. **C**ontra quod patet videtur quod motus celli distinguit essentialiter a primo motore et tunc posuit enim a primo motore fuisse ab eterno productum ut patet in li. 8. Et Augustinus. 6. de trinitate capitulo primo. dicit quod si ignis esset eternus splendor eius esset sibi coeternus et tamen ab eo distinctus essentialiter sicut accis et substantia.

Ad exemplum eiusdem de eternitate radii solaris si sol esset eternus. Sicut quod x. de ciuitate dei. c. xij. si pes fuisset ab eterno in puluere semper subsuisset vestigiū a calcate quod tamen clauditur contradictionem: quia vestigiū datur per descriptionem pedis in puluere per motum localem. **A**d arguitur dicitur quod non repugnat quod aliquid sit necessarium: et tamen quod sit ab alio. sicut patet de filio et spiritu sancto in quibus non esse simpliciter non preccedit esse simpliciter. Ad probationem cum dicitur quod inest rei ex se prius est in illo quod inest rei ab alio. Dicitur quod ista ymaginatio est falsa eodem modo quod est ab alio prius non esse a se: quod ex se non est a se. Non igitur intelligitur quod non esse in se ipsi creature pro aliqua mensura: sed intelligitur quod creatura non habet quod sit a se. Et dicitur quod ista est falsa quod creatura per se primo modo. aut secundo per se citatis habeat non esse: quia cum talia sint inseparabilia nunquam creatura haberet esse. Et dicitur quod vtriusque inest ei per accidens et esse et non esse: quia sibi se abstrahit ab utroque.

Alii vero dixerunt quod non potuit mundus ab eterno produci: quia eternitas repugnat creature: quia quantum ex parte primi motoris non est repugnantia sed est ex parte creature. **C**ontra quod omnis potentia productiua est respectu alicuius producibilis: quod sunt correlatiua. et ideo non est unum dare sine reliquo. Secundo quod nulla potentia actiua est respectu alicuius impossibilis. ergo pro quocumque signo nature unum potest esse et reliquum. Tertio quod illa potentia esse frustra. ex quo non posset reduci ad actum. sequens est falsum. 3. de anima. et primo celi et mundi: quia si in istis inferioribus nihil sit frustra a natura multo minus in primo motore. Quarto quod nulla potentia est respectu entis prohibiti si igitur mundus est ens prohibitum ab eterno non fuit eius potentia productiua. **A**d dicitur dicitur quod mundus fuit ab eterno producibilis sed non pro eterno. **C**ontra impossibile est transire de dictorio in contradictorium sine mutatione. non fuit antequam mundus producibilis pro tunc sed pro tunc aut ex tempore et non ab eterno et tamen nulla est facta mutatio in mundo: quia non erat adhuc. **C**ontra: terea tempus in quo mundus fuit productus et tempus eternum a parte ante sunt eiusdem rationis formalis sicut linea unius diei et eterna. cum ergo non repugnet creature. primum igitur nec secundum. **A**d arguendum dicitur quod duplex est eternitas. scilicet simpliciter et intermixta que est tota simul: et ita est propria primo motori et repugnat creature. alia est eternitas sibi quid et extensiuam sibi durationem et ista stat cum creatura. **Q**uartum ad secundum principale dicuntur due conclusiones. Prima quod permanenti non repugnat esse ab eterno. probatur quia quod permanenti alicui in secundo modo permanenti sibi pro omni tempore. casualitas autem permanenti entis permanenti per se tamquam naturalis aptitudo ad esse et demonstrabilis de ea et per eius rationem formalis sicut ex diffinitione chymere. quod ipsa est impossibilis. secundo quod conuenit sibi necessario et ex consequenti de omni tempore. tertio quia diuina voluntas ab eterno fuit creatiua. igitur ab eterno creatura fuit creabilis. patet consequentia: quia non requirunt plura nisi virtus productiua sufficienter et producibile. **S**ecunda conclusio quod successiuo non repugnat eternitas: quia sibi philosophi in hoc loco motus celi est eternus: et ex consequenti tempus et ista sunt successiuo ergo et c. **C**onfirmat quod ens prohibitur pro aliquo nunc semper est prohibitur. si ergo ab eterno successiuo essent prohibita ergo semper. Tertio soluentur difficultates. Prima quod creatio est productio de nihilo: et ita creatura prius fuit nihil quam aliquid. Dicitur quod ista prioritas nihilitatis debet attendi penes ordinem nature non successionis. **S**ed contra quia contradictoria erunt vera in eodem instanti temporis. Secundo quod inest alicui ex se prius inest sibi quod quod inest ei ab alio: sed creatura ex se non habet esse et habet esse ab alio. Tertio quod inest alicui ex se est inseparabile ab eo. Quarto quod creatio preccedit creationis terminum sibi quod est terminus ad quem in creatione est terminus a quo in annihilatione et e conuerso. igitur non esse in creatione preccedit esse. **A**d primum

Tex. p. 1.

Tex. p. 45
Tex. p. 32.

dicat qd dicitoria no sunt fit vera nec sunt dicitoria: qz no hnt esse a se ab eterno & hnt ee ab alio no sunt dicitoria: sic qd ho in pmo signo nae no fit risibilis. in scdo sic tr simplr & absolute semp est risibilis vn creatura esto qd fuerit ab eterno pducta no habuit simplr no ee sz ex se. Idosset et dici qd dicitio vt pz piermenias est oppositio eiusdem de eode fm idez sz nec rone instantiu nec aliaz determinatio/ num ex se & ab alio no sunt respectu eiusdez. Ad 2m dicit qd illa prioritas solu est fm ote. nae q no aufert eternita/ tem simplr. Ad 3m dicit qd creatura ex se no hnt ee nec de se ex hoc no itelligit qd non ee in fit creature pro aliqua mēfura sz itelligit ex hoc q creatura no hnt q sit a se & isto modo creatura ab eterno si def semp eet ab alio & semper ex se no est. etia tame nec p se pmo nec scdo mo pseitatis hnt no esse ex se nec p se eo mo no hnt ee ab alio sz vtruzq p accidēs. Ad vltimu dicit q termino ad quez annibilla/ tionis est no ee ab alio & hoc no fit termino a quo i creatoe sed no esse simplr. vn pro saniori & pleniori doctrina pce/ dentiu & subsequētis est aduertendu q in pductioe crea/ tare est inuenire qtuor signa nae in quoz pmo pueniūt pdi/ cata pimi modi dicēdi p se na talia pueniūt ea que no sunt qdditativa & adhuc talia hnt ordinē vt priora pmo infini/ naz for. pus est viues qz aial no solu na: qz est a quo no puerit subsistēdi pna: sed et tpe qz maiorē dispositionez requit aia sensitua qz vegetua q dispositio sine motu & tpe nālir non acqrit & tūc sortēs est viues tantū & nec est sensitiuū nec hnt dīaz oppositā. Sil: est prio aial qz ho p eandē rōnē & pro tūc nec est rōnalis nec irratiōalis. Et illa diuisio de aiali oē al' aut est rōnale aut irratiōnale dat de aiali vltimate actua/ to & cōpleto cuiusmodi adhuc for. in illo casu no est. In se/ cūdo signo pueniūt ei pdicata negatiua & in pmo signo in/ cepit verificari pimi pncipiuz de quolibet dicat &c. vn in pmo signo albedo nec est qnta nec no qnta est tūc qnta sim/ pliciter & no qdditate sed est albedo tantū & q dicunt de ea in pmo modo dicēdi: p se sicut eqnitas est tantū ipsa & ea que dicunt de ea in pmo modo dicēdi p se fm Aulic. in. 5. metaph. Et q illa negatio sit posterior albedine & prior passionib' affirmatiuis pz qz est demonstrabilis de albedine in secūdo signo pro pmo na per rōnē albedinis demonstrat de ipsa q no est qnta qdditatie & de hoie q no est risibilis qdditatie passiones aut affirmatiue no in/ sunt pro pmo signo & que insunt pro pmo signo sunt poza qz que no pro entz negatiue imediate psequunt qdditati/ nis. In tertio signo insunt passiones affirmatiue que p ali/ quo signo prior pntelligit subiectū fuisse sub negatiōe il/ larū ex quo no sunt de qdditate subiecti. Quartū signū est in quo pueniūt pdicata per accidens. vnde in pmo signo ho est aial. in secūdo no est asin. in tertio est risibilis. i qro est hic & nūc. Et fm hoc qdditas creabilis in pmo signo ē tantū ipsa nec creabilis nec no creabilis. Et in scdo non est creabilis pro pmo signo. in tertio vō est creabilis. & in qr/ to est actu creata. Alia difficultas si mūd' fuisse ab eterno pduct' tūc essent infinite aie intellectiue actu. Dicat q non est incōueniēs: qz sunt accidentaliter ordinate: qz eiusde spectei nec sunt qnte. multitudo aut infinita in actu eēntialiter ordi/ natoz aut qntoz ab inuicē actu diuisoz ē bene phibita. 2. metaphisice. 7. 3. phisicoz.

Ad argm in pncipio pz: qz illa eternitas creature no est eternitas simplr sz solu qd. Qd. 10.

Heritur pnt vtruz mundū fuisse ab eterno sit demōstra/ ble. Qd sic q: si non ergo pu' potuit fuisse tps qz fuerit vel prius esse qz esset sed prius & ante sunt dīcē tepozis. ergo ante tepus fuit tēp'. Scdo qz fm pbum pmo de gnātione. gnātio vnus est corruptio alteri' ergo nūqz fuit aliqua prima gnātio: & per psequēs sine pncipio fuerūt alia gnāta. In cōtrariū arguit p pbum pmo topicoz qz pblemma d' eternitate mūdī ē neutz. In ista qōne sunt tria faciēda. Primo ponent' alique distinctiones. Scdo pclones. Tertio remouebunt' difficultates. Quantū ad pmo pmittendū est q eternum capis duplr. vno mo positue. s. q hnt duratiōe infinita

positue sicut p'm' motor & negatiue q no est ex tpe sicut qditates abstracte. Iterū ab eterno pot duplr capi. s. no/ minaliter idest ab aliquo eterno & sic pcedit qd dis crea/ tura est vl fuit ab eterno. Alio mo aduerbialr & sic adhuc duplr aut cathegrematice & tūc iporat exntiaz absqz pncipio duratiōis. vn eternuz illo modo est ante qd nihil est. Alio mo sincathegrematice & tūc eqpoller huic ppleto ante qd cūqz instās verū vel ymaginariū tps vel eui & sic cōfundit cōfure tantū mobilr pdicatu capax cōfusions et no impeditū sicut signū vniuersale affirmatiuum.

His pmissis dicit. r. pclones. Prima qz ptās ad ext/ tendū no inest creature in pmo mo dicēdi p se. qz possibile & impossibile sūt modi pntes qditates cuiusmōd' sunt qre qditas creabilis fm se ab eis erit pca. Et pnt' mat: qz possum' pcepe qditate alicui' absqz hoc q pcepta mus eaz possibile vel impossibile. vn qditate infini' creabilis aliq dicit' possibile & impossibile. Scda pclō q non inest tali qditati p accēs: qz illa que insūt p accēs eis non repugnat sine talib' repiri: sz qditas talis entis p diuinā potētiaz sine tali possibilitate ee no posset: qz de' non posset facere quin mūdus eēt ab eo creabilis. Tertia pclō q talis possibilitas no inest tali qditati fm qd: qz sic aliqd pot ee pductiuū: ita & pducibile sibi cor: nō dēs: sz p'm' motor respectu creature est simplr pductiuus. igit' & creatura simplr pducibilis. Quarta pclō q talis pducibilitas inest creature. in secūdo modo dicēdi p se: qz sicut passio imediate pullulat ex rōne formali sui sub: ita ista possibilitas imediate puenit ex rōne formali talis qdatis. Et cōfirmat qz ex diffinitioe ho/ minis pot demonstrari qd ipse ē pducibilis sic ex diffinitioe chymere qd ipsa est impossibile. eo q ho non icndit in sua rōne formali incōpossibilia sic chymera. Itē ois nālir ap/ titudo ad illud qd inest p accēs est passio sui sub: sz pduc/ tio actualis exntia & duratio insūt creare p accēs. ergo po/ testas ad illa inerit p se. Quinta pclō q ab eterno sincathe/ greumatice p'm' motor potuit pducē mūdū: qz ante qd/ cūqz tps finitā vel instās vez vel ymariū p'm' motor pot/ terit ipm pducere mūdū & no est vel fuit aliqd tps fini/ tum vel instās vel ymaginariū qn ad illud p'm' motor po/ tuerit ipm pducē. Sexta pclō q ab eterno positue & ca/ thegreumatice p'm' motor potuit pducē mūdū: tūz qz ab eterno sic accepto fuit eque pfect' & optim' sic qn pro/ duxit: tum qz ab eterno fuit pductiuus creaturaz igit' ab eterno creature fuerūt creabiles. P. Nulla est impossibi/ litas ex pte dei. qz semp fuit eque pfect' nec ex pte creature qz dīc pbs si triagulus fuisse ab eterno & eqūitas trisū angu/ loz ad duos rectos. P. Absurdū ē q p'm' motor no fit ita potēs in pducēdo eternalr sic agēs nāle pro toto tpe sue duratiōis. cū igit' ignis vl sol p toto tpe sue duratiōis possit calefacē g' &c. Septia pclō q mund' fuit ab eterno pducibilis negatiue pz qz qditates rez creabiluz cū omni/ eaz pdicato pimi & secūdi modi abstractū sz se ab oī du/ ratione. Octaua pclō rōfina ad qōnē ē ista mūdū fuisse ab eterno pductū no est demonstrabile demōstratiōe ab/ soluta: qz i qlibet tali demōstrat' passio & pdicatu scōi de subo vt pz pmo. 7. 2. posterior. pductio aut actualis exntē & duratiō sūt pdicata p accēs & repugnat potētie obiectiue in q passioes pueniūt actu suis subiectis. P. Valis de/ mōstratio est p formā & diffinitioē suba q facit marie scire & abstrahit ab efficiente. 3. metaphisice. Nonā pclusio q nec demōstratione cōditionata sicut demōstrat' actua/ lis inherētia eclipsis de luna per actualēz & dyametrālēz interpositionez terre inter solem & lunaz. tum qz est articu/ lus fidei quozuz non est demōstratio sed soluz fides. tūz quia falsuz. tum etiaz quia infinita & efficacissima voluntas pimi motoris vt applicata actu ab eterno ad productionē actualem creaturaz non est a nobis naturaliter cogno/ scibilis nec suuz opposituz. et ppterea optime dixit philo/ sophus pimo thopi. qz pblemma de eternitate mundi est neutruz. Nota tamē q aliud est munduz fuisse ab eter/ no & aliud ipsum fuisse ab eterno productum q fuerit ab eterno est opinio Aristo. in libro octauo. & secūdo de gene/ ratione & pimo celi & mūdī. duodecimo metaphisico. naz

Tex. 2.8.
Tex. 2.60

Tex. 2.3.

Tex. 2.68
Tex. 2.12
et. 29.

per eternitate motu pbat in hoc loco primu motore esse. Plato vero posuit qd est ex tpe sz erit sempiternu. Catho- licu vero dicit q nec apte ante nec apte post perpetuabit sm dispositione pntente gnatiois r corruptionis.

Nunc restant difficultates. Prima an intelligentie depedeat a pmo motore in gne cae efficietis sm pbuz. Dicit q no: qz alr creasset eas ptra ipm primo hui. qz ex nihilo nihil fit. r. 12. metaphice. p. 34. q. eis no est ca neqz causatu. Secda difficultas an vniuersuz de pdeat a pmo motore efficiete. Dicit qz mes phi r pmetat to: is no fuit expressa q vniuersuz depedeat a pmo motore in rone efficietis: sed nec solu in rone finis. sed cu hoc in ra tione forme datis no actu primu sz pseruatis in actu primo r largietis extremas pfectioes ei eo modo quo forma est ca oiu pfectionu que sut in coposito r ordo ipsi vniuersi ad ipm est sicut ordo totu exercitus ad pncipe. Auic. vero 9. metaphi. vult q prima itelligetia itelligedo se causet se eundā r scda itelligedo se pducatur tertia. r sic deiceps vltz ad infima. Aliq vero phi volut qd itelligetie sint in produ cte r quelibet itelligedo se pducit ppiu celu qd monet. Scdm vero fide r veritate a pmo motore sunt oes r eaz mobilia r omne ens finitu sm esse r fieri fit sua infinita vo luntate r manu ei pseruat qz si auferret statz totu labe- retur in nihilu. Alia difficultas ptra pmas pclusiones. na creatu pmanes no poterit iteru creari sicut corruptuz non pot idē numero redire vt pz p celi. ergo pducibilitas no est ei passio. Dicit qd est pducibile anteqz pducatur qz diu est r postqz est corruptu. sz no possit pducit ab agete nali qz corrupta est potetia respectiua ei vl sue forme in ma vt di ct Lometator: Auer. 12. metaphi. sicut sor. ppinquu mor ti no pot ridere r th est risibil: sz sm potetia pmi motoris infinites pot recreari r corrupi. Alia difficultas qz pdu ctio creaturaz mesuras instati trasente r sic habuit initiu to ra eternitas creature quonia instas datu. Et et oportet co- cedere q illud instas fuit in actu qz no ptingit tps anis in stanti vel si sic q ante eternitate fuit tps. D: duplr aut qd no est assignare pmi instas creatiois cu d: ab eterno crea ta fuit pducta sine teneat ly eterno cathegreumatice sine sincathegreumatice vt pz p exponetes suas. vl sm alios q dat pmi r in actu in quo mudus r ab eterno incepit esse nec inceptio eternitati repugnat. Lcedit et q iter illud in stans pmi r istud pns intercludit dura infinita sic de linea geretia girate oes ptes pportionales medietatis vni co- lupne cui linee infinite sm itensibilitatez ei sunt pta actu extrema. Alia difficultas qz nulla ee pseruatio qz omnez pseruatione cuiuslibet rei create pcedit pductio eiusdem. Dicit q no e vase illud instas pmi simplr mesuras adeqte vel si dat q no auferret eternitate sicut nec istas nature. Alia difficultas qz si in qlibet die totu tps pteritu infiniti fuisse facta vna diuisio ptingit sequeret qz ea taz actu diuis laz in ind isibilia pz qz eque sunt dies in tpe infinito sic par tes in linea finita sm extrema. Dicit Burle hic q ad hoc q aliqd pmi eet sic dictu est diuisuz oportuisset ipm aliqn fuisse pmi. ita q nodu aliqua diuisioe actuali diuisuz prius q no cotigit hic: qz no est assignare tps determinatu nec instas an q no fuisse diuisuz. Alr d: q oes diuisioe pmi pcedit motu r sic no potuit diuidi ab eterno cathegreuma tice sz hñ sincathegreumatice. Alia difficultas qz illa no stant sil q aliqd anibile r q fit eternu apte post eode mo no stant sil q aliqd fit ex nihilo r th fit eternu. D: q no est flitudo qz an illa pductione no pcessit tps sic subseq an- nibilatioi. Alia difficultas an ista sit pcedenda primu motor fuit ante pmi instati totu tps r illud q facit hic. difficultatez est qz ibi hoc verbu fit copulat pdicatu subo pro aliq me- sura pterita r nec primu motor est pterit: nec sua eternitas Dicit q solu hoc cocedit quo ad ymaginationez nostram ppterea q: exiit tps pteritu die eternitati. Alia diffi- cultas qz tuc ps esset minor: toto qz fit merides hui diei a merides cratine die. b. si ex vtraqz pte. a. tps e infinitu pa ri rone d ptereo respcti. b. ad futuz respcti. b. g. quocuz pteritu ad. b. e mai eo futuz ad. b. e mai sz pteritu ad. a. est mai pteritu ad. b. sic totu. pte g pteritu est magis fu-

turo ad. a. ergo futuru ad. b. est mai futuro ad. a. r ita ps maior suo toto. D: qd eqle r ineqle sut passioes qntitatis finite ex vtraqz extremi pte. Alia difficultas e qz primus motor ab eterno pduxisset vna muliere pgnate tuc illa ad ix. mēlez peperisset. D: qz stetit p tps infinitu ad pariedu r qz caus implicat p dictione ab eterno fuerit producta r qz inde ad nonē mēlez pepit. Alia difficultas si mundu fuit ab eterno pductu tuc de no potuit eu no pducē qd e im possibile: qz libe r mere pter pduxit ad extra: sz pbat pna: qz si potuit no pduxisse mudu aut anteqz pducē. aut duz pducebat aut postqz pduxit no pmi: qz an eternuz ni- bil e nec scdm. qz ia erat r oē qd e qz diu est ne esse e ipsuz est p p hyeremias. D: qz no possit no e m qz potetia pcessit ei e r sic no fuit ab eterno no possit mult: qz taz eet pteritu ad q no e po. b. etbi. b. solo p: e de q ge- nita sint ingenita d: q assumptu e falsuz. qz il. lo instanti r pro illo instati i quo r p quo e ptinget est aut pducit pot no pducit r no ee in sensu diuiso r d: qd no e necessariuz: vt nuc sz simplr ptinges r d: qd est vera i sensu pposito no diuiso qz in sensu pposito accipit effect cu exntia actuali r in sensu diuiso qdditas sub exntia. r pducēs in sensu ppo- sito accipit cu pductoe actiua actuali indiuiso vo no. nam ista e impossibilis pot ee q exns no sit: qz cu reqrat verifica- tionē istetanea: tuc e sensus qz bec ppositio e possibil exns no e in vno r eode instati. ca aut no cat inquatu pcedit effe- ctum duratoe sz na. Alia difficultas qz in qlibet die pte- rita de potuit creare vnu corp r illud pseruasse r sic nuc eent actu infinitu qnta actu ab inuice diuisa sil. D: qd e im- possibilitas ex pte ipsoz vl qz fuisse penetratio corpoz aut qz pnter dilataisset mudu in infinitu. Alia difficultas qz eet ptransita infinita actu. D: qz no incouenit in tpe infinito: sz in tpe fraternito sic itelligit et de infinitis in actu r non in potetia. Alia difficultas qd e creatio. Dicit qd est origo passiu qua creatura ex nihilo sui pducit. qua hz ee in suo fieri. Lseruatio vero est quedaz ptiatio qua res create pseruant a deo i suo ee r ista distinguit in creatura ex na- tura rei. qz p creat r postea pseruat r no differit realiter a creatura: qz ois relatio cui fundameto repugit ee absqz termino est idē realr cu illo. D: pterea hñt e idē fun- dametu r terminu ex pnti inter se sunt idē realr: qz sunt in eadē re p vnica simplcez realitate r creatioe ista dehoimat de creas actiue r denoiatioe extriseca r creatura eadem creatoe d: passiu creari denoiatioe intriseca. Nec sut op- posite origines sz vnamet numero actiua r passiu realiter r formalr sz rone seu itellectu diuise qz itellectu cocipit illa rez actiue r passiu cui effect formal no est creare actiue sed solu creari passiu. Sed tunc est difficultas: qz tunc deus transit de contradicito: io ad contradicitoiu r sic mutat qz de non creante fit creans. Dicit qz si actio esset in eo fo- maliter tuc mutaret: sed creare dicit de eo denominatioe extriseca sicut sol de no viso fit visus per sola visioe ex- stentez in oculo. vnde aliud est extremu p dictionis. i. creare deo r esse in deo. vnuz eniz extremu p dictionis. i. creare bene dicit de deo: sed no est in deo: sed in creatura. autē mutat se hz aliter qz pmi per extremu in eo no pter rece- ptum. Alia difficultas qz si ex tpe r nonab pmo crea- uit tunc ex psequeti trasit de ocio ad opar. dicitur qz illud sequeret si per eius operatione non aliquid nouiter reciperet in ipso formaliter sed solum e nonitate effectus extrinsece denominat. etiaz non octa esto qz nihil crea- ret ad extra quonia p eternu eternu gnatione r ab eterno pducit filium r ambo spirant spi. u ianctu r oes tres in- telligunt r amat opatioibz glo. istimis r infinitis r scm- pternis. Alia difficultas si hñt qd dicitur sic acc ledō ab eterno ne- gatiue vt abstrahit ab omni duratioe sz no posituue nisi de qdditatibz in deo formalr existētibz sunt tamen pducte ab eterno in esse cog. r volito: sm tamē se abstrahunt ab omnibz talibz. Alia difficultas est Lometatoris in hoc loco: qz a voluntate antiqua non pcedit nouus effe- ctus sine motu. rgo quocuz motu nouiter pductu alter motus pcessit per que a voluntate antiqua nouiter pcessit.

Cap. 2.33

Cap. 4.

Cap. 2.138

Com. 12.

2.5.

2.68

2.12

Dicitur qd creatio no est motus nec muta^o. qz talia supponunt subiectu mutabile pduxit. ergo de^o mundu simplici pductione et ex nihilo per suam voluntate antiqua et illam simplice pductione pduxit no alia formalr sz se ipsa vl qd ipsa est qua alia pducunt et q effective ipsa et oia que sunt pducta ad extra aut fuerit vel erit a pdicta diuina voluntate que est inre oiu ad extra. Alia difficultas an primus motor possit supplere vice ceteris cas efficietis. Dicitur q pot respectu cuiuscunq ab^o anti: sz no fm quacunq pdi uone ei: naz si crearet in voluntate mea vnu velle illud non esset liberu respectu mei: qz voluntas mea soluz passiu ad illud pcurret. ho aut est libera et passiu sz solu vt actiua. esset tamen a^o tus liber respectu diuine voluntatis.

Ad ar^o m^ota in pn^o. d^o q^o v^o idus pduct^o est de no^o no ante potuit pduc^o fm q^o ly ante est differetia teporis y^o g^oinati et no realis sicut extra mundu e solu extra ymaginatus et no reale. Ad scdm q^o prima pductione ad extra no pcessit alia ad extra nec fuit generatio sz simplex creatio et pductio.

Prum aliqua creatura sit imutabilis dicit absq argumentis q sic. naz poneda est vltima forma in vniuersone pcedat in infinitu: sz tali repugnat mutari: qz si mutaret ad alia illa alia est vltior: naz

fic in moueb^o et motis est dare status qz est deuenire ad primu moues oio imobile et impartibile nulla magnitudinē habēs et penitēs a mā sepatim vt pz ex li^o. 8°. ita est deuenire ad aliqd oio motu q nullo modo est mouēs sic forte est mā prima. **¶** Aliqd est qd e vtrūq. s. mouēs et motu sicut in for^ois. Naz aliqd est formās et formatu simul ergo erit deuenire ad aliqd q ita est informās q nullo modo est informatu et c. erit deuenisse ad aliqd qd ita est informatu q nullo modo pot esse informās et hec est vltima forma. Sed ptra qz illud quo aliqd mutat est mutabile. Dicit q aliqd esse mutabile pot intelligi duplr. vl q fit ratio mutadi aliud et sic illa forma vltima est vere mutabilis qz est illud quo subiectu eaz recipiens mutatur. Vel pot dicitur mutabile q in se recipit aliquid aliud ab ea realiter et sic vltim^o formāno est mutabilis.

Tex. p. 80

Ultimo querit vtrū pmū mobile mouetur a pmo motore qd sic: qz qualis est ordo in mobilib^o talis est in motorib^o. primū ergo mobile mouet a primo motore. **¶** Contra qz iter motorem et mobile

debet esse pportio sz inter primū motore et primū mobile no est talis pportio ppter ei^o infinitate et finitatez mobilis: tunc qz frustra ponit virtus infinita vbi finita sufficit.

Ad hanc questione dicunt sancti q celū imediate mouetur ab angelo. Naz fm Dionisiuz inde omnis motus ab angeli sunt medij in operationib^o quas deus formaliter extrema non reducerentur ad deum per media mouet tamen ipsuz metaphorice sicut finis qz mouēs ipsuz mouet ei^o gra. Sed hic sunt multe difficultates. Prima an prim^o motor possit imediate mouere sine alio motore particulari. dicit q sic apud theolo. Secunda difficultas an possit mouere in instati. Dicit aliq q sic. qz fm Aristo. li^o. 8°. si aliq virt^o mouet in aliquo tpe dupla virt^o p medietatem illi^o idēz mobile mouebit per tātūde spaciū ceteris parib^o cū igit^o virt^o ei^o sit infinita mouebit in instati. Dicit tñ theo. q prim^o motor si mouet no applicat se p^o mobili fm vltimū sine virtuti. sz mēsurat velocitate ei^o fm voluntate suā et beneplacitū: vltimū si applicaret eaz totaliter aliq dnt q celū staret. aliq ero q in infinitu velociter moueret sineate. et non catheg^o matice. aliq vero q cath^o et q in vno instanti pisset euz mouere oib^o reuolutioib^o no oppositis et qb^o est reuolubile. iterū icipere a capite de nouo fm easdē reuolutioes numero. vide in. 4°. bui^o. q. prima. Tertia difficultas an mobile primū beat determinatum mouēs. dnt aliq q sic. qz talis et pportio mobilis ad suū mouēs q a tallo alio possit moueri et q si supponeret mobili vna musca no possit ab eo motore moueri. **¶** Sz ptra qz qd pot virt^o inferior potest et superior. **¶**

Tex. p. 80

¶ Potētia inferioris angeli et superioris sunt eiusdē rōnis. et idē inobile puta lapillus mouet ab homie et a bruto. Quarta difficultas si vn^o illoz motor^o possit simul mouere plures celos. aliq ymaginant q sic quonia ex pnerione eoz sicut in rotis horologij vbi mouēs vna mouet alia: ita hic tamē rōnabiliter tenet q pter hoc qdlibet mobile hz suū pmū motorē. Utrū plures angeli possent mouere vnu celū dicitur q sic. qz no appet aliqd incōueniēs: sz nūqd angelus beat virtute adequata suo mobili dicunt plū q sic: ita vt si supponeret celo vna musca non posset illud mouere fm theo. tñ no oportet sz debes itelligere q in potētijs abstractis q eis est difficile eis est ipossibile. no enī sunt satisfabiles alr mot^o eoz no posset eē ppetuus et vniūformis. mouet igit^o itelligētia scda celū qntū et qntē p^o motorū placet.

Sexta difficultas si motor maioris virtutis possit mouere celū veloci^o q moueat dicit q pot veloci^o et tardi^o: sed si habet virtute adequata motui no pot veloci^o sed nūqd in infinitu veloci^o pot mouere. si virt^o ei^o no est adequata sz maior: dicit q sic fm eandē pportione: no tamē sz eandē qntitate sicut in diuisione pūmū et silt tardādo eodē modo. Sed adhuc est dubiū si itelligētia solis possit facere vnaq circulationē que duret per tps infinitū. Dicitur q sic. si in prima pte pportionabili dicit moueret tarde et in scda pte pportionabili moueret tardi^o et deinceps pportionabiliter nūq pferet iste mot^o nec ista dies nālis. **¶** Septima difficultas si quelibet motor de pdictis possit mouere celum oppo^o. si vellet dicit q sic qz receptū et quelibet pars ei^o est nata recipe talē motū et p similit^o velocitatez. Sed nūqd posset mouere illud motu recto. Dicit q sic. qz motor: cōtinēt virtualr tale vbi. esto tamē q primus motor faceret vnu magnū spaciū sup qd posset ille motor illud celū mouere. Sz nūqd posset quelibet motor suū mobile frangere dicit cū virt^o mouētis excedat regulā mobilis posset enī diuidere. **¶** Octaua difficultas si mot^o primi celi est causa alioz motuū. Aristo. dicit q sic qz est mēsurā alioz motuū

Tex. p. 80

4°. bui^o. qz primū in genere motuū: sz fm fidē et veritatez oportet dicere oppositū naz tpe iohue stetit sol et luna: et p psequēs fir miamētū et tñ fiebāt alij mot^o inferiores. Et post diē iudicij stabit mot^o celi et mot^o ad gnationē et corruptio nem sz no alij. vñ fm Augustinū si non esset mot^o celi non minus posset moueri rota figuli. nec ratio valet. qz ex hoc q albedo est mēsurā alioz colorū: no est tñ eoz causa: sed nūqd est eā alioz effectū dicit q sic sicut p^o est cā sui psterior^o et approximatō actiui ad passiuū que fit p motū. **¶** Ultima difficultas vbi stat itelligētia in mouedo. Aliq dicit qd est multiplicata p totū celū qd mouet. alij vero qd est indeterminato situ pncipali et diffinitio vt illa que mouet ab oriente in occidentē est in oriente et que ecōtrario mouet ecōtrario stat. verūtamē virtualr et fm opationez eius est p totū celū qd mouet. **¶** Sed nūqd pter eq^o totū celū et oēs ei^o ptes. Dicit q no: qz veloci^o mouet illas que ineq^o tpe describūt vñ spaciū. vñ d^o qnto sunt ppingores polis de tāto tardi^o mouēt. et de qnto remotiores de tanto veloci^o in motu circulari sed in moto recto equalr mouent oēs et totū ceteris parib^o no mouet igitur oēs ptes eq^o itelligētia i motu celi circulari. qd qdaz mouet no solu ppter pfectōes inferiorū acgrēdas sz pp habitas pferēdas sicut aliq mouet ad sanitatez duplr vel ppter no habitū acgrēdū vel ppter acgritū pfirmādū: et hoc ad imperiū et cōplacētā pmi motoris cui in eternitate pfecta ois semp fit laus honor gloria. p infinita secula se. Amen.

Ad argumētū negat^o p^o qz aliq no primus motor sufficit ad mouendū primū mobile.

finito libro sit laus et gloria Christo. Amen etc.

Impressum venetijs p Jobānē Rubellū
vcellēsz. Anno dñi. m. dccc. xvi.
die. viij. mēsie february.

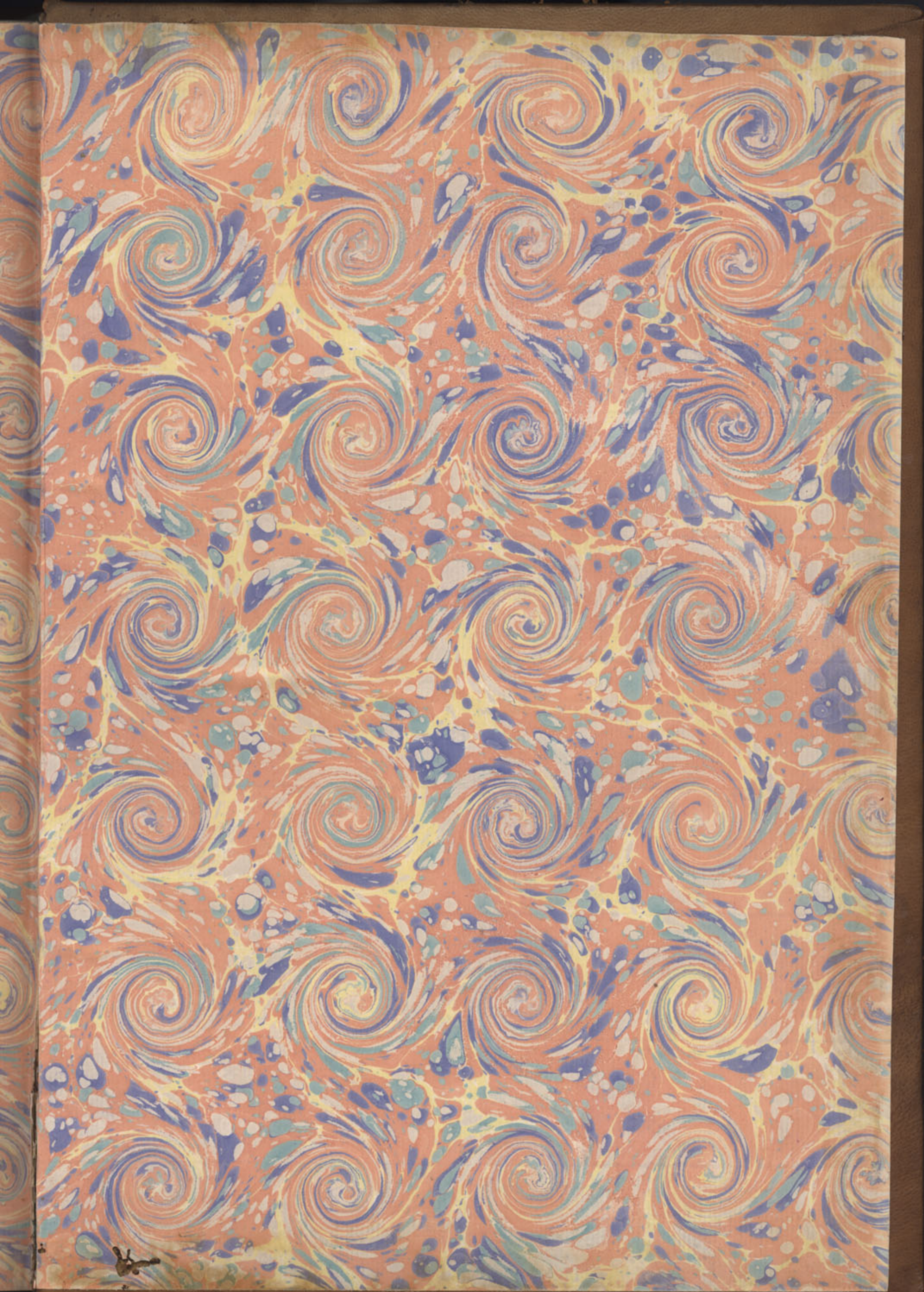
a b c d e f Omnes sunt tñ.

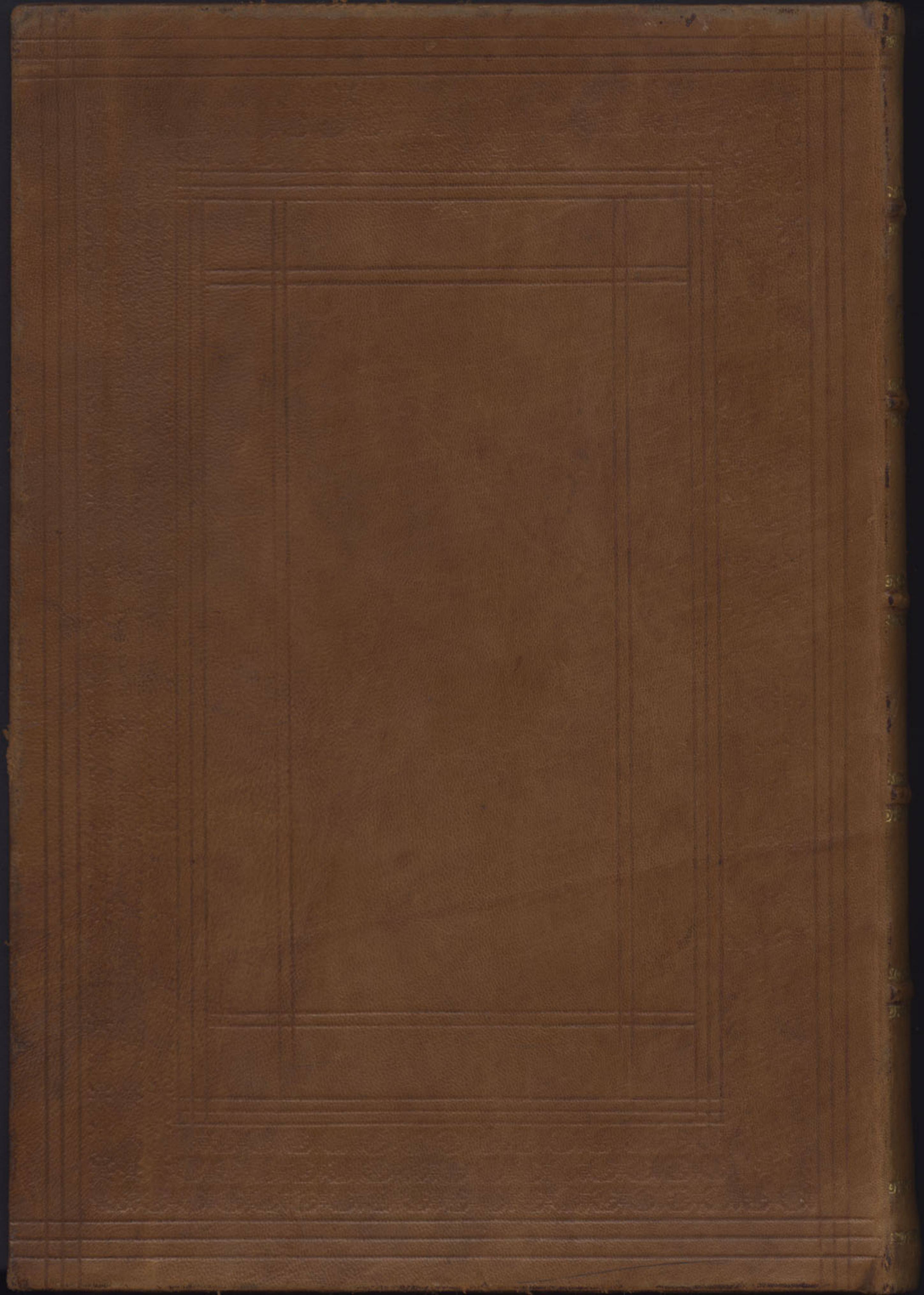

GERALDUS ODONIS

—
SENTENTIA
ET EXPOSITIO SUPER
LIBROS ETHICORUM
ARISTOTELIS

Sala	
Gab.	R
Est.	47
Tab.	1
N.º	